

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

щодо виконання Регіонального плану надання безоплатної правової допомоги
на 2022 рік у Закарпатській області станом на 31 грудня 2022 року

Зміст

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за стратегічними цілями	2
[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей	2
[1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги	65
[1.3] Забезпечення вирішення проблем у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів	84
[1.4] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопу- щення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфліктів із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)	119
Розділ III. Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.	143

Розділ I. Основні заходи, що були здійснені за стратегічними цілями

[1.1] Підвищення рівня правової свідомості, правової культури та правової освіченості людей

Регіональний центр з надання БВПД у Закарпатській області

14 січня начальник відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального

центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш та фахівці Ужгородського місцевого центру провели правопросвітницький захід та консультування в Ужгородському міському центрі зайнятості.

Під час заходу фахівці БПД ознайомили присутніх із конституційним правом кожного на безоплатну первинну правову допомогу та правовими послугами, які надають місцеві

центри з надання БВПД.

Оксана Дудаш поінформувала присутніх про право на захист за рахунок держави в адмінзатриманнях чи адмінарешті. Також фахівець ознайомила учасників з реалізацією пілотних проектів системи БПД, зокрема, розповіла про проект «Волонтер БПД», та запросила долучатися до волонтерства у системі безоплатної правової допомоги.

Дещо у незвичному форматі відзначили День Конституції України фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області. Заступник директора центру Лариса Фучко та начальник відділу комунікацій та правопросвітництва, на запрошення керівниці бібліотеки Марії Форкуци, завітали до бібліотеки-філії № 2 КЗ «Ужгородська ПБ» на традиційні Бібліотечні чаювання.

У заході взяли участь постійні відвідувачі бібліотеки та нові – з числа вимушених

переселенців, а також хористи – «синьори» Інституту третього віку Ресурсного центру Кольпінга. Виступ яких став справжньою окрасою заходу.

Заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко зробила невеликий екскурс з історії створення Конституції України, виокремивши основні етапи. Фахівець зазначила, що право на безоплатну правову допомогу закріплена та гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому

числі біженця чи особи, яка потребує додаткового захисту, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу у випадках, передбачених цим Законом. Скористатись представництвом інтересів за рахунок держави у судах, перед органами державної влади та ін. можуть малозабезпечені особи, учасники бойових дій, особи, які постраждали від домашнього та інших видів насильства, діти, внутрішньо переміщені особи тощо. Фахівець розповіла і про те, що система БПД долучається до сприяння у документуванні воєнних злочинів рф в Україні. То ж, у випадку, якщо особа стала жертвою або свідком, можна звертатися до центрів чи бюро правової допомоги, або ж реєструвати через інтернет-ресурс <https://warcrimes.gov.ua/>.

Фахівці розповіли учасникам заходу про роботу системи БПД в умовах воєнного часу. Зокрема, поінформували про пільги внутрішніх переселенців та порядок відшкодування вартості комунальних послуг власникам житла, які безоплатно прихистили ВПО. Ознайомили і з застосування ст. 40 ККУ, в якій йдеться про те, що у випадку, якщо особа вчинила протиправне діяння з фізичного чи психологічного примусу, чи у випадку загрози життю, вона звільняється від кримінальної відповідальності.

10 травня провели фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області в обласному центрі соціально-психологічної реабілітації в

Ужгороді. Заступниця директора Регіонального центру Лариса Фучко поінформувала учасниць заходу про пільги для ВПО, передбачені законодавством, зокрема, розповіла і про їхнє право на представництво у судах за рахунок держави з будь-яких питань. Фахівець ознайомила присутніх із порядком перетину державного кордону для осіб з числа внутрішніх переселенців, розповіла про відмінність статусу біженця від тимчасового захисту. Окрім того, юрист центру Л.Фучко надала фахові консультації переселенкам із питань, які їх цікавили, зокрема, щодо трудових відносин.

Жінки, які переїхали на Закарпаття з небезпечних територій, дізналися, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів рф. Фахівці запросили присутніх у випадку, якщо вони постраждали від агресії Росії, або стали свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не залишився непокараним. Завдяки документуванню злочинів рф можна буде отримати компенсацію за завдані збитки, визначати розмір репарації від рф та притягнути винних до кримінальної відповідальності.

27 травня начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш провела інформування в Ужгородському міському центрі зайнятості.

Фахівець ознайомила присутніх з числа осіб, які перебувають на обліку в центрі зайнятості, з їхнім правом на безоплатну правову допомогу. Зокрема, зазначила, що скористатись первинною правовою допомогою за рахунок держави може кожен, хто перебуває під юрисдикцією України. Право на представництво у судах, перед органами держави тощо мають законодавчо визначені категорії громадян: малозабезпечені, учасники бойових дій, жертви домашнього та інших видів насильства, внутрішні переселенці, діти та ін.

О.Дудаш розповіла присутнім про пільги та соціальні виплати, передбачені вимушеним переселенцям державою. Також зазначила, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів рф та запросила у випадку, якщо особа постраждала від агресії Росії, або стала свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не залишився непокараним.

Також учасники заходу дізналися про особливості застосування ст.40 ККУ. Адже під час війни трапляються випадки, коли людина усвідомлювала небезпечність своїх вчинків і передбачала їх шкідливі наслідки, але, перебуваючи під впливом примусу, була позбавлена можливості керувати своїми вчинками.

4 травня начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш та юрист Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели правопросвітництво та консультування осіб з числа ВПО, які перебувають на обліку в Ужгородському міському центрі зайнятості.

М. Рішко розповіла присутнім про пільги та соціальні виплати, передбачені вимушеним переселенням державою. Також фахівець зазначила, що система БПД долучилася до документування воєнних злочинів РФ та запросила у випадку, якщо особа постраждала від агресії Росії, або стала свідком злочинів, давати покази з тим, щоб жоден злочин не залишився непокараним. Про правову допомогу у кримінальному провадженні присутнім розповіла О.Дудаш.

У межах заходу фахівці передали інформаційні матеріали про БПД у період воєнного часу, пільги для ВПО та ін. для центру зайнятості.

20 червня, з нагоди Всесвітнього дня біженців, в Ужгородській публічній бібліотеці відбувся перегляд документального фільму "БІОТОП" від [#кіноклубмедіапросвіти](#) [#кіноклубDocuclub](#) . Модераторка показу – Лариса Шувалова, волонтерка Ужгородського центру безоплатної правової допомоги.

На сьогодні біженці – це одна з найбільш гострих проблем сучасного світу. Війни, стихійні лиха, порушення прав людини – головні причини того, чому люди змушені покидати свої домівки й шукати кращого життя деінде. Ця тема

документального фільму молодого німецького режисера набула нового змісту для українців з початком повномасштабної військової російської агресії.

Оксана Дудаш – начальниця відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, розповіла про порядок надання безоплатної вторинної допомоги.

Присутні дізнались загальну інформацію про явище вимушеної міграції у світі. Обговорили фільм, який змусив замислитися над тим, як порушуються права людини в контексті біженства та міграції.

1 червня в Україні відзначається Міжнародний день захисту дітей. З цієї нагоди в Ужгороді відбулися святкові заходи. Зокрема, на площі Народній в обласному центрі поліцейські патрульної та ювенальної поліції, кінологи, рятувальники, нацгвардійці, медики, працівники Ужгородського інституту культури, театру ляльок, фізкультурно-спортивного товариства «Динамо», благодійного фонду «Сила Ужгорода» та представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області й Ужгородського місцевого центру з надання БВПД організували для малечі святкові та пізнавальні дійства.

У межах святкування юні країни мали можливість поспілкуватися з правоохоронцями, «покермувати» спецавтомобілями, доторкнутися до військового спорядження бійців роти поліції особливого призначення та навіть приміряти каску та бронезилети. Не обійшлося і без конкурсів, інтерактивних ігор, змагань та безлічі призів. Дітлахи також мали нагоду поспілкуватися з фахівцями центрів БПД, в ігровій формі дізнатися про права та обов'язки дітей. Брендovanі значки та блокнотики стали винагородою діткам, які з задоволенням показували свої знання у сфері права.

«Держава гарантує захист прав дітей, що закріплено Законом «Про безоплатну правову допомогу», згідно якого усі діти мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, тобто, представництво інтересів у судах, перед органами державної влади тощо. Нині, в умовах війни, яку розпочала рф, діти ще більшою мірою потребують захисту своїх прав. Фахівці системи БПД готові це робити, – каже заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко».

27 вересня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородському міському центрі відбулася зустріч із третьокурсниками юрфаку УЖНУ, та замдеканом Марією Менджул. Майбутні правники ознайомилися із

роботою фахівців центрів, порядком призначення адвокатів, дізналися, які

послуги надають юристи центрів. Окрім знайомства з практичною діяльністю системи БПД на базі центрів фахівці провели зі студентами правопросвітництво, у межах якого ознайомили молодь із реалізацією Пілотного проєкту Програма відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення. Студенти дізналися, що ця програма дає шанс неповнолітнім, які оступилися, не перекреслити своє майбутнє. Цікаво їм було дізнатися і про хід Земельної реформи в Україні та реалізацію програми "залучення приватних інвестицій у сільське господарство". Окрім того, фахівці звернули увагу студентів на ст. 40 ККУ. Зокрема, зазначили, що в умовах воєнного стану не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками **П**

Розділ VIII Кримінального кодексу України (далі – КК України) визначає обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Тобто якщо особа під впливом цих обставин вчинить дію чи бездіяльність, яка містить ознаки кримінального правопорушення, вона не буде притягнута до кримінальної відповідальності, оскільки ці дії спрямовані на захист інтересів громадян, суспільства та держави, і тому вони визнаються суспільно корисними або суспільно прийнятними і не є протиправними.

Однією з таких обставин є вчинення кримінально протиправного діяння під впливом фізичного або психічного примусу, що визначено статтею 40 КК України.

Студенти Ужгородського музичного коледжу ім. Д.Задора дізналися про своє право на безоплатну правову допомогу та обговорили проблему булінгу у навчальному середовищі. У цьому їм допомогли заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко та директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко, які **21 вересні**, за сприяння працівників Ужгородської публічної бібліотеки провели правопросвітницький захід для студентської молоді.

Фахівці ознайомили студентів з системою БПД, наголосивши, що основною метою її діяльності забезпечення доступу до правосуддя в Україні. Присутні дізнались, що право на первинну правову допомогу має кожен, хто перебуває під юрисдикцією України, а на вторинну правову допомогу – законодавчо визначені категорії осіб. Зокрема,

малозабезпечені, учасники бойових дій, внутрішньо переміщені особи, особи, які постраждали від домашнього насильства, діти та ін.

Про протидію булінгу у навчальному

середовищі зі студентами поговорила Л.Фучко. Зокрема, розповіла про ознаки та види булінгу, а також передбачену законом відповідальність за його вчинення. Також студенти переглянули тематичний відеоролик про кібербулінг та висловили власні думки про те, як протидіяти цьому ганебному явищу.

Якщо вам потрібна юридична підтримка, звертайтеся до фахівців системи БПД, або телефонуйте за єдиним контакт-номером 0800213103 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів в Україні, юристи працюють у будні дні з 08:00 до 19:00 год., у вихідні дні 09:00 – 18:00 год.).

6 вересня представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області- заступник директора Лариса Фучко та начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Оксана Дудаш- з робочим візитом навідалися в Закарпатський обласний центр соціально-психологічної допомоги. Фахівці поспілкувалися з керівницею закладу Олександрою Мельничук та провели правопросвітництво та інформування для "мешканок" центру.

У межах робочої зустрічі сторони обговорили питання співпраці, зокрема, йшлося про інформування клієнтів центру щодо їхнього права на БВПД, проведення просвітницьких кампаній, спільних заходів тощо.

Спілкуючись із мешканками центру з числа внутрішніх переселенців, фахівці розповіли про права та соціальні пільги, гарантовані ВПО, зокрема, про право на представництво інтересів за рахунок держави. Також поінформували про застосування ст. 40 ККУ, яка передбачає звільнення від кримінальної відповідальності у разі, якщо особа вчинила протиправне діяння з примусу чи під загрозою фізичного насильства тощо.

Лариса Фучко також надала правові роз'яснення з порушених питань.

За правовою допомогою звертайтеся до найближчих центрів та бюро правової допомоги або телефонуйте за єдиним номером системи БПД 0 800 213 103 •у будні дні з 08:00 до 19:00, у вихідні – з 09:00 – 18:00 год. (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів в Україні).

Про трудові права цієї категорії громадян, пільги, право на безоплатну правову допомогу йшлося під час семінару в Ужгородському міському центрі зайнятості. Перед учасниками семінару – особами з інвалідністю, які перебувають на обліку у центрі зайнятості – виступили фахівці ЦЗ, управління Держпраці, а також Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру – Оксана Дудаш та Марія Рішко.

Фахівці системи БПД розповіли присутнім про їхнє право на безоплатну

первинну та вторинну правову допомогу. Зокрема, зазначили, що право на БПД – юридичні консультації, роз'яснення, складення письмових заяв непроцесуального характеру тощо. Окрім того, законодавчо визначені категорії осіб, у тому числі, особи з інвалідністю, мають право на представництво інтересів за рахунок держави.

Начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Регіонального центру О.Дудаш розповіла про правову допомогу за рахунок держави при адмінзатриманні чи арешті.

У межах заходу та з огляду на воєнний стан, фахівці ознайомили присутніх із змістом ст. 40 ККУ, в якій йдеться про те, що не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками.

7 грудня, за сприяння працівників Ужгородської публічної бібліотеки, фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру провели правопросвітницький захід на тему "Насильство в сім'ї. Годі мовчати!" для студентів Ужгородського музичного коледжу ім.Д.Задора.

Заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко та директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко розповіли майбутнім музикантам, що у випадку домашнього чи інших видів насильства вони можуть звернутися за допомогою до центрів чи бюро правової допомоги системи БПД. Домашнє насильство – це злочин. Це не «сімейна справа», що від кривдника треба захищатися.

За вчинення домашнього насильства в Україні передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність. Якщо особа вперше вчинила домашнє насильство, але

не було заподіяно тілесних ушкоджень, то вона нестиме адміністративну відповідальність. Якщо порушення продовжуються і надалі, то, відповідно, порушується кримінальне провадження.

Студенти поспілкувалися з представниками центрів, висловлювали свої бачення щодо проблеми домашнього насильства, булінгу тощо. А насамкінець взяли участь у вікторині, у межах якої відповідали на правові питання.

7 грудня, з нагоди відзначення Дня БПД, представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру спільно з партнерами з управління Патрульної поліції в Закарпатській області та за сприяння й організації викладачів та адміністрації Природничо-гуманітарного фахового коледжу ДВНЗ «УжНУ» провели правовий брейн-ринг зі студентами 2 курсу.

Заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко та директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко розповіли учасникам заходу,

які види правових послуг включає безоплатна вторинна правова допомога та яка її відмінність від первинної правової допомоги. Студенти дізнались, що первинна правова допомога за рахунок держави гарантовано кожному, хто перебуває під юрисдикцією України. Право на безоплатну вторинну правову допомогу – представництво інтересів у судах, перед органами держави тощо – мають законодавчо визначені категорії громадян, серед яких: малозабезпечені, внутрішньо переміщені особи, учасники бойових дій, особи, які зазнали домашнього чи іншого насильства, діти та ін. Юристи також наголосили, що звертатися за безоплатною правовою допомогою можна до фахівців місцевих центрів чи бюро, або зателефонувавши за єдиним контакт-номером системи БПД 0800213103 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних телефонів в Україні).

25 листопада на площі Театральній в Ужгороді стартував перший день широкомасштабної акції "16 днів проти насильства", присвяченої боротьбі проти домашнього насильства. До участі долучилися представники Департаменту соцзахисту населення Закарпатської ОВА, нацполіції, обласного центру соціально-психологічної допомоги, Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, міжнародної організації з міграції, громадських та благодійних організацій.

Організатори акції представили виставку "Річ у тім", на якій продемонстрували

предмети, якими вчиняється домашнє насильство; перформанс з виставки взуття, як знак солідарності із загиблими жінками та дітьми внаслідок домашнього насильства; символічне пов'язування помаранчевих стрічок на дерева в знак солідарності та вшанування пам'яті загиблих та постраждалих внаслідок російської агресії щодо України.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець, звертаючись до учасників заходу, зазначив, що особи, які постраждали внаслідок домашнього насильства, мають право на правову допомогу за рахунок держави. Звертатись можна за єдиним номером системи БПД 0 800 213 103.

Мукачівський місцевий центр з надання БВПД

12 січня Координаційна рада з питань запобігання і протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та торгівлі людьми (далі – Рада) є консультативно-дорадчим органом, утвореним з метою забезпечення міжвідомчої співпраці щодо реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та торгівлі людьми, узгодженості заходів у цій сфері, підвищення їх ефективності, координації проведення інформаційно-

просвітницьких заходів.

Саме тому головний юрист Ірина Томишинець спільно з представників управління СЗН, Мукачівського міськрайонного ЦЗ, правоохоронних органів, служби у справах дітей РДА взяла участь у засіданні міжвідомчої районної Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильству в сім'ї та протидії торгівлі людьми.

На засіданні обговорили моніторинг вчинення домашнього насильства в сім'ях протягом 2021 року, роботу правоохоронних органів за 2021 рік, стан щодо належної організації проживання та виховання дітей – сиріт, дітей під опікою та піклуванням, влаштування дітей у сімейні форми виховання, усиновлення, склали план роботи Координаційної ради на 2022 рік.

20 січня головним юристом Іриною Томишинець проведено правопросвітницький захід із спеціалістами служби у справах дітей Мукачівської міської ради на базі Мукачівського міськрайонного центру зайнятості на тему: «Патронатна сім'я» Під час правопросвітницького заходу було обговорено порядок створення та діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя, поінформувала про вимоги до кандидатів в патронатні вихователі та оплату їх праці. Патронат над дитиною – це тимчасовий догляд, виховання та реабілітація дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, її батьками або іншими законними представниками складних життєвих обставин. Патронатний виховател

Патронатний виховател – це особа, яка за участю членів сім'ї надає послуги з догляду, виховання та реабілітації дитини у своїй сім'ї (ч.3 ст.252 Сімейного кодексу України). Патронатним вихователем може бути повнолітній громадянин України, який має досвід виховання дитини й відповідні житлові умови для надання послуг з догляду, виховання й реабілітації дитини в своєму домі.

11.01, 12.01, 20.01, 10.02, 16.02 головний юрист відділу безоплатної правової допомоги Ірина Томишинець проводила правопросвітницькі заходи для безробітних. Під час яких проінформувала шукачів роботи про переваги легальної зайнятості, ризиками нелегальної зайнятості та нелегальної трудової міграції, гендерними аспектами на ринку праці.

Також фахівець зазначила що кожен громадянин, який влаштовується на роботу, повинен пам'ятати, що не оформлені вчасно трудові відносини є не лише грубим порушенням трудового законодавства, а й надалі тягнуть за собою низку проблем для самого працівника у вигляді позбавлення соціального захисту у разі безробіття, тимчасової втрати працездатності, нещасного випадку на виробництві, а також гідної пенсії. «Погоджуючись на «тіньову» зайнятість, працівники повинні розуміти, що їх очікують ризики, пов'язані з захистом своїх трудових прав та соціальним захистом у разі скрутних життєвих обставин»

По завершенні діалогу слухачі отримали вичерпні відповіді на запитання, контакти для зворотного зв'язку у разі потреби додаткової консультації.

26 січня Молодіжна рада – це консультативно-дорадчий орган, який незалежний у прийнятті рішень та впливає на спілкування молоді та органів місцевого самоврядування, підвищення розвитку молодіжного лідерства, залучення молоді до вирішення соціально-економічних питань, питань у сфері культури, спорту, освіти, попередження розповсюдження негативних явищ у молодіжному середовищі.

Основними завданнями молодіжної ради є:

1) сприяння участі молоді у процесі розроблення, прийняття актів місцевої

ради та її посадових осіб щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері та контролю за їх виконанням;

залученню молоді до вирішення питань соціально-економічного, політичного та культурного життя територіальної громади шляхом участі у розробленні та виконанні місцевих програм у молодіжній сфері;

консолідації молодіжного руху на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

співпраці місцевої ради з громадськими об'єднаннями та їх відокремленими підрозділами, органами студентського та учнівського самоврядування, релігійними, благодійними організаціями, творчими спілками, професійними спілками та їх об'єднаннями, асоціаціями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями, органами самоорганізації населення, недержавними засобами масової інформації, іншими непідприємницькими товариствами та установами, легалізованими відповідно до законодавства (далі – інститути громадянського суспільства) щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері;

До складу Молодіжної ради у Мукачеві була вибрана головний юрист Мукачівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Ірина Томишинець.

2 лютого Надання соціальних послуг є одним з найважливіших видів соціального

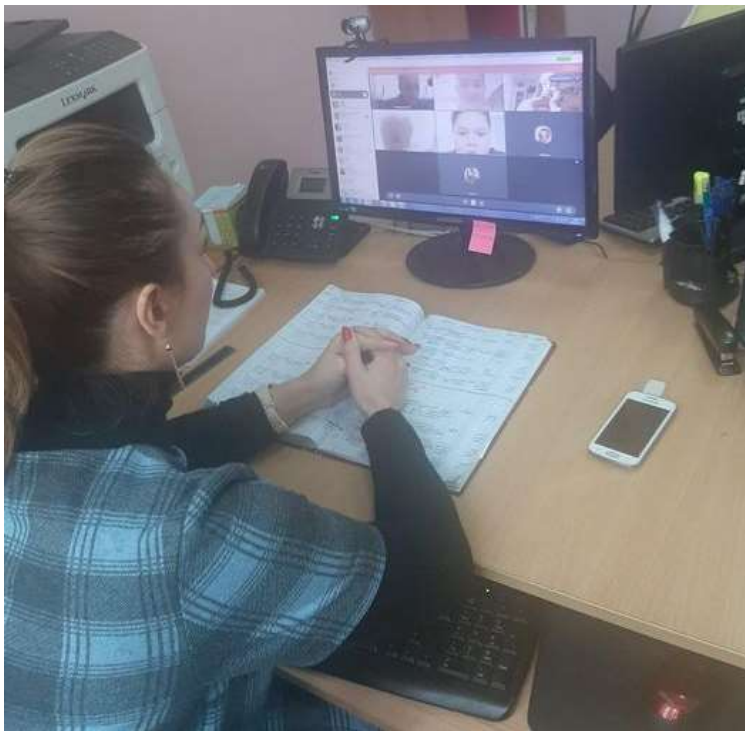
захисту населення, який полягає у підтримці та супроводі громадян, які опинились у складних життєвих обставинах, а також допомозі щодо подолання таких обставин. Одним із таких видів допомоги і є державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.

Що передбачає державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям? Кому і як надається? Які доходи зараховуються, а які ні при розрахунку середньомісячного доходу для отримання такої допомоги? Саме ці питання стали ключовими під час проведення Іршавським бюро правової допомоги правопросвітницького заходу на тему «Соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям» в Центрі надання соціальних послуг Іршавської міської ради

Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям – щомісячна допомога, яка надається малозабезпеченим сім'ям у грошовій формі в розмірі, що залежить від величини середньомісячного сукупного доходу сім'ї.

15 лютого анонімні погрози, тролінг, хейтинг, кіберсталкінг, секстинг – усе це сучасні різновиди цькування в Інтернеті. В період карантину, коли діти навчаються дистанційно – вдома важливою є безпека школярів в інтернеті. З нагоди відзначення "Дня безпечного Інтернету" фахівець Іршавсько бюро правової допомоги провела цікавий урок про безпеку у мережі. Де особлива увага була приділена поняттям "кібербулінгу" та "кібергрумінгу" та що робити щоб захиститись від кібербулінгу :

- На початковому етапі прояву кібербулінгу, якщо це можливо, емоційно не реагувати, оскільки "емоції породжуються емоції".
- Фіксувати всі дії кривдника (наприклад, робити фото або скріншоти неправдивої інформації про себе; інформації, що містить персональні дані; інформації, що принижує честь та гідність (далі – інформація).
- Звернутися за порадою щодо дій кривдника до батьків, вчителів, довіреної особи або зателефонувати на національну дитячу "гарячу" лінію (у будні: з 12.00 по 16.00 за номером 0 800 500 225 (безкоштовно зі стаціонарних та мобільних) та 116 111 (безкоштовно з мобільних). Лінія є анонімною та конфіденційною. Жертвам кібербулінгу важливо не залишатися з переслідуванням один на один – треба з кимось поділитися, бажано з компетентною людиною
- Звернутися із заявою або повідомленням про вчинення кібербулінгу до керівника навчального закладу, якщо кібербулінг вчиняється щодо потерпілого в навчальному закладі і кривдником є учень (студент) або член педагогічного колективу.

04.04, 06.04, 07.04, 03.05, 04.05, 11.05, 24.05, 26.05, 02.06, 07.06, 09.06, 20.06, 22.06, 23.06 директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Молнар Костянтином та головним юристом Томишинець Іриною було проведено правопросвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб у місцях компактного проживання на тему: «Пільги та гарантії ВПО». Такі заходи є дуже актуальними на сьогодні, так як учасники отримали відповіді на всі питання, які у них виникали. Було роз'яснено доступні ресурси та організації для отримання допомоги, і звичайно роздані рекламні буклети Також розповіли учасникам інформацію щодо

можливості подачі на сайті <https://warcrimes.gov.ua/#anketa> документування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних російською армією в Україні

10 травня у рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарства» в приміщенні Білківської ОТГ фахівцем Іршавського бюро правової допомоги Іриною Марущинець було проведено правопросвітницький захід на тему: «Зміни у сфері земельного законодавства в умовах воєнного стану».

Оскільки в умовах воєнного стану функціонування Державного реєстру речових прав є обмеженим, то замість державної реєстрації прав запроваджена державна реєстрація договорів про використання земель. Державну реєстрацію таких договорів здійснюють районні військові адміністрації у Книзі державної реєстрації землеволодінь і землекористувань в умовах воєнного стану. Права оренди та інші права на землю виникають з моменту проведення державної реєстрації відповідних договорів

Крім цього, головна увага була зосереджена на тому, що постійні користувачі (не державні та комунальні підприємства, установи, організації) та емфітевти матимуть можливість передавати свої ЗД в оренду до 1 року, не втрачаючи при цьому свого права на користування землею. Через рік постійний користувач та емфітевт відновлять свої права на користування ЗД, які вони передали в оренду в умовах воєнного стану.

По завершенню заходу було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

19 травня фахівчицею Воловецького бюро правової допомоги Наталією Мадяр спільно з завідувачою дитячої бібліотеки для дітей Воловецької ОТГ

Галиною Созанською було проведено правопросвітницький захід.

Під час заходу фахівчиня Воловецького бюро правової допомоги ознайомила присутніх з Порядком отримання компенсації за зруйноване житло та інше майно. Зокрема, було сказано, що основними показниками, які будуть оцінюватися при визначенні шкоди

- вартість зруйнованого та пошкодженого житла, яке потребує відновлення;
- фактичні витрати, здійснені для відновлення пошкодженого житлового фонду і об'єктів житлово-комунального господарства ;
- фактичні витрати на здійснення грошової компенсації постраждалим, житлові будинки (квартири) яких зруйновано внаслідок надзвичайної ситуації воєнного характеру, спричиненої збройною агресією російської федерації;
- вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів малоповерхового житлового будівництва, у тому числі дачного та садибного типу, а також їх частини;
- вартість зруйнованих та пошкоджених об'єктів незавершеного житлового будівництва. Присутніх було ознайомлено з порядком отримання безоплатної правової допомоги та надано інформаційні буклети системи безоплатної правової допомоги.

10 червня фахівці Мукачівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної допомоги спільно з фахівцями з Мукачівського міськрайонного центру зайнятості провели інформаційно-консультаційний захід для внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій .

В інформаційно-консультаційному заході взяли

участь 15 внутрішньо переміщених осіб, з якими проводилася роз'яснювальна робота щодо їх соціальної та економічної адаптації у місцях тимчасового проживання , вирішувалось питання співбесіди з роботодавцями щодо вирішення питання працевлаштування .

Фахівці центру з надання безоплатної вторинної допомоги проінформували внутрішньо переміщених осіб, як отримати статус внутрішньо переміщеної особи та що цей статус дає;

- який порядок отримання грошових виплат і соціальної допомоги від держави;

- чи буде компенсація комунальних послуг власникам приватних садиб, які прихистили в себе осіб, котрі вимушені були покинути свої домівки;
- який порядок перетину державного кордону в умовах воєнного стану;
- як отримати допомогу в рамках програми “єПідтримка”;
- чи може дитина ходити до дитсадка/школи там, де вона на даний час тимчасово проживає;
- як відновити втрачені документи.

По завершенні заходу слухачі отримали вичерпні відповіді на запитання, контакти для зворотного зв'язку у разі потреби додаткової консультації.

16 червня прийняли участь Координаційній раді у Мукачівській адміністрації з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми.

Під час засідання розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної соціальної, правової, медичної та психологічної допомоги особам з числа внутрішньо переміщених осіб, в тому числі дітям, які постраждали внаслідок насильства та торгівлі людьми.

Також обговорили процес обміну інформацією між суб'єктами взаємодії у сфері протидії торгівлі людьми та запобігання будь-якого насильства.

Участь в Координаційній раді взяли також представники Відділу поліції №1 Мукачівського РУП ГУНП в Закарпатській області, КНП "ЦПМСД" В. Лучківської ТГ, а також Служби у справах дітей та УПСЗН райдержадміністрації.

23 червня директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з заступником начальника Пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатській області, розташованого у місті Мукачево. У ході проведення заходу було узгоджено графік та особливості надання правової допомоги в умовах воєнного стану для вразливої категорії осіб, зокрема тих, хто перебуває у даному закладі. Також обговорили роботу консультаційного пункту Мукачівського центру з надання БВПД, який діє у ПТРБ.

07.07, 08.07, 13.07, 19.07, 20.07, 21.07, 27.07, 03.08, 10.08, 15.08, 16.08, 02.09, 16.09, 27.09 директором Мукачівського Місцевого центру з надання БВПД Молнар Костянтином та головним юристом Вірою Рега було проведено правопросвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб у місцях компактного проживання на тему: « Пільги та гарантії внутрішньо переміщених осіб». Актуальність заходів зумовлена постійною потребою учасників отримати відповіді на правові питання, які у них виникають. Було роз'яснено доступні ресурси та організації для отримання допомоги, і звичайно роздані рекламні буклети. Також розповіли учасникам інформацію щодо можливості подачі на сайті

<https://warcrimes.gov.ua/#anketa> документування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних російською армією в Україні

12 липня у рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарства» в приміщенні Великолучківської сільської ради директором Мукачівського Місцевого центру з надання БВПД Молнар Костянтином та головним юристом Вірою Рега було проведено правопросвітницький захід на тему: «Земельні правовідносини в умовах воєнного стану».

Було зазначено, що виникла гостра потреба в ухваленні Закону № 2145-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану». З моменту війни в Україні призупинили роботу практично всі електронні державні реєстри – тож було вкрай важливо

забезпечити сталу роботу в сільському господарстві в умовах воєнного стану:

дотримуючись закону, але позбувшись усіх зайвих бюрократичних процедур. Оскільки в умовах воєнного стану функціонування Державного реєстру речових прав є обмеженим, то замість державної реєстрації прав запроваджена державна реєстрація договорів про використання земель. Державна реєстрація таких договорів здійснюється районними військовими адміністраціями у Книзі державної реєстрації землеволодінь і землекористувань в умовах воєнного стану. Права оренди та інші права на землю виникають з моменту проведення державної реєстрації відповідних договорів.

По завершенню заходу було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

08 липня фахівці Мукачівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної допомоги спільно з фахівцями з Мукачівського міськрайонного центру зайнятості провели інформаційно-консультаційний захід для внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій .

У інформаційно-консультаційному заході взяли участь внутрішньо переміщені особи, з якими проводилася консультація щодо умов призначення, тривалість та розмір виплат по безробіттю, а також вирішувалось питання співбесіди з роботодавцями щодо вирішення питання працевлаштування. Фахівці центру з надання безоплатної вторинної допомоги проінформували внутрішньо переміщених осіб щодо таких питань:

- порядок виплати допомоги по безробіттю
- розмір та тривалість виплати допомоги по безробіттю
- відкладення та скорочення виплати допомоги по безробіттю
- відвідування центру зайнятості
- припинення та поновлення виплати допомоги по безробіттю

По завершенні заходу слухачі отримали відповіді на питання, контакти для зворотного зв'язку у разі потреби додаткової консультації.

13 липня директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з колективом Кам'янської сільської ради щодо взаємодії та співпраці з населенням щодо вирішення правових питань.

Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної соціальної, правової допомоги для всіх громадян, які звертаються. А також

наголосили щодо пільг внутрішньо переміщених осіб, а саме можливість надання системою БВПД адвоката для представництва у суді.

По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

14 липня директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з заступником начальника Мукачівського об'єднаного управління Пенсійного фонду у Закарпатській області Оксаною Калинич

Спілкування відбувалося у форматі діалогу та обміну думками щодо новацій

пенсійного законодавства, адже фахівці Центру надають громадянам консультації, зокрема, і з питань пенсійного законодавства.

Серед іншого, Оксана Калинич розповіла, кому в липні перерахували пенсії, хто має право на призначення пенсії по втраті годувальника за загиблими військовослужбовцями, дострокової пенсії за віком членам сімей померлих/загиблих військовослужбовців тощо, надала вичерпні відповіді на всі запитання, які цікавили присутніх. Окремо зупинилась на питаннях оцифрування трудових книжок, оформлення електронних лікарняних листків та ін.

По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на

правову тематику.

21 липня проведено робочу зустріч з начальником Мукачівського відділу ДРАЦС у Мукачівському районі Закарпатської області Світланою Пелюховською. Спілкування відбулось у форматі діалогу щодо змін у законодавстві та обговорення вирішень найактуальніших питань, в тому числі з питань державної реєстрації актів цивільного стану внутрішньо переміщених осіб та видачі документів про державну реєстрацію актів цивільного з якими звертаються громадяни.

03 жовтня, 5 жовтня, 12 жовтня, 23 листопада, 14 грудня, 21 грудня, 26 грудня директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Молнар Костянтином, заступником начальника відділу БПД Іриною Томишинець та головним юристом Вірою Рега було проведено правопросвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб у місцях компактного проживання різні актуальні правові теми: «Пільги та гарантії внутрішньо переміщених осіб», «Зміни у законодавстві

щодо перетину кордону», «Встановлення факту смерті на тимчасово окупованій території» та інші. Актуальність заходів зумовлена постійною потребою учасників отримати відповіді на правові питання, які у них виникають. Було роз'яснено доступні ресурси та організації для отримання допомоги, і

звичайно роздані рекламні буклети. Також розповіли учасникам інформацію щодо можливості подачі на сайті <https://warcrimes.gov.ua/#anketa> документування воєнних злочинів та злочинів проти людяності, скоєних російською армією в Україні.

12 жовтня у рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарства» в приміщенні Жденіївської сільської ради завідувачем сектору Воловецького бюро правової допомоги Пижик Едуардом було проведено правопросвітницький захід на тему: «Порядок вирішення земельних спорів».

У своїй діяльності фермерські господарства, сільськогосподарські товариства, а також прості громадяни (під час приватизації земельних ділянок, відновленні чи встановленні їх меж) не застраховані від виникнення земельних спорів.

Земельний спір – це будь-який спір, що виникає та/або впливає із земельних відносин.

Тобто, земельний спір це завжди суперечка, яка виникає між суб'єктами земельних правовідносин в процесі реалізації своїх прав на землю.

Земельні спори підлягають вирішенню:

- Органами місцевого самоврядування у межах населених пунктів щодо:
- Держгеокадастром та його територіальними органами щодо:

Для вирішення земельного спору заінтересована особа або її представник може подати заяву в письмовій формі

Заява підписується заявником або його представником, із зазначенням дати її подання. Якщо заява про вирішення земельного спору подається представником заявника, до заяви додається довіреність чи інший документ, що підтверджує його повноваження.

Виключно судами вирішуються такі земельні спори:

- з приводу володіння, користування і розпорядження земельними ділянками, що перебувають у власності громадян і юридичних осіб;
- спори щодо розмежування територій сіл, селищ, міст, районів та областей.

Для звернення до суду особа повинна скласти позовну заяву з доданими до неї документами, з урахуванням вимог законодавства в залежності від виду судочинства (цивільне, господарське, адміністративне)

По завершенню заходу було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

12 жовтня директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу

зустріч з колективом Жденіївської селищної ради щодо взаємодії та співпраці з населенням щодо вирішення правових питань.

Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної соціальної, правової допомоги для всіх громадян, які звертаються. А також наголосили щодо пільг внутрішньо переміщених осіб, а саме можливість надання системою БВПД адвоката для представництва у суді.

По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику та підписано

меморандум про співпрацю.

08 листопада директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з працівниками Горондівської сільської ради. Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної правової допомоги для всіх громадян, які звертаються, а також підписали меморандум про співпрацю. По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

10 листопада директор Мукачівського центру з надання БВПД та фахівці відділу БПД взяли участь у робочій зустрічі в Мукачівському міському відділі ДМС. Серед присутніх – Ходак Андрій Валерійович – начальник відділу з питань громадянства та політичних прав Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини та Гречуха Ігор Миколайович – головний спеціаліст відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого ВРУ з прав людини для обговорення проблемних питань громадян.

У межах заходу йшлося про налагодження співпраці з метою вирішення найактуальніших правових питань, з якими звертаються громадяни.

Також фахівці центру поширили серед присутніх буклети з правовою інформацією

25 листопада до міжнародної акції 16 днів проти насильства Мукачівський місцевий центр з надання БВПД разом з фахівцями громадської організації Рада Жінок Донеччини поспілкувались з перехожими для того, щоб привернути їх увагу до проблеми домашнього

насильства. Надали інформацію про те, що необхідно знати та як діяти, коли опиняєшся у загрозовій ситуації, а також розповсюдили інформаційні буклети на правову тематику.

Протягом звітного періоду Ужгородський місцевий центр з надання БВПД провів ряд правопросвітницьких заходів.

Зокрема, з метою роз'яснення змісту ключових реформ у сфері земельного законодавства, 11 січня працівник Великоберезнянського бюро правової допомоги Михайло Корень провів вуличне інформування в смт. Великий Березний.

20 січня, у межах реалізації проекту «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» та з метою підвищення обізнаності власників та користувачів земельних ділянок щодо реалізації свого права на землю, юристка Перечинського бюро правової допомоги Іванна Моїсеєва провела правопросвітництво громадян у с.Сімер Перечинської ТГ.

31 січня заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та завідувач сектору Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели правопросвітницький захід про земельну реформу в Оноківській ТГ.

Цього ж дня, у рамках програми "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України" працівник Великоберезнянського бюро правової допомоги Михайло Корень провів правопросвітництво громадян про земельну реформу в Малоберезнянській сільській раді.

16 лютого завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Бецко провела правопросвітництво про земельну реформу в Соломонівському старостинському окрузі.

4 травня директор Михайло Давиденко та завідувач сектору Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провели виїзне консультування у с.Дубриничі, в рамках Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

10 травня директор Михайло Давиденко та завідувач сектору Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провели правопросвітництво на тему «ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ» та виїзне консультування у с. Сюрте Ужгородського району, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

24 травня директор Михайло Давиденко та головний юрист сектору Великоберезнянське бюро правової допомоги Юрій Балаж провели правопросвітництво на

тему «ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ» та виїзне консультування у Дубриницько-Малоберезнянській ТГ с.Малий Березний, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

22 червня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітництво на тему «Земельні відносини під час воєнного стану» та виїзне консультування у Ратівецькому старостинському окрузі Сюртівської ТГ, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних

інвестицій у сільське господарство».

23 червня заступник начальника відділу надання безоплатної правової допомоги Юрій Щербей, завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели правопросвітництво на тему «Земельні відносини під час воєнного стану» та виїзне консультування у Невицькому старостинському окрузі, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

26 серпня заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провели правопросвітництво на тему «Права і свободи громадян» та виїзне консультування у смт. Середнє та с. Чертеж, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

12 серпня головний юрист Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів правопросвітництво на тему «Земельні відносини під час воєнного стану» та виїзне консультування у с. Ставне, Ставенської ТГ Ужгородського району в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

8 вересня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітницький захід на тему "Земельна реформа в Україні. Земельні відносини під час воєнного стану" та консультування на базі консультативного пункту доступу до БПД – у Сюртівській сільській раді, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

13 вересня, на виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій в сільське господарство», головний юрист Ужгородського місцевого центру з надання БВПД А. Машкова та завідувач сектору Перечинське бюро правової допомоги Т. Кость провели правопросвітницькі заходи в селах Порошково та Вільшинки Ужгородського району. У ході зустрічі фахівці ознайомили місцевих жителів з основними змінами в земельному законодавстві та надали відповіді на питання.

28 вересня директор Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Михайло Давиденко та головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провели правопросвітницький захід на тему "Земельна реформа в Україні Земельні відносини під час воєнного стану", в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для мешканців

Великодобронської територіальної громади.

5 жовтня, з метою реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій в сільське господарство» директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко та завідувач Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провели правопросвітницький захід на тему «Земельні правовідносини в умовах воєнного стану» у сільській раді с. Ворочєво Ужгородського району.

6 жовтня завідувач сектору Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітницький захід на тему "Земельна реформа в Україні. Земельні відносини під час воєнного стану", в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для мешканців с. Есень Чопської територіальної громади.

Того ж дня, Марія Чайка разом із головним юристом відділу безоплатної правової допомоги Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Анжелікою Машковою провели виїзне консультування для внутрішньо переміщених осіб в старостаті с.Есень та с.Салівка Чопської територіальної громади.

27 жовтня, заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та головний юрист відділу Анжеліка Машкова провели правопросвітницький захід для внутрішньо переміщених осіб та прийом

громадян в с. Забрідь Ужгородського району Великоберезнянської громади на тему «Земельна реформа в Україні. Земельні відносини під час воєнного стану», в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

28 листопада, головний юрист Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів правопросвітницький захід на тему «Земельна реформа в Україні. Земельні відносини під час воєнного стану», в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для мешканців с. Жорнава Ставненської територіальної громади.

30 листопада директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, заступник начальника відділу БВПД Юрій Щербей та головний юрист того ж відділу провели правопросвітницький захід на тему "Земельна реформа в Україні. Земельні відносини під час воєнного стану", в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», для мешканців с. Худльово Середнянської територіальної громади.

Проведення тематичних заходів з правової освіти, толерантного ставлення до людей, у тому числі недискримінації для ВПО, осіб, які належать до основних і демографічних груп населення, інвалідів, пенсіонерів

14 січня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, заступник начальника відділу правопросвітництва та надання БПД Марія Рішко та начальник відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Оксана Дудаш провели правопросвітницький захід та консультування в Ужгородському міському

центрі зайнятості.

Під час заходу Михайло Давиденко ознайомив присутніх із конституційним правом кожного на безоплатну первинну правову допомогу та правовими послугами, які надають місцеві центри з надання БВПД.

8 лютого, відбулося чергове засідання жіночого клубу «Розрада» в Перечинській районній філії Закарпатського ОЦЗ, в якому взяла участь фахівець Перечинського бюро правової допомоги Т. Кость. Зустріч проходила у форматі онлайн. Тема заходу – надання правової допомоги та ознайомлення з довідково-інформаційною платформою правових консультацій WikiLegalAid.

16 лютого, Тетяна Кость провела правопросвітництво та консультування громадян у Перечинській районній філії Закарпатського ОЦЗ для осіб, які перебувають на обліку в ЦЗ як безробітні з питаннями щодо послуг бюро правової допомоги, порядку отримання безоплатної первинної та безоплатної вторинної правової допомоги, категорій осіб, які мають право на БВПД.

26 січня, Тетяна Кость, працівник Перечинського бюро правової допомоги провела чергове консультування в мобільному пункті доступу до безоплатної правової допомоги — Перечинській районній філії Закарпатського ОЦЗ. За правовими консультаціями звернулося п'ятеро безробітних. Найактуальнішими були питання щодо порядку реєстрації права власності на нерухоме майно, розміру страхового стажу для призначення пенсії за віком, укладення договору купівлі-продажу об'єкту нерухомого майна, присвоєння поштової адреси об'єкту нерухомого майна та ін. Усім було надано роз'яснення з порушених питань та буклети на правову тематику.

30 березня головний юрист Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів правопросвітницький захід та консультування громадян на базі Великоберезнянської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості.

Також діяльність усіх структурних підрозділів Ужгородського місцевого центру з надання БВПД зосереджена **на завданні продовження здійснення ефективного надання правової допомоги населенню краю та внутрішньо переміщеним особам (біженцям) в умовах проведення евакуаційних процесів.**

процесів.

Так, з метою покращення доступу до безоплатної правової допомоги евакуйованих осіб налагоджена співпраця з представниками Цілодобового координаційного центру Ужгородської міської ради «Совине гніздо» (Павло Логвінов), представництвом Ужгородського відділення Червоного Хреста (Валентина Митровка), волонтерського Руху «Сила Ужгорода» залізничний вокзал, Волонтерського руху підтримки закарпатських військових (Галина Ярцева), евакуаційного пункту на території 10 школи м. Ужгорода та ін.

У березні працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД щоденно брали участь у роботі точки доступу надання БВПД для біженців на залізничному вокзалі м. Ужгород.

22 березня Михайло Давиденко, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, провів робочу зустріч з директором департаменту соціальної політики Ужгородської міської ради Келемець Аллою Михайлівною. Під час зустрічі обговорювалися питання надання соціальних послуг населенню під час діє воєнного стану, реєстрація ВПО, які масово заїжджають в м. Ужгород ВПО та проблемні питання які при цьому виникають, координація зусиль по обслуговуванню цієї категорії громадян. Сторони домовились про продовження тісної взаємодії для задоволення соціальних та правових потреб внутрішньо переміщеним особам.

28 березня, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД провів робочу зустріч з директором Ужгородського міського центру зайнятості Сергієм Олексюком та відповідальними працівниками МЦЗ. Обговорювалися питання організації роботи по інформуванню внутрішньо переміщених осіб у місцях їх компактного поселення (гуртожитки, школи, ДНВЗ та ін). Домовлено про створення спільної групи з працівників центрів та складання графіку проведення правового інформування щодо можливості забезпечення і захисту соціальних, трудових та правових потреб цієї вразливої категорії населення, що масово заїхали на територію Закарпатської області та м. Ужгорода, внаслідок російської агресії на Україну. За орієнтовними підрахунками, мова йде про десятки тисяч ВПО тільки в м. Ужгороді.

7 квітня, Фахівці Перечинської районної філії спільно з представником сектору «Перечинське бюро правової допомоги» та управління Держпраці у

Закарпатській області спільно проводять заходи з внутрішньо переміщеними особами, які тимчасово розселені на території Ужгородського району.

12 травня директор Михайло Давиденко та методист

відділу організації навчальних заходів для сімейних форм виховання Закарпатського обласного центру соціальних служб Каміла Горват провели консультування **серед ромського населення з числа ВПО**, які на даний час проживають у місцях компактного поселення м.Ужгород.

Вимушені переселенці цікавились питаннями відновлення втрачених документів, що посвідчують особу, встановлення опіки над малолітньою дитиною, перетину кордону України, на які отримали фахові юридичні консультації та роз'яснення.

27 травня заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Юрій Щербей та завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели правопросвітництво про безоплатну правову допомогу в умовах воєнного стану, соціальні гарантії для ВПО в Ужгородському міському центрі зайнятості.

2 червня, з метою їх інформування про безоплатну правову допомогу та консультування, працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Петро Крон та

Анжеліка Машкова побували у місцях компактного проживання ВПО в Ужгороді.

Вимушені переселенці цікавились питаннями соціальних прав та гарантій ВПО, відновлення втрачених документів, отримання компенсації за зруйноване житло, права дітей, доступ до медичних послуг для ВПО, на які отримали фахові правові консультації.

7 червня, з метою інформування про безоплатну правову допомогу, консультування з різних правових питань, працівники

Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Петро Крон та Анжеліка Машкова побували в місцях компактного

проживання ВПО в м.Ужгород.

20 червня країни світу відзначають міжнародний день біженців. У цей день ми традиційно акцентуємо увагу української спільноти на **необхідності прояву гуманності, толерантності та людяності, дотриманні прав кожної людини, яка через небезпеку для життя вимушено залишила свою домівку.**

Так, **16 червня** в Ужгородській публічній бібліотеці відбувся перегляд документального фільму "БІОТОП" від кіноклуб Docudays UA при ГО «Центр культурних ініціатив «Фортеця Унг».

Мета перегляду фільму: сприяти переосмисленню причин виникнення психологічних бар'єрів, що породжують несприйняття, ворожість однієї групи людей стосовно іншої – на прикладі реакції влади Німеччини на проблему вимушеної міграції та біженства.

Модераторка показу – Лариса Шувалова, волонтерка у сфері надання безоплатної правової допомоги Ужгородського місцевого центру з

надання безоплатної вторинної правової допомоги. Серед учасників заходу: Оксана Дудаш – начальниця відділу комунікації та правопросвітництва Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, Марія Рішко, завідувачка Ужгородського бюро правової допомоги, керівництво та працівники Ужгородської публічної бібліотеки, ВПО, читачі бібліотеки.

Під час заходу у формі живого спілкування присутні дізналися про явище вимушеної міграції у світі, замислились над тим, які права людини зазнають впливу в контексті біженства та міграції.

Від працівників системи надання БПД учасники заходу дізналися про можливість захисту прав особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", завдяки адвокатів, які включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

26 серпня головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провів правопросвітництво на тему «Права і свободи громадян» у с. Чертеж для внутрішньо переміщених осіб, які цікавились різними правовими питаннями, доприкладу: земельними, житловими, соціальними, на які отримали фахові правові консультації.

29 серпня головний юрист відділу безоплатної правової допомоги Анжеліка Машкова та адвокат Юрій Опаленик взяли участь у правопросвітницькому заході на базі гуртожитку № 4 УжНУ для внутрішньо переміщених осіб, організованому за сприяння Української Гельсінської спілки з прав людини на тему «Документування військових злочинів російської федерації, отримання компенсації за зруйноване (пошкоджене) майно».

13 вересня завідувач сектору Перечинське бюро правової допомоги Т. Кость провела консультування у комунальній установі

«Тур'я Реметівський психоневрологічний інтернат» Закарпатської обласної ради.

28 вересня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко спільно з головним юристом відділу безоплатної правової допомоги Анжелікою Машковою провели правопросвітництво та консультування внутрішньо переміщених осіб в старостаті с.Чорноголова Дубриницько-Малоберезнянської територіальної громади.

29 вересня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко спільно з головним юристом відділу безоплатної правової допомоги Анжелікою Машковою провели правопросвітництво, консультування внутрішньо переміщених осіб в центрі надання соціальних послуг у с.Люта, де також проживають особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

В умовах воєнного стану питання захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є одним із важливих завдань держави. Як і створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні.

28 жовтня, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко взяв участь в онлайн навчанні на платформі GOOGLE MEET, організованого Закарпатським обласним центром соціальних служб, з метою проведення правопросвітницького заходу та висвітлення питань щодо надання безоплатної правової допомоги особам, що потребують догляду та сторонньої допомоги, зокрема громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, невиліковно хворим, дітям з інвалідністю, дітям, яким не встановлено інвалідність, але які є тяжко хворими.

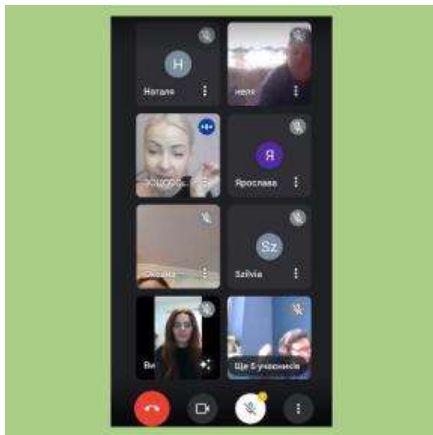

11 листопада директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко спільно з головним юристом відділу безоплатної правової допомоги Анжелікою Машковою та в.о. сектору Виноградівське бюро правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД Мар'яною Кіш провели правопросвітництво та консультивання внутрішньо переміщених осіб у вищому професійному училищі № 34 м.Виноградів Берегівського району Виноградівської територіальної громади. Надання правової допомоги внутрішньо переміщеним особам здійснюється у партнерстві з Данською радою у справах біженців (DRC) та фінансується в рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

09 грудня, Тетяна Кость провела вуличне інформування громадян в м. Перечин, яке було присвячене Міжнародному Дню захисту прав людини та Дню безоплатної правової допомоги, які відзначаються щорічно 10 грудня.

16 грудня, завідувач сектору Перечинське бюро правової допомоги Т. Кость провела консультивання у комунальній установі «Тур'я Реметівський психоневрологічний інтернат» Закарпатської обласної ради.

15 лютого, на запрошення центру соціальних служб, Ужгородський місцевий центр з надання БВПД долучився до проведення онлайн-заходу **для батьків-вихователів, прийомних батьків** з метою підвищення їх виховного потенціалу.

Під час заходу Марія Рішко, завідувач Ужгородського бюро правової допомоги, ознайомила батьків-вихователів, прийомних батьків з їх конституційним правом на безоплатну правову допомогу, порядком звернення до місцевого центру з надання БВПД по безоплатну первинну та вторинну правову допомогу, проект «Волонтер БПД». Працівниця наголосила на тому, що скористатися такими правовими послугами

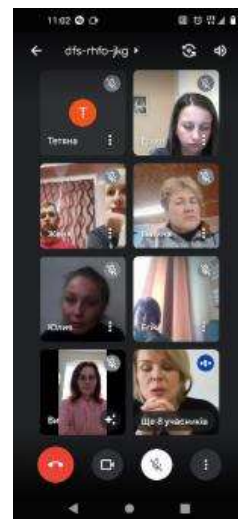
системи надання БПД мають право діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту.

22 лютого, на запрошення центру соціальних служб, Ужгородський місцевий центр з надання БВПД долучився до проведення онлайн-заходу для батьків-вихователів, прийомних батьків з метою підвищення їх виховного потенціалу.

30 березня, Т. Кость спільно з фахівцями Перечинської районної філії Закарпатського ОЦЗ відвідали пункти тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб, а саме: Перечинський професійний ліцей, Сімерський заклад дошкільної освіти Перечинської міської ради, Сімерківський

заклад дошкільної освіти Перечинської міської ради, Філію Ворочівська початкова школа (дошкільний підрозділ).

31 березня, для інформування вимушено переміщених осіб по систему безоплатної правової допомоги та надання їм безоплатної первинної правової допомоги фахівці Перечинського бюро відвідали Перечинський заклад дошкільної освіти “Теремок” Перечинської міської ради.

23 червня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, головний юрист відділу надання безоплатної правової допомоги Анжеліка Машкова, головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провели правопросвітництво та консультування у місцях компактного поселення та перебування ВПО.

З нагоди **Міжнародного дня захисту дітей** працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД разом із освітянами міста взяли участь в акції «Нашу Україну збережи!». Символічно, що саме діти розфарбували регіони України і склали її в одну яскраву і щасливу країну на мапі з дерев'яних пазлів. Донеччина, Київщина, Запоріжжя, Волинь, Закарпаття, Сумщина .... У кожній області свої особливості і свій неповторний колорит. І дорослі і діти отримали задоволення від власної причетності до почесної місії. Бажаючи отримали інформаційні матеріали системи БВПД з консультаціями з актуальних правових питань.

1 червня в Україні відзначається **Міжнародний день захисту дітей**. З цієї нагоди в Ужгороді відбулися святкові заходи. Зокрема, на площі Народній в обласному центрі поліцейські патрульної та ювенальної поліції, кінологи, рятувальники, нацгвардійці, медики, працівники Ужгородського інституту культури, театру ляльок, фізкультурно-спортивного товариства «Динамо», благодійного фонду «Сила Ужгорода» та представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області й Ужгородського місцевого центру з надання БВПД організували для малечі святкові та пізнавальні дійства.

21 червня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітництво на базі консультаційного пункту доступу до БПД- Чопського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, за участі волонтерів у сфері надання безоплатної правової допомоги.

5 вересня завідувач сектору Чопське бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітницький захід, спрямований на запобігання та протидію булінгу в

навчальних закладах для працівників Чопської міської ради.

21 вересня студенти Ужгородського музичного коледжу ім. Д.Задора дізналися про своє право на безоплатну правову допомогу та обговорили проблему булінгу у навчальному середовищі. У цьому їм допомогли заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко та директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко, за сприяння працівників Ужгородської публічної бібліотеки провели правопросвітницький захід для студентської молоді.

7 грудня, з нагоди відзначення Дня БПД, директор місцевого центру М. Давиденко, представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, спільно з партнерами з управління Патрульної поліції в Закарпатській області та за сприяння й організації викладачів та адміністрації Природничо-гуманітарного фахового коледжу ДВНЗ «УжНУ» провели правовий брейн-ринг зі студентами 2 курсу.

Спільні зустрічі з метою налагодження співпраці з громадськими організаціями, органами місцевого самоврядування, комунальними установами

З метою налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, покращення доступу до безоплатної правової допомоги осіб, які звертаються до Денного центру соціально-психологічної допомоги – які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі УМЦСС ДСП УМР, 31 січня директор Ужгородського місцевого центру з надання

БВПД Михайло Давиденко підписав меморандум із керівником центру Мирославом Горватом.

21 лютого директор Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Михайло Давиденко та голова Ужгородської районної ради Юрій Фрінцко підписали Меморандум про співпрацю.

Метою Меморандуму є консолідація зусиль Сторін, спрямованих на недопущенні порушень прав людини; спільна діяльність у форматі підготовки та реалізації заходів, проектів і програм.

У лютому 2022 року запрацювало Чопське бюро правової допомоги.

Чопське бюро правової допомоги Ужгородського місцевого центру з надання БВПД стало четвертим в Ужгородському районі та 15-тим у Закарпатській області. Відтепер мешканці Чопської ОТГ отримали можливість на місці отримати якісну безоплатну первинну та вторинну правову допомогу, підвищити рівень правосвідомості та правової культури. Очолила Чопське бюро правової допомоги завідувач

сектору Марія Чайка.

З метою налагодження співпраці з **Закарпатським обласним центром соціальних служб**: обговорення та сприяння у вирішенні найактуальніших питань життя громад, захисту та дотримання прав вразливих категорій осіб, підвищення правової обізнаності населення, 11 травня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, начальник відділу безоплатної правової допомоги Вікторія Чепка провели робочу зустріч із методистом відділу організації навчальних заходів для сімейних форм виховання Закарпатського обласного центру соціальних служб Камілою Горват.

Під час заходу сторони домовились про проведення правопросвітницького заходу та консультування вимушених переселенців у місцях компактного проживання .

7 червня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів робочу зустріч із керівниками Ужгородського відділу Державної міграційної служби України (паспортний стіл) Магдалиною Бабяк та Іриною Гапак. Обговорювалися питання практичної реалізації змін до закону «Про безоплатну правову допомогу» в частині можливості отримання безоплатної вторинної правової допомоги особам, які з певних обставин втратили документи, що встановлюють особу, та потребують судового рішення встановлення цього юридичного факту.

З нагоди відзначення Всесвітнього дня донора крові, інформування про права донора крові, 17 червня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів правопросвітництво на тему «Трудові гарантії та виплати донорам крові» на базі **Закарпатської обласної станції переливання крові**.

27 червня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко спільно з волонтером у сфері надання безоплатної правової допомоги, **представником від ГО «Центр культурних ініціатив «Фортеця Унг»** Ларисою Шувалова обмінялися Меморандумами щодо співпраці і консолідації зусиль, спрямованих на недопущення порушень прав і свобод людини.

25 серпня, за ініціативи Всеукраїнського благодійного фонду «Гореніє», у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч представників фонду та Регіонального й Ужгородського місцевого центрів.

Мета зустрічі – консолідація зусиль та налагодження співпраці з метою підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема надання безоплатної правової допомоги у місцях компактного проживання переселенців.

Для вирішення актуальних напрямів співпраці місцевого центру з партнерською установою-юрклінікою, 16 вересня відбулась робоча зустріч директора Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайла Давиденка із представниками юрклініки УжНУ.

Під час заходу сторони обговорили питання продовження співпраці, проведення правопросвітницьких заходів та удосконалення механізму перенаправлення клієнтів до партнерів, у разі, якщо особа не належить до суб'єктів надання БВПД.

23 вересня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч заступника директора центру Лариси Фучко, начальника відділу Павла Марамигіна, директора Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представником Української Гельсінської спілки з прав людини у Закарпатській області Юрієм Опалеником.

Ю.Опаленик розповів про діяльність спілки, основну мету та пріоритети в роботі. Зокрема, найактуальнішими напрямками діяльності нині є підтримка внутрішньо переміщених осіб та документування воєнних злочинів, вчинених російським агресором в

Україні.

1 червня працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Юрій Щербей та Марія Рішко провели правопросвітництво на тему «Захист прав дітей в Україні» в **Закарпатському центрі соціально-психологічної реабілітації, кризовому центрі.**

20 липня директор Михайло Давиденко провів правопросвітництво в Закарпатському центрі соціально-психологічної реабілітації, кризовому центрі.

29 листопада, директор Ужгородського МЦ з надання БВПД взяв участь у роботі круглого столу «Підтримка ВПО у Закарпатській області – нагальні проблеми і шляхи їх вирішення», організований ГО «КримSOS».

2 грудня Михайло Давиденко, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, взяв участь у міжвідомчій зустрічі представників органів

державної влади, Секретаріату уповноваженого з прав людини, представництва УВКБ ООН в Україні, неурядових організацій та Центрів надання БВПД, яка відбулася в рамках проекту «Захист біженців, шукачів притулку та осіб без громадянства у Закарпатській області».

19 грудня, Михайло Давиденко, директор Ужгородського МЦ з надання БВПД, взяв участь у роботі круглого столу «Співпраця Закарпатського обласного центру соціальних служб з суб'єктами соціальної роботи. Підсумки 2022р. та перспективи 2023р.».

20 грудня, у стінах Публічної бібліотеки с. Тур'ї Ремети, відбувся перший захід, організований ГО «ТУРЯНЩИНА» у рамках проекту «Закарпаття. Спільно: посилення потенціалу ОГС для відповіді на гуманітарну кризу», що впроваджується БФ "Центр громадських ініціатив", спрямований на підтримку ВПО Закарпаття, зокрема, і Тур'є Реметівської громади.

Розвиток інституту волонтерства у сфері надання БПД

Важливим у волонтерській діяльності БПД є надання необхідної, актуальної інформації для вирішення тих чи інших проблемних правових питань. До прикладу, за звітний період волонтерка Лариса Шувалова завітала до вимушених переселенців у місця компактного проживання м.Ужгород та надала їм для ознайомлення інформаційні буклети про «Правила перетину кордону та обмеження виїзду», «Фінансові питання в умовах воєнного стану», «Як фіксувати воєнні злочини», «Соціальна допомога в умовах воєнного стану», «Тимчасовий захист або статус біженця в країнах ЄС», «Безоплатна правова допомога поруч». Присутні дізналися про можливість вирішувати їх правові питання за допомогою адвокатів, включених до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, юристів Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, контактні дані місцевого центру.

Однією з активних волонтерок, яка допомагає Ужгородському місцевому центру з надання БВПД, є Ярослава Шушка. Пані Ярослава поширює інформацію про правові послуги безоплатної первинної та вторинної правової допомоги в м. Ужгород. Під час вуличного інформування, на базі станції «Ужгород» Ужгородського залізничного вокзалу волонтерка надає буклети про безоплатну правову допомогу, перенаправляє клієнтів до місцевого центру, шукає однодумців, які б долучилися до волонтерської діяльності БПД. Пані Ярослава неодноразово безкоштовно надавала своє житло в користування вимушеним переселенцям, бо вважає, що людям потрібно допомагати.

Серед волонтерів БПД – студент юридичного факультету УжНУ Олександр Глебена, який долучається до інформування про БПД під час вуличного флешмобу, гуманітарної допомоги для вимушених переселенців. Олександр бере активну участь у написанні наукових робіт, презентуванні їх під час студентських конференцій.

9 травня, для оптимізації основних напрямків роботи з волонтерами у сфері надання безоплатної правової допомоги, які більше року співпрацюють з Ужгородським місцевим центром з надання БВПД було проведено робочу зустріч.

Серед учасників заходу: директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, директор Запорізького місцевого центру з надання БВПД Ольга Бородіна, завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко та волонтери Олександр Глебена, Лариса Шувалова, Ярослава Шушка.

Сторони обговорили питання подальшої співпраці, зокрема, участі волонтерів у заходах з інформування громадян про право на безоплатну правову допомогу в умовах воєнного стану;

поширення актуальної інформації БПД в соціальних мережах, на веб-сторінках партнерських установ, організацій; сприяти взаємодії центру з партнерськими організаціями у наданні БПД для вимушених переселенців у місцях їх компактного проживання.

Крім того, волонтерка Лариса Шувалова, авторка та керівниця проєкту “Казки Закарпаття. Легка мова”, запропонувала розробити макет інформаційного буклету БПД в умовах воєнного стану на конкретно визначену тематику, простою зрозумілою мовою для спрощення сприйняття пересічними громадянами та осіб похилого віку.

27 вересня у Ужгородському міському центрі з надання БВПД відбулася зустріч із третьокурсниками юрфаку УЖНУ та замдеканом Марією Менджул. Майбутні правники ознайомилися із роботою фахівців центрів, порядком призначення адвокатів, дізналися, які послуги надають юристи центрів. Крім того, студенти дізналися про можливість залучення до волонтерства у сфері надання БПД.

Важливим у волонтерській діяльності БПД є надання необхідної,

актуальної інформації для вирішення тих чи інших проблемних правових питань. До прикладу серед волонтерів БПД є студент юридичного факультету УЖНУ Олександр Глебена, який долучається до інформування громадян про БПД.

12 серпня в Україні відзначається Міжнародний день молоді. З нагоди цієї дати в Ужгородській публічній бібліотеці пройшли панельні дискусії «День молоді в Ужгороді – 2022». Тема першої дискусійної панелі: «Забезпечення інклюзивності та безбар’єрності в умовах війни». Модератор даної теми був Олександр Глебена, волонтер безоплатної правової допомоги, який співпрацює з Ужгородським місцевим центром з надання БВПД.

9 грудня, з нагоди відзначення Дня БПД, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, спільно з заступником декана юридичного факультету УжНУ, керівником Карпатської агенції прав людини «Вестед» Марією Менджул, провели розгорнуте інтерв'ю на ютуб-каналі «Коцик» ГО «Творчі волонтери».

Жвава розмова учасників інтерв'ю точилася навколо діяльності системи БПД та правозахисних організацій області під час дії воєнного стану, де і як можна отримати таку допомогу, надання правової допомоги вразливим категоріям громадян, зокрема ВПО, обговорення питань з якими внутрішньо переміщені особи найчастіше звертаються до суб'єктів надання БПД, позитивні практики і кейси, волонтерська діяльність, захист права на освіту та

Протидія домашньому насильству

14 квітня, з метою покращення доступу до безоплатної правової допомоги для вимушених переселенців, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів робочу зустріч з керівником Денного центру соціально-психологічної допомоги для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі УМЦСС ДСП УМР Мирославом Горватом.

Під час заходу сторони обговорили питання організації роботи з інформування внутрішньо переміщених осіб у місцях їх компактного поселення (гуртожитки, школи, ДНВЗ та ін) щодо можливості забезпечення і захисту соціальних, трудових та правових потреб цієї вразливої категорії населення, що масово заїхала на територію Закарпатської області та м. Ужгорода, рятуючись від військової агресії рф.

26 квітня, про співпрацю та нові напрямки взаємодії в умовах воєнного стану йшлося під час робочої зустрічі директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця, керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представницею працівниці Управління дотримання прав людини Національної поліції України Тетяною Щербою.

Сторони обговорили питання дотримання правоохоронцями порядку інформування центру про затримання осіб та своєчасне проведення звірок. Йшлося і про координацію зусиль у **протидії домашньому насильству**, зокрема, шляхом проведення спільних правопросвітницьких заходів тощо.

Окрім того, учасники робочої зустрічі обговорили й питання та напрямки співпраці під час війни, спрямованої на забезпечення та захист прав внутрішніх переселенців.

12 травня завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко розробила та опублікувала презентацію на тему «**Протидія сексуальному та гендерному насильству в умовах конфлікту в Україні**» на робочій сторінці

Ужгородського місцевого центру з надання БВПД.

13 травня директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко долучився до участі у засіданні круглого столу на тему «**Проблематика домашнього насильства в умовах воєнного стану**». У заході взяли участь представники національної поліції Закарпатської (Тетяна Щерба) та Чернігівської областей, Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області (Ірина Протченко), Закарпатського обласного центру соціально-психологічної допомоги (Олександра Мельничук). В онлайн режимі відбувся обмін думками та обговорення діяльності відповідних підрозділів в напрямку захисту постраждалих від домашнього насильства, покращення інформування населення, обмін статистичними даними, напрацювання та позитивні практики з цього питання та ін. Учасники відмітили позитивну практику міжрегіонального обміну такою інформацією, спільного обговорення тенденцій і проблематики та пошук шляхів покращення роботи усіх дотичних структур.

25 липня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели робочу зустріч із керівником

Денного центру соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі УМЦСС ДСП УМР Мирославом Горватом, представником Денного центру Адріанною Червеняк, координаторами мобільних бригад соціально-психологічної допомоги № 1, 2 Ксенією Горовенко, Маріанною Ступак та Ганною Віщак.

Під час заходу сторони обговорили важливі напрямки роботи щодо запобіганню та протидії домашньому насильству а саме: проведення спільної правопросвітницької діяльності на актуальну тематику для цільової аудиторії. Якщо в даній категорії осіб виникає необхідність в отриманні безоплатної вторинної правової допомоги, то допомагати їм у перенаправленні до Ужгородського місцевого центру з надання БВПД.

28 листопада, відбулося чергове засідання жіночого клубу «Розрада» в Перечинській районній філії Закарпатського ОЦЗ за участі фахівця

Перечинського бюро правової допомоги Т. Кость. Цього разу говорили про запобігання і протидію домашньому насильству, оскільки 25 листопада стартувала Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства», яка проводиться щороку, з 25 листопада по 10 грудня.

5 грудня, в рамках всесвітньої акції 16 днів проти насильства – головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон та представник Ужгородського міського центру соціальної служби провели бесіду щодо протидії домашньому насильству з учнями Ужгородської загальноосвітньої школа І-ІІІ

ступенів №20 – ліцей «Лідер» Ужгородської міської ради.

25 листопада, на площі Театральній в Ужгороді стартував перший день широкомасштабної акції «16 днів проти насильства», присвяченої боротьбі проти домашнього насильства. До участі долучилися представники Департаменту соцзахисту населення Закарпатської ОВА, нацполіції, обласного центру соціально-психологічної допомоги, Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, міжнародної організації з міграції, громадських та благодійних організацій.

1 грудня головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провів правопросвітницький захід на тему «Що таке домашнє насильство» для учнів ЗОШ № 11 м. Ужгород.

7 грудня, за сприяння та організації працівників Ужгородської публічної бібліотеки, фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру провели правопросвітницький захід на тему "Насильство в сім'ї. Годі мовчати!" для студентів Ужгородського музичного коледжу ім.Д.Задора.

Заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко та директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко розповіли майбутнім музикантам, що у випадку домашнього чи інших видів насильства вони можуть звернутися за допомогою до центрів чи бюро правової допомоги системи БВПД. Домашнє насильство – це злочин. Це не «сімейна справа», що від кривдника треба захищатися.

9 грудня, з нагоди завершення акції «16 днів проти насильства», відзначення річниці прийняття Декларації прав людини та Дня БВПД, Михайло Давиденко, спільно з колегами з Національної поліції, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, місцевого самоврядування, взяв участь у імпровізованому засіданні Координаційної ради з питань сім'ї, гендерної рівності, демографічного розвитку, запобігання та протидії домашньому насильству та протидії торгівлі людьми, яку проводили студенти правники юридичного факультету УжНУ.

Вуличне інформування

6 червня, з нагоди прийняття Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та створення Координаційного центру з надання

правової допомоги працівниками Ужгородського місцевого та Регіонального центру з надання БВПД в Закарпатській області проведено флеш-моб на площі Театральній м.Ужгород.

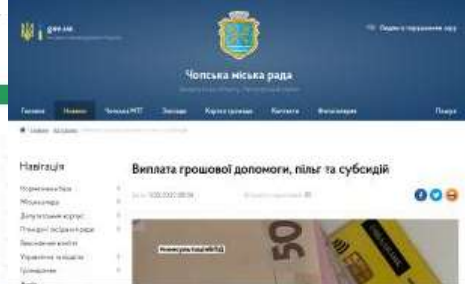
9 червня волонтерка у сфері надання безоплатної правової допомоги Ярослава Шушка проводить вуличний флешмоб у м.Ужгород.

28 червня, метою підвищення рівня правової обізнаності мешканців краю та покращення поінформованості про систему безоплатної правової допомоги, фахівець провела вуличне інформування в м. Перечин.

28 листопада, в м. Чоп, по вулиці Берег, завідувач сектору Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела вуличне інформування громадян. Місцеві мешканці цікавилися щодо яких питань можна звернутись за допомогою до бюро, які категорії осіб мають право на безоплатну вторинну правову допомогу.

Інформація про роботу місцевого центру з надання БВПД регулярно відображалася на офіційній сторінці центру у фейсбуці. Також наявні ряд публікацій на сайтах партнерів, в онлайн-ЗМІ.

18 жовтня, директор місцевого центру М. Давиденко та директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області В. Попадинець виступили на радіо «Єден» на тему «Молодіжна політика в дії: правова допомога і грамотність».

28 листопада, Михайло Давиденко взяв участь у прес-конференції в Ужгородському Прес-клубі з нагоди старту на Закарпатті 19-го Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA!

7 грудня, в Ужгородському прес-клубі заступник начальника відділу БПД Юрій Щербей взяв участь у презентації Збірника для переселенців та обговорення теми внутрішнього переміщення громадян стосовно Закарпаття в реаліях 2022 року.

Жителі області мають рівний доступ до безоплатної правової допомоги, в тому числі, завдяки роботі інформаційної платформи WikiLegalAid, на якій розміщені якісні правові консультації на різну правову тематику. Наявність мобільного телефону, комп'ютера чи гаджету та доступу до мережі інтернет дозволяють дистанційно отримати відповіді на найбільш затребувані у суспільстві теми. **Працівники місцевого центру регулярно здійснювали оновлення, доповнення консультацій на довідково-інформаційній платформі Wikilegalaid.**

Хустський місцевий центр з надання БВПД

За 2022 рік робота Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та підпорядкованих бюро була зосереджена на підвищенні рівня правової свідомості людей, їхньої правової культури та правової освіченості шляхом проведення ряду право просвітницьких заходів, семінарів, лекцій зустрічей з особами, які належать до основних і демографічних груп населення. Також діяльність була спрямована на співпрацю з органами місцевого самоврядування та інших заходів з надання БПД для виконання планових завдань за звітний квартал.

На виконання завдання щодо підвищення спроможності людей самостійно ідентифікувати правові потреби та правові проблеми проводились численні заходи.

19 січня 2022 року на базі Міжгірської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості за участі фахівця Євгенії Бундзяк та працівника Міжгірського бюро правової допомоги Надії Янчук, відбувся інформаційний семінар на тему: «Підготовка до співбесіди з роботодавцем», під час якого присутні мали змогу детально розглянути запитання, які роботодавець зазвичай

задає потенційним претендентам на вакантне місце, тим самим відпрацьовуючи методи професійного спілкування та навички впевненої поведінки.

20 січня 2022 року вкотре на базі Хустської міськрайонної філії ОЦЗ відбувся тренінг на тему: «Підготовка резюме». До участі в тренінгу були запрошені представники Хустського місцевого центру з надання БВПД. Діана Келемен ознайомила присутніх з порядком отримання безоплатної правової допомоги, згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу». До заходу долучився Михайло

Худинець, який ознайомив із системою безоплатної вторинної правової допомоги, категоріями осіб, які мають право на представництво інтересів у судах тощо за рахунок держави.

20 січня 2022 року начальник сектору «Виноградівське бюро правової допомоги» Світлана Белень взяла участь у тренінгу з техніки пошуку роботи за участі 12-ти осіб з числа безробітних на базі Виноградівської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості. Метою даного заходу було ознайомлення присутніх із роботою системи безоплатної правової допомоги та порядком звернення за отриманням БПД та

БВПД.

24, 25 та 26 січня 2022 року начальник Рахівського бюро правової

допомоги Василь Савуляк провів ряд інформаційно-правопросвітницьких заходів та консультування громадян. Зокрема 26 січня, спільно із фахівцями Рахівської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості, для осіб, що перебувають у пошуку роботи, проведено інформаційний семінар на тему «Здійснення земельної реформи в Україні».

09 лютого 2022 року відбувся черговий інформаційний семінар із

загальних питань зайнятості для безробітних, де слухачі отримали інформацію про права та обов'язки безробітних, послуги служби зайнятості та ознайомились із актуальними електронними сервісами ДСЗ. До заходів долучилася Аліса Богдан, директор Хустського центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, яка детально ознайомила присутніх з послугами, які надає безоплатна вторинна правова

допомога. З нагоди відзначення 08 лютого Всесвітнього дня безпечного інтернету фахівцем було роз'яснено поняття кібербулінгу.

1 та 4 квітня фахівці Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка та Надія Янчук разом з представниками Міжгірської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості, провели виїзний захід для внутрішньо переміщених осіб, які внаслідок бойових дій були змушені переїхати в безпечне місце компактного поселення Синевирської територіальної громади, Міжгірської територіальної громади.

З часу запровадження в воєнного стану в Україні Указом Президента України №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» фахівцями Хустського МЦ з надання БВПД та підпорядкованих секторів бюро правової допомоги проводилися численні візити до місць компактного проживання осіб, які перемістилися з територій адміністративно-територіальних одиниць, на яких проводяться бойові дії з метою надання правових послуг. Так у березні місяці 2022 року було проведено 20 таких заходів. Здебільшого вимушено переселених осіб цікавили питання соціального забезпечення, процедури відновлення втрачених документів через проведення активних бойових дій у тих населених пунктах, де вони проживали, порядок перетину кордону тощо.

06 квітня 2022 року з метою ознайомлення із сучасним комплексом соціальних послуг, фахівці Хустської міськрайонної філії Закарпатського ОЦЗ зайнятості разом з соціальними партнерами – представниками центру БВПД та начальником відділу державних соціальних допомог УСЗН Хустської міської ради провели виїзний захід для внутрішньо переміщених осіб внаслідок бойових дій під час воєнного стану в

Україні в місці компактного поселення таких осіб у приміщенні Хустського багатoproфільного ліцею №1 ім. Івана Магули Хустської міської ради.

5 та 6 квітня 2022 року організовані та проведені зустрічі з внутрішньо переміщеними особами у Нересницькій, Вільховецькій та Усть-Чорнянській ОТГ. До зустрічей долучались представники центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Пенсійного фонду та відділу соціального захисту населення. У Нересницькій та Вільховецькій ОТГ у зустрічах з внутрішньо переміщеними особами взяв участь директор Тячівського РЦЗ Василь Кушілка,

директор Тячівського РЦЗ Василь Кушілка,

який проінформував учасників зустрічей про стан ринку праці в регіоні, можливість працевлаштування на актуальні вакансії.

15 квітня 2022 року директор Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Аліса Богдан взяла участь у виїзному заході для внутрішньо переміщених осіб, які проживають у санаторії «Шаян». На даному заході були також присутні директор Хустської міськрайонної філії Закарпатського обласного центру зайнятості Володимир Гуц, голова Федерації професійних спілок України Григорій Осовий, голова правління Приватного акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профсоюзів України "Укрпрофоздоровниця" Микола Субота, головний держінспектор Управління Держпраці в Закарпатській області Сергій Гриценко, начальник Хустського відділу соцстраху Світлана Андрейко. Всі присутні ознайомилися на заході з роботою відповідних служб в цей нелегкий для України час.

внаслідок воєнних дій з 24 лютого.

19 квітня 2022 року фахівці системи БПД Аліса Богдан та Леся Марційчук провели правопросвітницький захід для осіб, що тимчасово проживають на базі Рокосівського ЗДО, під час проведення якого було додатково наголошено, що Хустський місцевий центр з надання БВПД долучився до збору доказів та інформації про осіб, що стали очевидцями чи потерпілими

06 та 08 квітня 2022 року фахівець сектору «Міжгірське бюро правової допомоги» Тетяна Головка відвідала місця компактного проживання вимушених переселенців в закладах дошкільної освіти №2, №3, №4 Колочавської ТГ та Пилипецький ЗЗСО, Подобовецький ЗЗСО I-II ступенів Пилипецької ТГ. До

участі в заходах долучилися представники Міжгірської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості та Управління Держпраці в Закарпатській області. Завідувачка сектору Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка ознайомила присутніх із послугами безоплатної правової допомоги, та звернула увагу, що внутрішньо переміщені особи відповідно до ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», мають право на отримання безоплатної вторинної допомоги. Надала консультацію з правових питань, пов'язаних з війною – що робити при втраті документів та чи компенсується знищене житло пошкоджене або зруйноване під час бойових дій в Україні.

3 травня 2022 року директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан та головний юрист відділу БПД Леся Марційчук на базі Вишківської центральної лікарні провели правопросвітництво та консультування ВПО.

Основна тематика заходу стосувалася соціальних гарантій для даної категорії населення, адже з травня 2022 року почали діяти певні законодавчі зміни, зокрема щодо отримання допомоги на проживання. Крім того, разом із уповноваженими фахівцями Офісу генеральної прокуратури проведено інформування вимушено переселених осіб щодо можливості фіксації воєнних злочинів РФ, внаслідок яких особи, які стали свідками або потерпілими від таких злочинів мають можливість внаслідок фіксації таких злочинів і відкриття відповідних кримінальних проваджень притягнути винних осіб до відповідальності та отримати компенсацію в межах цивільного позову про відшкодування шкоди.

18 травня 2022 року фахівці Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Аліса Богдан та Леся Марційчук провели правопросвітницький захід для внутрішньо переміщених осіб, що проживають в учнівському гуртожитку Хустського професійного ліцею сфери послуг. Фахівці ознайомили присутніх із положеннями ст. 40 Кримінального кодексу України. Зокрема, учасники заходу дізналися про відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок насильства (примусу). Додатково всі присутні отримали можливість дізнатись вичерпні відповіді на питання, які їх цікавили, в тому числі щодо порядку отримання грошових допомог вимушено переселеним особам від міжнародних організацій.

16 червня 2022 року команда фахівців Хустського та Краматорського місцевих центрів з надання БВПД провела правопросвітницький захід для внутрішньо переміщених осіб у місці їх компактного поселення у Стеблівському ЗДО. Директор Хустського місцевого центру Аліса Богдан розповіла учасникам заходу про вчинення кримінального протиправного діяння під впливом: фізичного або психічного примусу.

17 червня 2022 року фахівець Міжгірського бюро правової допомоги Надія Янчук разом з заступником директора з виховної роботи Міжгірського професійного ліцею Оксаною Маслей провели захід для внутрішньо переміщених осіб, які внаслідок бойових дій були змушені переїхати в Міжгірську територіальну громаду. Фахівець бюро ознайомила присутніх із послугами, які

надає установа, та зазначила, що внутрішньо переміщені особи (ВПО) відповідно до ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, що полягає в захисті, здійсненні представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складенні документів процесуального характеру.

03 жовтня 2022 року завідувач сектору «Виноградівське бюро правової допомоги» Світлана Белень взяла участь у профконсультаційному заході для осіб з обмеженими фізичними можливостями у Виноградівській районній філії Закарпатського ОЦЗ. Світлана Белень детально роз'яснила присутнім про право на безоплатну правову допомогу, доступ до правової допомоги, зокрема забезпечення представництва інтересів громадян у судах та складанні процесуальних документів. Також, було звернуто увагу на правовий статус соціально вразливих груп населення – зокрема осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення. Додатково присутніх було поінформовано про систему БПД, яка також долучена до сприяння документування воєнних злочинів Російською Федерацією проти України. Щоб жодне порушення прав людини не лишилось непокараним, проводиться робота по фіксуванню цих фактів.

11 листопада директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан, в.о. начальника сектору Виноградівське бюро правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД Мар'яна Кіш, заступник директора Регіонального центру з надання БВПД Лариса Фучко, директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко спільно з головним юристом відділу безоплатної правової допомоги Анжелікою Машковою провели правопросвітництво та консультування внутрішньо переміщених осіб у вищому професійному училищі № 34 м. Виноградів Берегівського району Виноградівської територіальної громади. Надання правової

допомоги внутрішньо переміщеним особам здійснюється у партнерстві з Данською радою у справах біженців (DRC) та фінансується в рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

Під час заходу внутрішньо переміщені особи дізналися про правові послуги системи надання безоплатної правової допомоги, які вони можуть отримати в Ужгородському місцевому центрі з надання БВПД, а саме: безоплатну первинну та вторинну правову допомогу.

17-го листопада спільною командою Хустського та Ужгородського місцевих центрів, Було проведено

правапросвітницький захід для внутрішню переміщених осіб у пункті компактного проживання переміщених осіб в смт. Великий Бичків, на базі Великобичківського ліцею, тематика заходу була: «Захист соціальних прав та гарантій

внутрішню переміщених осіб». Участь у заході взяло понад 17-ро осіб з числа внутрішню переміщених, та 5-ро представників адміністрації закладу місця компактного проживання ВПО. Окрім загальної інформації по тематиці заходу щодо захисту соціальних прав та гарантій внутрішню переміщених осіб, також надавались персональні консультації переміщеним особам з питань що їх цікавили, а саме порядку перерахунку пенсії, взяття та зняття з обліку центром зайнятості осіб що перебувають у пошуках роботи, порядку обрахунку та підтвердження страхового стажу, визначення місця проживання дітей з одним із батьків в судовому порядку. Додатково серед внутрішню переміщених осіб було розповсюджено ряд інформаційних матеріалів, листівок та буклетів, де вони

можуть знайти актуальну інформацію щодо вирішення правових та соціальних питань, а також контакти найближчого пункту доступу системи безоплатної правової допомоги для отримання ними безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

12 грудня провідним юристом Дубівського бюро безоплатної правової допомоги Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги було проведено правопросвітницький захід в місці компактного проживання внутрішньо переміщених осіб, а саме в гуртожитку Закарпатського політехнічного коледжу в смт. Дубове, на тему "Права та

обов'язки внутрішньо переміщених осіб". Метою заходу було проінформувати ВПО передбачені законом їх права, зокрема, право на зайнятість, пенсійне забезпечення, соціальні виплати, на продовження здобуття освіти, безпечні умови життя і здоров'я, надання необхідної медичної допомоги, отримання соціальних та адміністративних послуг, права у кредитних відносинах тощо. Також ВПО було роз'яснено їх право на безоплатну вторинну правову допомогу, порядок її надання, взяття ВПО на облік та наголошено на їх обов'язках.

23 листопада в Карпатському інституті підприємництва в комплексі з Карпатським фаховим коледжем відбулося чергове засідання Ради роботодавців, в якому взяли участь директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан та начальник відділу БПД Діана Келемен. На порядок денний було винесено та обговорено питання про можливі

розширення баз для проходження практики студентів закладу освіти, про проведення майбутнього спільного рекрутингово заходу з представниками Ради, та план-проект наступного засідання. До роботи Ради також долучилися керівники та представники різних закладів, організацій та установ, а саме : директор ТОВ "Бордвей" – Федоранич Марія, керуюча Хустським відділення Комінвестбанку- Даниловська Наталія, представник від Бедевлянської територіальної громади- Шелевер Василь, директор ТОВ «Санаторій Боржава»- Чубюк Денис, головна медична сестра «Санаторію Боржава»-Яцкович Ельвіра.

05 грудня директор Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Аліса Богдан взяла участь у засіданні

Координаційної ради з питань домашнього насильства. На засіданні були присутні всі представники відповідних служб, які спільними зусиллями здійснюють установлені на законодавчому рівні заходи щодо ефективної протидії домашньому насильству. Учасники заходу обговорювали питання подальшої взаємодії щодо реалізації заходів психологічної допомоги потерпілим, надання соціальної та юридичної підтримки тощо.

07 та 23 грудня директором Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Алісою Богдан взято участь у

засіданнях комісії з питань захисту прав дітей при Хустській РВА. На даних заходах присутні мали можливість ознайомитись із звітами по діяльності служб у справах дітей Драгівської, Горінчівської, Кирецьківської та Довжанських територіальних громад. Основна мета даних заходів-заслухати результати діяльності відповідних служб за звітний період та обговорити питання подальшої діяльності щодо належного супроводу сімей, які опинились на обліку у службах у справах дітей зазначених вище територіальних громад.

В рамках укладеного Меморандуму про співпрацю між Хустським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та Карпатський фаховим коледжем Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна», було направлено для проходження виробничої практики студентів даного коледжу. За результатом проходження даної практики один студент вияв бажання стати волонтером системи БПД і відповідно до даної програми заповнив анкету волонтера.

15 липня 2022 року директором Хустського місцевого центру Алісою Богдан та заступником начальника відділу БПД Діаною Келемен забезпечено роботу консультативного пункту доступу до БПД та проведено правопросвітницький захід для ВПО на базі Управління соціального захисту населення виконавчого комітету Хустської міської ради. Фахівці Хустського місцевого центру звернули увагу на статтю 40 ККУ – фізичний або психічний примус:

- не є кримінальним правопорушенням дія або бездіяльність особи, яка заподіяла шкоду правоохоронюваним інтересам, вчинена під безпосереднім впливом фізичного примусу, внаслідок якого особа не могла керувати своїми вчинками;

- питання про кримінальну відповідальність особи за заподіяння шкоди правоохоронюваним інтересам, якщо ця особа зазнала фізичного примусу, внаслідок якого вона зберігала можливість керувати своїми діями, а також психічного примусу, вирішується відповідно до положень статті 39 Кримінального Кодексу України.

20 липня 2022 року заступником начальника відділу БПД Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Діаною Келемен та головним спеціалістом відділу БПД Яною Буковецькою на базі Хустської міськрайонної філії Закарпатського обласного центру зайнятості

проведено правопросвітницький захід. В свою чергу фахівці Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги ознайомили присутніх із положенням ст. 59 Конституції України про право особи на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Законом України «Про безоплатну правову

допомогу» відповідно до Конституції України визначено зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги. Всі присутні мали можливість отримати інформаційні матеріали із контактами Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

21 липня 2022 року заступником начальника відділу БПД Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Діаною Келемен спільно з керівницею Бахмутського бюро правової допомоги Оксаною Судак проведено правопросвітницький захід для внутрішньо переміщених осіб, які знаходяться на обліку у Хустській міськрайонній філії Закарпатського обласного центру зайнятості. Діана Келемен повідомила присутніх, що відповідно до п.2¹ ч. 1 ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» внутрішньо переміщені особи мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, яка включає в себе такі види правових послуг як захист, здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами та складання документів процесуального характеру.

21 липня головним юристом Тячівського бюро правової допомоги

Хустського місцевого центру з надання БВПД Анною Магей було відвідано та проведено правопросвітницький захід в притулку постраждалих осіб Вільховецької територіальної громади. Під час проведення правопросвітницького заходу фахівцем Тячівського бюро правової допомоги було встановлено, що в даному притулку проживають внутрішньо переміщені особи, фахівцем були надані роз'яснення на тему «Права та обов'язки внутрішньо переміщених осіб» та особливу увагу приділено праву таких осіб на безоплатну вторинну правову допомогу, що полягає в захисті, здійсненні представництва інтересів осіб у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими

особами, складенні документів процесуального характеру, згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

05 серпня 2022 року головним юристом сектору Тячівського бюро Хустського МЦ з надання безоплатної вторинної допомоги Щербиную В.В. проведено правопросвітницький захід з працівниками ЦНАП Тячівської ОТГ на тему : "Компенсація за пошкодження або знищення нерухомого майна внаслідок війни". В заході прийняли участь фахівці ЦНАП, ВПО – загалом 14 чоловік. Присутнім роз'яснені загальні положення виплати грошової компенсації постраждалим, хто має право на отримання грошової допомоги чи компенсації, розмір грошової допомоги, органи уповноважені приймати рішення про надання грошової допомоги, перелік документів, що надаються

для отримання грошової допомоги/компенсації, строки прийняття рішення про надання грошової допомоги/компенсації, строки виплати грошової допомоги/компенсації, алгоритм дій потерпілого у випадку стягнення за пошкоджене/зруйноване майно у інших випадках. По розглянутим питанням фахівцям ЦНАПу надано інформаційні матеріали з зазначеного вище питання.

Правопросвітництво та консультування осіб на базі УСЗН виконавчого комітету

Хустської міської ради, здійснила директор Хустського місцевого центру Аліса Богдан, 5 серпня. Особи, які звернулися до УСЗН з метою взяття їх на облік як ВПО, мали змогу дізнатися, як отримати компенсацію за знищене чи пошкоджене майно внаслідок збройних дій рф.

Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, затверджено Кабміном в березні 2022 року. Право на компенсацію матимуть громадяни України, які є:

власниками пошкодженого та/або зруйнованого житла;

інвесторами у житлове будівництво, якщо вони отримали право на виконання будівельних робіт, але не ввели будівлю в

експлуатацію;

членами житлово-будівельних кооперативів, які викупили квартиру чи інше приміщення кооперативу, але не оформили право власності на нього;

а також спадкоємці усіх вищеперерахованих категорій.

17 серпня 2022 року помічником юриста сектору "Виноградівське бюро правової допомоги" Мар'яною Кіш було проведено право просвітницький захід на базі Управління соціального захисту населення Берегівської РВА-РДА щодо сприяння у фіксації воєнних злочинів та злочинів проти людяності, вчинених під час повномасштабної агресії Російської Федерації проти України.

19 серпня 2022 року головний юрист Тячівського бюро Хустського МЦ

БВПД Щербина В.В. провів виїзний прийом громадян в рамках Програми "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство" та правопросвітницький захід на тему – "Особливості регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану" в Буштинській ОТГ Тячівського району. В заході прийняли участь працівники апарату Буштинської ОТГ, громадяни мешканці громади, внутрішньо переміщені особи. Учасникам надано всебічну інформацію по розглянутим питанням, розповсюджено тематичні буклети. Жваве обговорення викликали інвестиційні проекти в с.Теребля щодо видобутку солі та газових родовищ, які сприяють працевлаштуванню населення. Тому співпраця Тячівського

бюро Хустського МЦ БВПД та Буштинської ОТГ набуває нових напрямків та обертів.

08 вересня, фахівець Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка спільно з практичним психологом ліцею Тамілою Козак, провели правопросвітницький захід на базі Міжгірського професійного ліцею на тему «Запобігання та протидія булінгу в навчальних закладах». Останніми роками серед молоді надзвичайно загострилася проблема насильства, здійснюваного самими дітьми одне до одного. Булінг – це вид насильства, агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей щодо іншої дитини, яка супроводжується постійним фізичним та психологічним впливом.

14 вересня, в приміщенні Тячівської ЗОШ І-ІІІ ступенів з угорською мовою

навчання ім. Ш. Голлоші головним юристом Тячівського бюро правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД Анною Магей було проведено правопросвітницький захід на тему – «Запобігання та протидія булінгу в навчальних закладах». Під час проведення правопросвітницького заходу фахівцем Тячівського бюро правової допомоги були

надані роз'яснення щодо поняття, форм, видів булінгу, а також щодо суб'єктів реагування та відповідальність за вчинення булінгу. В ході проведення заходу учнями 7-8 класів школи було поставлено багато запитань про те, які саме діяння відносяться до булінгу, особливу зацікавленість проявили до такого різновиду булінгу як – кібербулінг, це – приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету, інших електронних пристроїв (пересилка неоднозначних фото, обзивання по телефону, знімання на відео бійок чи інших принижень і викладання відео в мережу інтернет, цькування через соціальні мережі).

29 вересня 2022 року на базі Міжгірської районної філії Закарпатського обласного центру зайнятості за участю фахівця Дубів О.М. та працівника Міжгірського бюро правової допомоги Янчук Н.В. відбувся захід з питань документування воєнних злочинів, вчинених Російською Федерацією проти України. Наприкінці заходу фахівець Міжгірського бюро правової допомоги Янчук Н.В. детально розповіла присутнім про безоплатну первинну та безоплатну вторинну правову допомогу, категорії осіб, які мають право на представництво інтересів у судах тощо за рахунок держави.

За звітний період складено 1 нову правову консультацію на довідково-інформаційній платформі правових консультацій «WikiLegalAid» на тему: «Особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану» та відредаговано 29 уже розміщених консультацій для підтримки їх в актуальному стані відповідно до чинного законодавства.

Вікіпедія

Сторінка | Обговорення | Читати | Переклад | Перекладити історію | Пошук у WikiLegalAid

Особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану

Ця консультація є на платформі довідкових консультацій. Платформа консультує не в особливих розподілах, а за допомогою інформаційних ресурсів та не може забезпечити доступ до юридичних документів.

Зміст (розкрити)

- 1 Нормативна база
- 2 Право особи на належний соціальний захист
- 3 Особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану
- 4 Виплата грошових допомог, пільг та житлових субсидій на території, де уповноважені органи не здійснюють своїх повноважень

Нормативна база

- Конституція України[#]
- Закон України "Про пенсійне забезпечення"[#]
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування"[#]
- Закон України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям"[#]
- Закон України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні"[#]
- Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 "Про введення воєнного стану в Україні"[#]
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26 лютого 2022 року № 162 "Про особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану"[#]
- Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 215 "Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану"[#]

Увага! З метою забезпечення своєчасної виплати пенсій за

[1.2] Мотивація та стимулювання людей до вирішення правових проблем у правовий спосіб, зокрема за допомогою механізмів системи надання безоплатної правової допомоги

Регіональний центр з надання БВПД у Закарпатській області

Хорошою практикою щодо мотивації працівників системи БПД на Закарпатті є висвітлення у соціальних мережах та ЗМІ їхніх успіхів у правозахисній діяльності. Безоплатну вторинну правову допомогу на рівні з адвокатами вже кілька років надають юристи центрів та бюро, які успішно захищають порушені права громадян. Одним із таких фахівців є Петро Крон – головний юрист Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, у послужному списку якого налічується понад 420 справ, з яких більше 200 успішних. І це тільки за 2,5 роки. Саме стільки часу працює Петро у центрі. Інтерв'ю з цією високопрофесійною людиною було опубліковано в низці видань краю.

28 січня з метою розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій осіб фахівці системи БПД організують роботу консультаційних пунктів у приміщеннях спеціалізованих закладів. Це дає змогу особам, які не мають можливості відвідати центр чи бюро правової допомоги, отримати консультації та роз'яснення юристів. Зокрема, такий пункт запрацював на базі пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатті.

Пункт тимчасового розміщення біженців (далі – пункт) – місце для тимчасового розміщення осіб, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем чи особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

З нагоди 10-ої річниці від дня створення першої установи системи безоплатної правової допомоги – Координаційного центру з надання правової допомоги, фахівці системи БПД на Закарпатті провели низку заходів, спрямованих на підвищення рівня правової обізнаності мешканців краю та покращення поінформованості про державну інституцію, головною місією якої є захист прав громадян за рахунок держави.

Мешканці та гості Ужгорода мали можливість долучитися до флешмобу «БПД – поруч!», який провели фахівці Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області та Ужгородського місцевого центру на площі Театральній. У рамках заходу бажаючі могли отримати юридичні консультації з різних правових питань, які їх цікавили.

Більшість людей, які зверталися до юристів, виявились вимушеними переселенцями, тому й питання, з якими вони зверталися були: повернення кредиту в умовах воєнного стану, порядку перетину кордону, фіксації факту руйнування майна у зв'язку із бойовими діями РФ в Україні та ін. Кожен отримав відповідь із поставлених запитань та інформаційні буклети «Правила перетину кордону та обмеження виїзду», «Фінансові питання в умовах воєнного стану», «Як фіксувати воєнні злочини», «Соціальна допомога в умовах воєнного стану», «Тимчасовий захист або статус біженця в країнах ЄС», «Безоплатна правова допомога поруч» тощо.

У рамках реалізації спеціального медіапроєкту "Безоплатна правова допомога на Закарпатті в умовах воєнного стану", **30 червня** відбувся другий його етап. Директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та Мукачівського місцевого центру – Костянтин Молнар у програмі регіонального телебачення "М-Студіо" ознайомили краян з особливостями функціонування системи БПД під час війни. Також В.Попадинець провів публічну презентацію результатів роботи центрів за перше півріччя 2022 року.

В.Попадинець зазначив, що на центри та бюро правової допомоги на Закарпатті, окрім звичної роботи – забезпечення доступу до БПД усіх, хто цього потребує, правопросвітницької діяльності, реалізації пілотних проєктів тощо, лягло значне навантаження через величезний потік до нашої області вимушених переселенців із регіонів,

де відбувалися чи відбуваються бойові дії, тимчасово окупованих територій.

У зв'язку з цим число внутрішніх переселенців на Закарпатті у перші місяці сягнуло близько 300 тисяч, з них понад 100 тисяч – в Ужгороді.

Більша частина з них, окрім гуманітарної допомоги, потребувала правової підтримки. Система БПД негайно відреагувала на нові виклики. Перш за все, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців.

Наразі на Закарпатті функціонує 57 консультаційних пунктів, 25 з яких у місцях поселення ВПО.

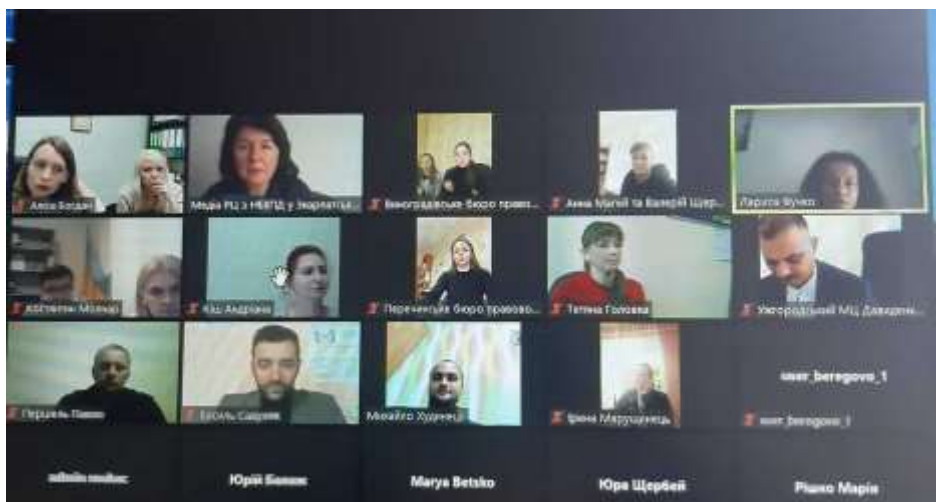
З початку війни, з 24 лютого, до центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті надійшло 5 727 звернень, з них за безоплатною вторинною правовою допомогою – 455.

Кількість зареєстрованих звернень від ВПО – 2 811, з них БВПД – 87.

Окрім того, система безоплатної правової допомоги сприяє прокуратурі у документуванні та фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення рф в Україну, шляхом збору та фіксації працівниками центрів відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими воєнних злочинів на території України, починаючи з 24 лютого 2022 року.

Правопросвітництво, роз'яснювальна робота серед ВПО щодо необхідності свідчити про злочини рф, яку проводять фахівці центрів та бюро правової допомоги, дуже важливі. Люди не повинні боятися, що їхні свідчення можуть бути розголошеними. Наразі фахівцями проведено 143 правопросвітницьких заходів та інформаційних кампаній, дані про 109 постраждалих/очевидців скеровано групі Офісу ГПУ та іншим правоохоронним органам (для проведення за їх участю відповідних процесуальних дій).

Робочу нараду та навчання у режимі онлайн провели для фахівців місцевих центрів та бюро правової допомоги заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко та начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Оксана Дудаш.

Темою навчання стало "Правопросвітництво в умовах воєнного стану. Звітування". Учасники заходу мали можливість переглянути презентацію щодо підготовки та проведення правопросвітницьких заходів, тематики, порядку звітування про заходи у програмі SurveySolution, підготовку інформаційних матеріалів для поширення у ЗМІ тощо.

У межах заходу присутні обговорили питання внесення даних про звернення громадян до системи КІАС. Л.Фучко представила присутнім аналіз внесення даних фахівцями центрів та бюро, та вказала на типові помилки, допущені при заповненні форм.

Присутні також обговорили актуальні робочі питання, які виникають у процесі діяльності.

9 серпня директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець взяв участь у розширеній нараді в Ужгородській міській раді за участю заступника міського глави А. Погорелова, з волонтерами, представниками громадських організацій, благодійних фондів та державних інституцій, які опікуються

вимушеними переселенцями, та ВПО. Мета зустрічі – координація зусиль сторін, налагодження ефективної комунікації між ними та можливість протидіяти новим викликам, які постають через війну.

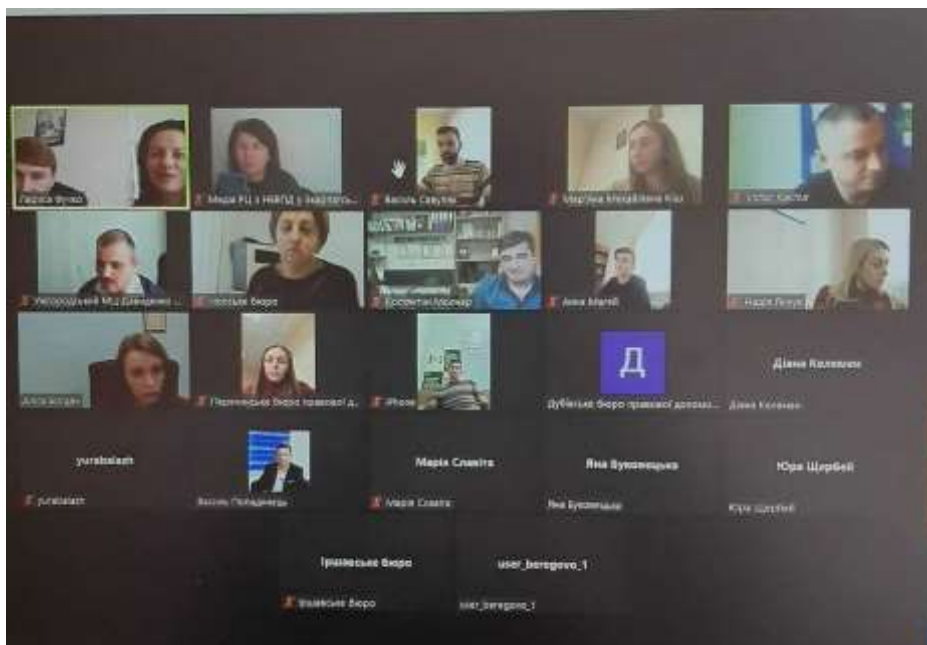
Учасники заходу коротко розповіли про діяльність їхніх організацій. Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець поінформував присутніх про роботу системи БПД в умовах військового стану, зазначивши, що всі внутрішньо переміщені особи мають право первинну правову допомогу та представництво інтересів в судах за

рахунок держави – безоплатну вторинну правову допомогу. Також розповів, що система БПД з перших днів війни відреагувала на нові виклики. Перш за все, шляхом надання та поширення правової інформації, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців.

«Наразі на Закарпатті функціонує 57 консультаційних пунктів, 23 з яких – у місцях поселення ВПО. З 24 лютого, до центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті надійшло понад три тисячі звернень від внутрішніх переселенців. Найчастіше ВПО звертаються з питань отримання міжнародної та державної грошової допомоги, компенсації за зруйноване житло та інше майно, соціальних гарантій та пільг для ВПО та ін.

Також учасники заходу дізналися, що система безоплатної правової допомоги сприяє прокуратурі у документуванні та фіксації воєнних злочинів та злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення РФ в Україну, шляхом збору та фіксації працівниками центрів відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими від воєнних злочинів на території України.

Заключну нараду з актуальних робочих питань з керівниками та фахівцями центрів і бюро правової допомоги на Закарпатті 27 грудня провели директор Регіонального центру з надання БВПД Василь Попадинець, заступник директора

Лариса Фучко та начальник відділу Павло Марамигін.

У межах заходу було проаналізовано ключові показники діяльності центрів у 2022 році та обговорено актуальні робочі питання. Зокрема, йшлося про дотримання порядку внесення даних в КІАС – комплексну інформаційно-аналітичну систему забезпечення надання безоплатної правової допомоги.

Учасники зустрічі розповіли про свій досвід роботи в КІАС. Фахівці РЦ звернули увагу на деякі типові помилки, які часом допускають працівники центрів при внесенні даних у систему.

Серед інших питань, які були розглянуті упродовж наради, – вимоги до підготовки земельних консультацій, а також порядок оформлення документів для представництва інтересів клієнта працівником центру.

Як протистояти стресам на роботі та в повсякденному житті, працівникам системи БПД на Закарпатті розповіла представник Міжнародної організації з міграції, психолог Оксана Круцюк.

18 листопада фахівчиня провела тренінг-навчання "Важливі навички психологічної самопомоги в період стресу" для фахівців місцевих центрів, бюро правової допомоги та

Регіонального центру. Учасники тренінгу мали можливість ознайомитися з теоретичним матеріалом та спробувати застосувати вправи боротьби зі стресом на практиці.

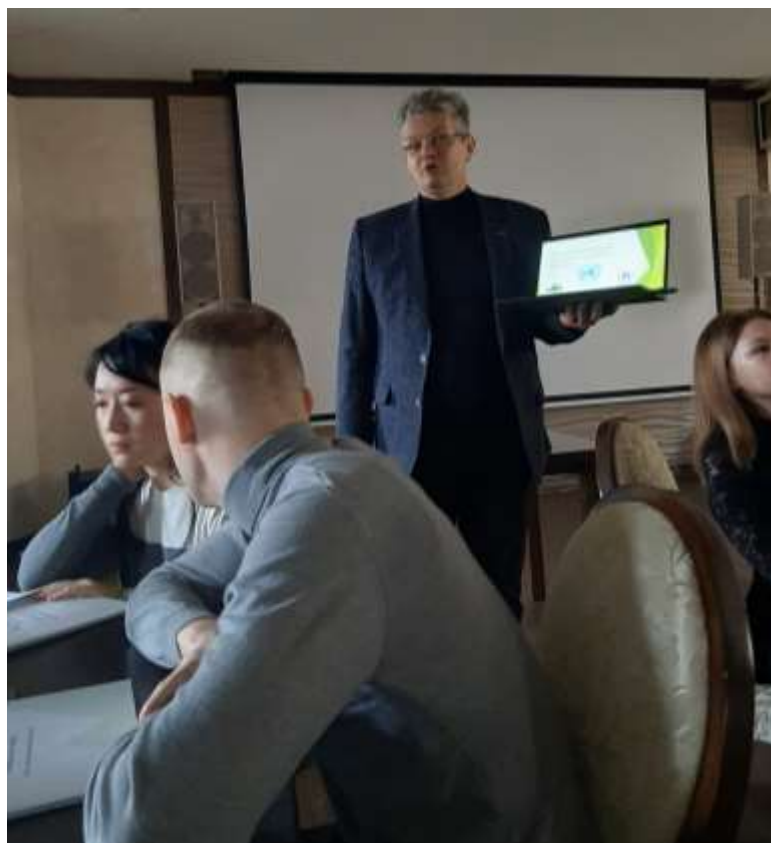
15 грудня в Ужгороді відбувся тренінг з надання першої психологічної допомоги, організований Місією MOM в Україні для фахівців центрів та бюро правової допомоги системи БПД на Закарпатті.

У межах навчання Оксана Круцюк, психолог MOM, ознайомила учасників заходу з сутністю, базовими принципами першої психологічної допомоги, етапами її надання. Присутні мали можливість спробувати на практиці принципи дії ППД.

Також психолог навчала сновам превенції вигорання, турботи про себе та команду. Учасники тренінгу брали участь в обговоренні порушених питань та дискутували, як правильно застосовувати теоретичні знання у повсякденному житті та на роботі. На завершення відбулося вручення сертифікатів про проходження тренінгу з надання першої психологічної допомоги.

2 грудня в Ужгороді відбулася Міжвідомча зустріч представників органів державної влади, прикордонної та міграційної служби, неурядових організацій, Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Представництва УВКБ ООН в Україні, Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, Мукачівського та Ужгородського місцевих центрів з надання БВПД з питань документування, інтеграції та забезпечення основних прав біженців, шукачів захисту та осіб без громадянства в умовах воєнного стану.

Офіційне відкриття зустрічі розпочалося з виступів офіцера польового офісу УВКБ в м.Ужгород, директора МФ ОЗНС «Регіон Карпат» НЕЕКА. Лекцію «Правові перешкоди для звернення іноземців за захистом в Україні в умовах воєнного стану» у режимі онлайн презентувала радник з правових питань (Центральний офіс УВКБ ООН) Оксана Бабич.

Учасники заходу обговорили питання забезпечення шукачів захисту правом на перекладача, юридичної можливості повернення на територію України осіб, які отримали статус біженців і статус осіб, що потребують додаткового захисту до початку війни та виїхали з країни після 24 лютого 2022 року. Були порушені й питання реалізації повноважень центрів з надання БВПД щодо надання правової допомоги особам без громадянства.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець, заступник директора Лариса Фучко та керівники Ужгородського та Мукачівського місцевих центрів Михайло Давиденко та Костянтин Молнар долучилися до дискусії та обговорення порушених питань. У результаті міжвідомчої зустрічі були напрацьовані пропозиції та намічені шляхи вирішення проблемних питань.

2 грудня офіційно було оприлюднено підсумки конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги, і який тривав з 20 вересня по 2 грудня 2022 року.

За результатами співбесід із конкурсними комісіями в регіонах 513 адвокатів включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу (<https://legalaid.gov.ua/advokatam/reyestr-advokativ/>).

На Закарпатті до когорти правозахисників, які надають БВПД, долучилося ще 29 адвокатів. Цього тижня, упродовж 6-8 грудня, для правозахисників, які успішно пройшли конкурс, в Мукачівському та Хустському місцевих центрах, Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області були проведені робочі зустрічі та наради за

участі директора Регіонального центру Василя Попадинця, керівників відділів та очільників місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Нові адвокати ознайомилися з специфікою співпраці з системою БПД.

Зокрема, дізналися про порядок видання доручень для захисту та представництва інтересів осіб, вимоги до оформлення документів для відшкодування витрат адвокатів, стандарти якості надання БВПД у цивільних, адміністративних та кримінальних справах.

Мукачівський місцевий центр з надання БВПД

28 січня з метою розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій осіб фахівці системи БПД організують роботу консультаційних пунктів у приміщеннях спеціалізованих закладів. Це дає змогу особам, які не мають можливості відвідати центр чи бюро правової допомоги, отримати консультації та роз'яснення юристів. Зокрема, такий пункт запрацював на базі пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатті.

Пункт тимчасового розміщення біженців (далі – пункт) – місце для тимчасового розміщення осіб, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем чи особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Попадинець Василь Юрійович та працівники Мукачівського місцевого центру з надання вторинної безоплатної правової допомоги директор Костянтин Молнар та головний юрист Ірина Томишинець за домовленістю з керівництвом Пункту тимчасового розміщення біженців Закарпатській області, відкрили новий консультаційний пункт на базі Пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатській області.

02 лютого директора Мукачівського МЦ з НБВПД Костянтина Молнара надав інтерв'ю телеканалу «М-студіо» щодо роботи колекторів.

Колекторські компанії – це фінансові установи, створені та зареєстровані в порядку, встановленому законом, метою діяльності яких є стягнення так званих «проблемних заборгованостей».

Сьогодні в Україні нараховується понад 200 так званих колекторських компаній, проте ця сфера в Україні

залишається погано врегульованою на законодавчому рівні, тому колектори нерідко діють із порушеннями законодавства для спонукання боржників повернути борг. Закон, який Верховна Рада ухвалила іще в березні, передбачає заборону для колекторів вдаватися до шантажу, погроз та обману для стягнення боргу з боржників.

Окрім того, кредитори зобов'язані будуть інформувати своїх клієнтів про можливість залучення колекторської компанії, а також повинні будуть співпрацювати виключно з колекторами, внесеними до реєстру колекторських компаній Нацбанку.

16 лютого відповідно до затвердженого графіку, головний юрист відділу безоплатної правової допомоги Ірина Томишинець забезпечила роботу консультаційного пункту доступу громадян до безоплатної правової допомоги в приміщенні Пункт тимчасового розміщення біженців м. Мукачеві.

Проінформувала, з видами правових послуг первинної та вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», досягнення рівних прав людини між чоловіками та жінками в трудових, сімейних та інших правових відносинах, та наголосила, що кожен з нас має свої уподобання, здібності, прагнення, але і кожен із нас має

рівні права і можливості для лікування, навчання, здобуття професії та отримання цікавої високооплачуваної роботи.

В заході взяв участь радник з питань довгострокових рішень УВКБ ООН UNHCR Юрій Кратюк, де обговорені питання соціальної та трудової інтеграції біженців, проблеми і виклики, що постають перед біженцями зокрема, соціальний захист на ринку праці, інтеграцію до місцевих громад

09 червня з нагоди 10-тої річниці Координаційного центру з надання правової допомоги – першій установі системи БПД.

Директор Мукачівського МЦ з надання БВПД Молнар Костянтин Євгенійович та головний юрист Рега Віра розповіли про нашу роботу, пріоритети, наші цілі та можливість надавати правову допомогу тим, хто її потребує 🙏

Ми запросили студентів 2-го курсу відділення правознавства ВСП «Мукачівського фахового коледжу НУБіП України» та розказали про роботу нашого центру, на прикладах показали як працює кожен наш відділ, ознайомили з напрямками нашої роботи та відповіли на питання, які виникали у процесі.

29 червня у рамках реалізації спеціального медіапроекту "Безоплатна правова допомога на Закарпатті в умовах воєнного стану", відбувся другий його етап.

Директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та Мукачівського місцевого центру – Костянтин Молнар у програмі регіонального телебачення "М-Студіо" ознайомили краян з особливостями функціонування системи БПД під час війни.

В.Попадинець зазначив, що на центри та бюро правової допомоги на Закарпатті, окрім звичної роботи – забезпечення доступу до БПД усіх, хто цього потребує, правопросвітницької діяльності, реалізації пілотних проектів тощо, лягло значне навантаження через величезний потік до нашої області вимушених переселенців із регіонів, де

відбувалися чи відбуваються бойові дії, тимчасово окупованих територій.

У зв'язку з цим число внутрішніх переселенців на Закарпатті у перші місяці сягнуло близько 300 тисяч, з них понад 100 тисяч – в Ужгороді.

Більша частина з них, окрім гуманітарної допомоги, потребувала правової підтримки. Система БПД негайно відреагувала на нові виклики. Перш за все, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців.

21 липня директор Мукачівського МЦ з надання БВПД Молнар Костянтин та головний юрист Рега Віра провели зустріч з представниками благодійної організації "Рада жінок Донеччини" та розповіли про нашу роботу, пріоритети, наші цілі та можливість надавати правову допомогу тим, хто її потребує.

Під час зустрічі підписали меморандум щодо співпраці, а також було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

27 липня у рамках реалізації співпраці з партнерами директором Мукачівського

місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з головою Довжанської сільської ради. Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної правової допомоги для всіх громадян, які звертаються.

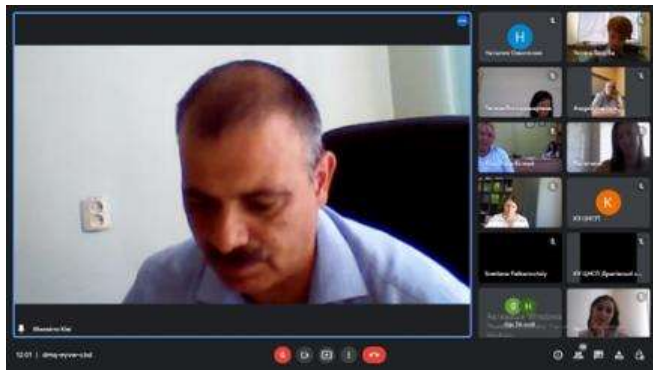
По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

Ужгородський місцевий центр з надання БВПД

Протягом звітнього періоду Ужгородський місцевий центр з надання БВПД розміщував інформацію про БПД у приміщення партнерських установ та організацій: Денного центру соціально-психологічної допомоги – які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі УМЦСС ДСП УМР; станції «Ужгород» Ужгородського залізничного вокзалу; цілодобовому координаційному центрі Ужгородської міської ради «Совине гніздо».

Крім того, працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД долучались до навчань, організованих правовим клубом PRAVOKATOR.

28 липня 2022 року Закарпатським обласним центром соціальних служб було організовано та проведено онлайн-навчання для працівників сільських, селищних, міських, районних у містах рад, їх виконавчих органів, відповідальних за реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Запрошеними лекторами виступили: Михайло Давиденко – директор Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної допомоги; Тетяна Щерба – регіональна представниця Управління дотримання прав людини Національної поліції України Управління дотримання прав людини

Національної поліції України; Оксана Пагулич – начальник відділу з питань сім'ї, оздоровлення дітей та запобігання сімейного неблагополуччя управління з питань сім'ї, організаційної роботи та персоналу департаменту соціального захисту населення.

Протягом звітного періоду налагоджено співпрацю з партнерськими організаціями в частині перенаправлення клієнтів. Зокрема, волонтери Чопського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Денного центру соціально-психологічної допомоги – які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі УМЦСС ДСП УМР перенаправляють клієнтів до Ужгородського місцевого центру з надання БВПД. 3 лютого в Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області директор Михайло Давиденко взяв участь у робочій зустрічі з представниками Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні. Оскільки одним з основних завдань Місії є моніторинг та підтримка дотримання прав людини й основних свобод, що тісно перекликається з пріоритетами діяльності системи БПД в Україні.

28 жовтня у Центрі культур національних меншин Закарпаття відбулася робоча зустріч з питань документування осіб ромської національної меншини, які потребують звернення до суду. У заході взяв участь директор місцевого центру – М. Давиденко.

Протягом звітного періоду налагоджено співпрацю з місцями несвободи соціальної сфери та забезпечено роботу консультативного пункту доступу до БПД у приміщенні Тур'я-Реметівського психоневрологічного інтернату, Центром підтримки вимушених переселенців «Я-Маріуполь».

24 травня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко та завідувач сектору Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провели правопросвітництво та прийом громадян у консультативному пункті доступу до БВПД на базі Тур'я-Реметівського психоневрологічного інтернату.

14 червня головний юрист Перечинського бюро правової допомоги Іванна Моїсеєва за участю керівника Тур'я-Реметівського психоневрологічного інтернату, заступника начальника відділу безоплатної правової допомоги Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Юрія Щербей та головного юристу відділу Анжеліки Машкової проведено правопросвітництво та прийом громадян на базі консультативного пункту доступу до БВПД – Тур'я-Реметівського психоневрологічного інтернату.

15 вересня працівниками Ужгородського місцевого центру з надання БВПД було надано адресну правову допомогу.

3 листопада, працівниками Ужгородського місцевого центру з надання БВПД було надано адресну правову допомогу особі з обмеженими фізичними можливостями.

Протягом звітнього періоду налагоджено співпрацю з партнерськими організаціями, зокрема, **Ужгородським місцевим центром з надання БВПД** підписано меморандуми про співпрацю з громадською організацією «Центр культурних ініціатив «Фортеця Унг»,

благодійною організацією «ТВреорле-Ukraine», Дубриницько-Малоберезнянською територіальною громадою, Тур'є-Реметівською радою, з громадською організацією «Університетський центр соціальної та правової підтримки», Середнянською селищною радою.

організацією «ТВреорле-Ukraine», Дубриницько-Малоберезнянською територіальною громадою, Тур'є-Реметівською радою, з громадською організацією «Університетський центр соціальної та правової підтримки», Середнянською селищною радою.

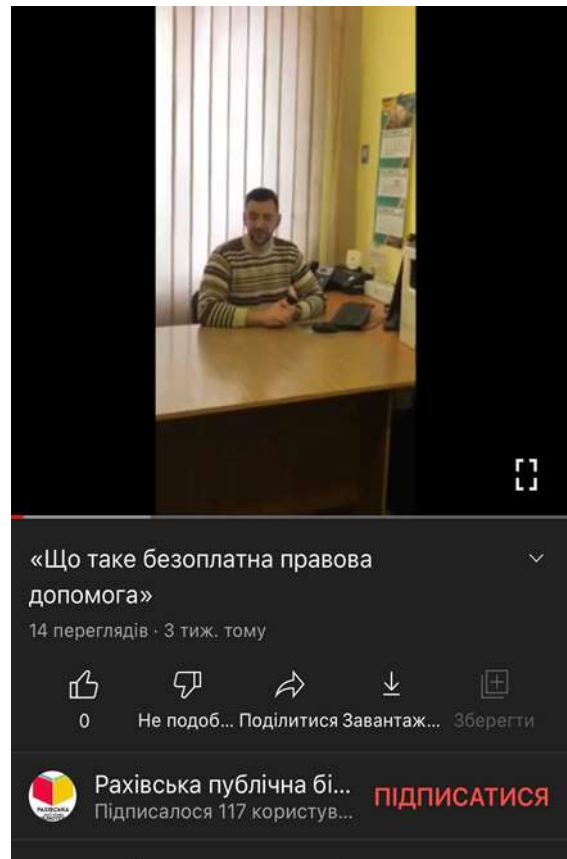
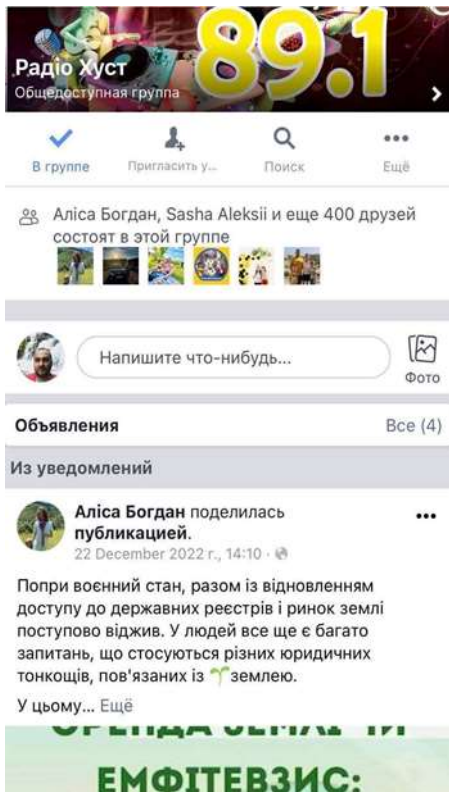

Хустський місцевий центр з надання БВПД

18 лютого 2022 року з метою висвітлення діяльності системи БПД про відновне правосуддя для неповнолітніх у прямому ефірі радіо «Хуст FM 89,1» говорили директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан та адвокат Ярослава Габор. Відповідно до кращих європейських та світових практик, з 2019 року в Україні впроваджений пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» (так зване «відновне правосуддя»), який реалізується на базі системи безоплатної правової допомоги за підтримки Представництва Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

З метою висвітлення діяльності системи безоплатної правової допомоги Хустським місцевим центром з надання БВПД розміщено 2 відеоролики на фейсбук-сторінці місцевої радіостанції «Радіо Хуст» і ютуб-каналі Рахівської публічної бібліотеки.

На виконання заходу щодо розміщення зовнішньої соціальної реклами про право на БПД Хустським місцевим центром з надання БВПД розміщено банер із інформацією щодо права осіб, які постраждали від домашнього насильства на безоплатну вторинну правову допомогу та номером контактеного центру системи безоплатної правової допомоги.

Місцеві центри та бюро правової допомоги можна знайти в будь-якій частині нашої країни. На минулому тижні, Надія Таранова завітала до сектору «Дубівське бюро правової допомоги» де познайомилась завідувачкою сектору Ангеліною Банк. Під час зустрічі фахівчині домовились про подальшу співпрацю стосовно консультування населення та проведення правопросвітницьких заходів.

В рамках взаємодії Хустської міськрайонної філії Закарпатського

обласного центру зайнятості з Хустським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги 22 вересня 2022 року проведено профінформаційний захід для внутрішньо переміщених осіб, на якому фахівець філії ознайомила присутніх зі станом ринку праці району, наявними вакансіями, що користуються

попитом, електронними сервісами державної служби зайнятості. Особливу увагу зосереджено на важливості усвідомлення легальної зайнятості, яка є запорукою успішної ресоціалізації. Директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан детально роз'яснила присутнім про право на безоплатну правову допомогу, доступ до правової допомоги, зокрема забезпечення представництва інтересів громадян у судах та складенні процесуальних документів. Також, було звернуто увагу на правовий статус соціально вразливих груп населення – зокрема ВПО, осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, тощо. Заступник начальника відділу БПД Діана Келемен наголосила на важливості фіксації воєнних злочинів, внаслідок збройної агресії. Фіксування воєнних злочинів може відбуватись як в момент їх вчинення, так і після того з метою зафіксувати наслідки, учасників, свідків та інші обставини, якщо не було можливості провести фіксацію в момент здійснення такого злочину.

Про можливість отримання правової допомоги в умовах воєнного стану говорили 29 вересня на «Радіо Хуст» директор місцевого центру Аліса Богдан та заступник начальника відділу БПД Діана Келемен.

Слухачі мали змогу дізнатися про :

- можливість отримання безоплатної первинної правової допомоги;
- порядок звернення до бюро правової допомоги щодо надання послуг адвоката, що передбачає представництво інтересів громадян у суді та складення процесуальних документів;
- розширення кола осіб, які отримали право на БВПД (зокрема, особи, що постраждали внаслідок збройної агресії рф);

- порядку документування воєнних злочинів РФ, важливість максимального фіксування завданих збитків задля притягнення всіх винних осіб до відповідальності;
- графік роботи та розміщення консультативних пунктів доступу до БПД;
- особливості надання правової допомоги внутрішньо переміщеним особам, потреба даних осіб у правовій допомозі, актуальні питання з якими звертаються ВПО, тощо.

З 25 листопада до 10 грудня в усьому світі проводиться акція «16 днів проти насильства» з метою привернення уваги до проблем подолання будь-яких форм насильства, у тому числі насильства в сім'ях, жорстокого поводження з дітьми, протидії торгівлі людьми та захисту прав жінок. Варто наголосити, що від початку повномасштабної збройної агресії росії проти України українці зіткнулися із безпрецедентним рівнем насильства, пов'язаного з війною. Саме з метою привернення уваги до цієї проблеми, 08 грудня, директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан спільно з начальником відділу безоплатної правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД Діаною Келемен провели лекцію для учнів Хустської СШ №1 ім. Августина Волошина на тему : «Твої права – твій надійний захист».

В межах заходу Аліса Богдан з нагоди Міжнародного дня прав людини зауважила, що четвертий рік поспіль у нашій державі проводиться Всеукраїнський день безоплатної правової допомоги, приурочений до цього свята, який відзначається 10 грудня в пам'ять проголошення Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році Загальної декларації прав людини. Діана Келемен детально зупинилася на обговоренні проблеми тютюнопаління серед неповнолітніх.

08 грудня завідувач сектору "Рахівське бюро правової допомоги" Василь

Савуляк, провів для учнів 10-х класів Рахівської ЗОШ №1 тематичний, правопросвітницький захід, приурочений до дня Безоплатної правової допомоги в Україні та Міжнародного Дня прав людини. Темою заходу було інформування присутніх про права закріплені у Загальній декларації прав людини та Конституції України. Крім цього учасників заходу було ознайомлено із роботою системи безоплатної правової допомоги, можливостями як знайти правову інформацію та яким чином можна отримати правову консультацію та допомогу, відповідно до ст. 59 Конституції України та Закону України "Про безоплатну правову допомогу". Також під час заходу обговорювались шляхи та механізми, за допомогою яких можна захистити та

відновити свої права у разі їх порушення, зокрема обговорювались і механізми альтернативних (позасудових) способів вирішення спорів, як один з варіантів захисту прав. Додатково учнів було проінформовано про мобільний застосунок "Безоплатна правова допомога" та інші сервіси онлайн консультування від системи безоплатної правової допомоги.

[1.3] Забезпечення вирішення проблем у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

Регіональний центр з надання БВПД у Закарпатській області

Перше у 2022 році засідання Керівної ради відбулося **18 січня** у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області. Засідання проходило під головуванням директора РЦ Василя Попадинця та за участі заступника директора Лариси Фучко, головного бухгалтера Марини Азарко та директорів Мукачівського, Ужгородського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД – Костянтина Молнара, Михайла Давиденка та Аліси Богдан.

На порядку денному було розглянуто питання підсумків діяльності регіонального та місцевих центрів за 2021 рік, обговорення та затвердження кошторисів, планів асигнувань загального фонду держбюджету та штатних розписів центрів на 2022 рік, обговорення та погодження проекту Регіонального плану надання правової допомоги на 2022 рік.

В.Попадинець поінформував присутніх про результати діяльності Регіонального центру за 2021 рік та зазначив, що впродовж року центром було видано 3 079 доручень адвокатам для надання БВПД, з яких: 1 237 доручень видано на підставі здійснення повідомлень про затримання осіб, 1 834 – на підставі постанов слідчого або ухвал суду, а також 8 доручень – на підставі звернень засуджених осіб.

Л.Фучко розповіла про результати виконання заходів з реалізації проекту «Програма прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» у 2021 році та наголосила на необхідності підвищення якості підготовки письмових консультацій із земельних питань.

У межах Керівної ради було розглянуто кошториси, плани асигнувань та штатні розписи центрів, зведений кошторис на 2020 рік та розрахунки до нього. У результаті обговорення та за підсумками голосування було вирішено надіслати до Координаційного центру з надання правової допомоги на погодження зведений кошторис та відповідні розрахунки до нього, а також кошториси, плани асигнувань та штатний розпис РЦ.

Учасники заходу обговорили та погодили і проект Регіонального плану надання правової допомоги на 2022 рік.

19 січня відбулася робоча зустріч директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця з заступником начальника Південно-західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м.Івано-Франківськ) Михайлом Думничем.

Сторони обговорили результати діяльності за 2021 рік та плани на 2022 рік. Також йшлося про посилення взаємодії структур, спрямованої на покращення

доступу до безоплатної правової допомоги, організацію навчань працівників органів місцевого самоврядування, залучення фахівців управління юстиції до проведення правопросвітницьких заходів з питань нотаріату та реєстрації актів цивільного стану тощо.

В.Попадинець поінформував про виконання спільного наказу Міністерства юстиції України та Офісу Генерального прокурора щодо реалізації "Програми відновлення для неповнолітніх, які є

підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення" на Закарпатті, зазначивши, що наразі в краї налічується 16 справ, 5 з яких успішно завершено, а неповнолітніх звільнено від кримінальної відповідальності. Сторони обговорили можливість залучення додаткових ресурсів з метою проведення заходів з ресоціалізації неповнолітніх та запобігання вчинення ними повторних кримінальних правопорушень.

3 лютого в Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч керівництва центру з представниками Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні. Оскільки одним з основних завдань Місії є моніторинг та підтримка дотримання прав людини й основних свобод, що тісно перекликається з пріоритетами діяльності системи БПД в Україні.

У межах спілкування директор Регіонального центру Василь Попадинець ознайомив спостерігачів з системою БПД на Закарпатті, зазначивши, що в області діє Регіональний центр, Мукачівський, Ужгородський та Хустський місцеві центри з надання БВПД, а також 15 бюро правової допомоги. Регіональний центр співпрацює з 132 адвокатами, яким впродовж минулого року було видано 3100 доручень для здійснення представництва у кримінальному процесі. До місцевих центрів минулоріч надійшло 14 737 звернень, у 1874 випадках прийнято звернення про надання вторинної правової допомоги за рахунок держави. Для покращення доступу до БПД в області діє 38 консультаційних пунктів – в спецустановах, закритих закладах, ОТГ тощо. До речі, минулого тижня ще один консультаційний пункт було відкрито в Пункті тимчасового розміщення біженців в Мукачеві. Окрім того, В.Попадинець поінформував представників місії про

реалізацію проєктів «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», «Програму відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення» та «Волонтер БПД». Особливу зацікавленість спостерігачі виявили до питань надання правової допомоги біженцям, внутрішнім переселенцям, представникам ромської національності, інвалідам, пенсіонерам та іншим соціально вразливим категоріям населення. Адже саме їм найважче захищати свої права через брак коштів на адвоката, низький рівень правової освіти та непоінформованість.

Як зазначив директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, «Ужгородський місцевий центр – один з небагатьох центрів в Україні, на специфіку діяльності якого впливає наявність трьох кордонів, зосередження тут великої кількості осіб ромської національності, угорськомовного населення та нелегалів. Левова частка осіб, затриманих при спробі нелегального перетину кордону України, які звертаються за безоплатною вторинною правовою допомогою, припадає саме на Ужгородський місцевий центр. За минулий рік їх кількість сягнула 250».

Надання БПД у сфері земельних питань також не залишилося поза увагою спостерігачів. Як зазначив В.Попадинець, ця тема нині є однією з пріоритетних: фахівці центрів та бюро проводять активну правопросвітницьку, інформаційну та консультаційну кампанію з питань проведення земельної реформи в Україні, яка передбачає поетапне скасування мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. Тільки у 2021 році фахівцями було надано 1299 консультації із земельних питань, 817 з них письмові, а у 34 випадках клієнти потребували надання представництва інтересів за рахунок держави.

Завершуючи зустріч, спостерігачі подякували фахівцям та висловили сподівання на подальшу комунікацію, яка сприятиме утвердженню верховенства права в Україні.

24 березня в Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч директора центру Василя Попадинця, заступника директора Лариси Фучко та керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представниками Програми Розвитку ООН Федерікою Дісленца та Іваном Гончаруком. Мета зустрічі – координація зусиль у наданні підтримки внутрішньо переміщеним особам в Україні.

У межах зустрічі сторони обговорили можливі сфери спільної діяльності, зокрема, у справі захисту порушених прав переселенців. Зокрема, про нові виклики та потреби суспільства розповів Василь Попадинець, який зазначив, що у зв'язку з військовою агресією рф, число людей, які отримують

завдяки цій зустрічі та обговоренню питань, які стосуються захисту прав переселенців, зокрема, про нові виклики та потреби суспільства розповів Василь Попадинець, який зазначив, що у зв'язку з військовою агресією рф, число людей, які отримують

статус ВПО та право на безоплатну вторинну правову допомогу, значно збільшується. У подальшому це спричинить ріст потреби в представництві інтересів переселенців у судах, перед органами державної влади тощо. Наразі, за ініціативи керівництва центру в області організовано роботу пунктів консультування юристами центрів у місцях прийому та перебування переселенців.

Представники ПРО ООН наголосили, що вони прагнуть надати підтримку системі БПД з тим, щоб вона була спроможна надавати послуги всім, хто цього потребує у ситуації, яка склалася внаслідок нападу росії. Сторони узгодили подальші дії для ефективної співпраці та підтримки внутрішньо переміщених осіб.

2 лютого директор Регіонального центру з надання БВПД Василь Попадинець провів робочу зустріч із колективом Хустського МЦ з надання БВПД. Під час зустрічі було обговорено хід організації роботи нової структури місцевого центру, зокрема, створення сектору бюро правової допомоги

безпосередньо у приміщенні місцевого центру. Також обговорили проблемні питання, які виникають у процесі надання безоплатної правової допомоги. В.Попадинець звернув увагу учасників робочої зустрічі на необхідність дотримання порядку підготовки письмових консультацій та підвищення їхньої якості. Йшлося також про подальше проведення внутрішніх навчань з актуальних тем, які є найбільше турбують клієнтів.

Про особливості надання БВПД в умовах воєнного часу йшлося під час наради з адвокатами, яка відбулася **26 травня** в Регіональному центрі з надання БВПД. Упродовж заходу розглядалися питання дотримання вимог контрактів, графіку чергування адвокатами та надання адвокатами якісної та ефективної правової допомоги.

Директор Регіонального центру Василь Попадинець наголосив на важливості надання адвокатами якісної та в необхідному обсязі безоплатної вторинної правової допомоги клієнтам в умовах воєнного стану. Йшлося і про співпрацю в умовах воєнного часу, запровадження електронного документообігу в роботі центру з адвокатами.

Керівник поінформував учасників зустрічі про стан оплати послуг адвокатів, зазначивши, що нині можливі затримки оплати роботи правозахисників, пов'язані з ситуацією в країні, яка склалася внаслідок військової агресії РФ.

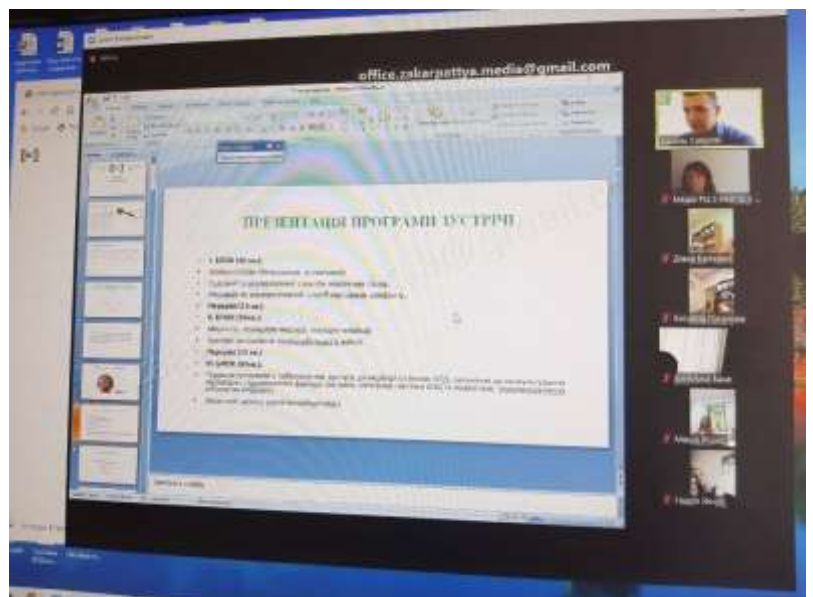
Про стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальному, цивільному, адміністративному процесах та представництві у кримінальному процесі, а також про переваги електронної звітності присутніх поінформував начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Павло Марамигін.

Директор Ужгородського місцевого центру Михайло Давиденко проаналізував надання БВПД за дорученнями місцевого центру. Обговорили й особливості роботи адвокатів під час воєнного стану, зокрема, пов'язані з наданням правової допомоги за рахунок держави вимушеним переселенцям, велика кількість яких знайшла тимчасовий прихисток на Закарпатті.

Вебінар з медіації для працівників місцевих центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті провів **30 червня** юрист Рахівського бюро правової допомоги Василь Савуляк.

Як зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець, медіація, є не тільки альтернативним способом вирішення спорів, але й дуже ефективним. У країнах Європи 80% спорів, що перебувають у провадженні суду і передаються на медіацію, вирішуються без судового розгляду.

Медіація у праві – це метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає проаналізувати конфліктну ситуацію так, щоб зацікавлені сторони самостійно змогли обрати варіант рішення, який задовольняв би інтереси та потреби всіх учасників конфлікту. На відміну від формального судового процесу, під час медіації сторони доходять згоди самостійно.

П. 5.4 Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр., затвердженої Указом Президента України від 20.05.2015 р. №276, передбачено розширення способів альтернативного (позасудового) врегулювання спорів, зокрема, шляхом практичного впровадження інституту медіації та посередництва. Закон України про медіацію визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов'язані з цією процедурою.

Для фахівців системи безоплатної правової допомоги важливим є вивчення інституту медіації та її застосування на практиці.

У межах онлайн тренінгу "Вступ до медіації" Василь Савуляк ознайомив учасників вебінару з судовим та альтернативним способами вирішення спорів, та детально зупинився на медіації, як альтернативному способі вирішення конфліктів. Йшлося також про надання допомоги в забезпеченні доступу до медіації у системі БПД, залучення до консультування підготовлених фахівців системи, співпрацю з медіаторами та перенаправлення клієнта на медіацію.

Цікавою та пізнавальною була й практична частина вебінару, а також обговорення та запитання-відповіді щодо конкретних аспектів застосування медіації.

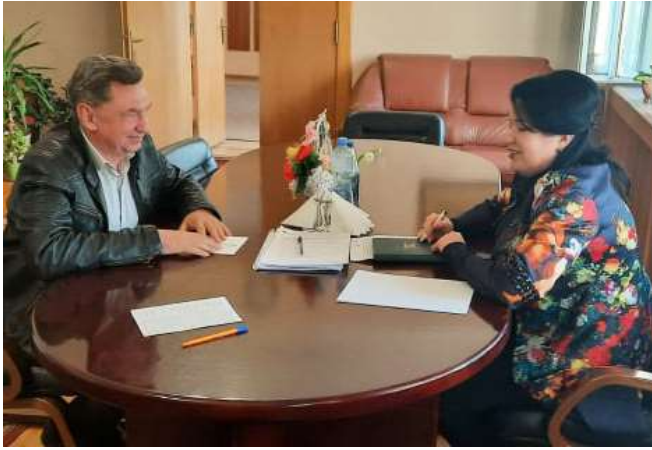
15 червня директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та заступник директора Лариса Фучко навідалися з робочим візитом до Хустського місцевого центру та Тячівського бюро правової допомоги.

У межах візиту відбулися робочі зустрічі з працівниками центру та бюро, упродовж яких обговорювали актуальні питання діяльності, зокрема йшлося про швидке реагування на потреби та виклики часу – надання вчасної та якісної правової допомоги внутрішнім переселенцям, сприяння документуванню військових злочинів та інші актуальні питання, які виникають в умовах воєнного стану. У рамках виїзду В.Попадинець провів робочу зустріч з керуючим справами Хустської районної ради Мирославом Гомечком, під час якої йшлося про взаємодію з органами місцевого самоврядування з питань надання правової допомоги мешканцям району та тимчасово переміщеним особам.

Окрім того, заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко провела моніторинг роботи Тячівського бюро правової допомоги, за результатами якого надала методичні рекомендації його працівникові.

3 травня директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець провів робочу зустріч з керівником апарату Закарпатської ОДА Русланою Натуркач. У рамках зустрічі сторони обговорили питання співпраці з метою покращення доступу мешканців краю до безоплатної правової допомоги та підвищення їхньої правової

обізнаності. Зокрема, йшлося про сприяння представників місцевої влади фахівцям центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті у провадженні їхньої діяльності – забезпечення правовою допомогою від держави усіх, хто її потребує, та розміщенні інформаційних матеріалів про діяльність системи БПД на офіційному сайті держадміністрації.

Йшлося і про налагодження співпраці щодо профілактики злочинності серед неповнолітніх, у частині реалізації програми "Відновне правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення». Зокрема, можливостей залучення психологів шкіл та ліцеїв області.

Про співпрацю та нові напрямки взаємодії в умовах воєнного стану йшлося під час робочої зустрічі директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця, керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представницею працівниці Управління дотримання прав людини Національної поліції України Тетяною Щербою.

Сторони обговорили питання дотримання правоохоронцями порядку інформування центру про затримання осіб та своєчасне проведення звірок. Йшлося і про координацію зусиль у протидії домашньому насильству, зокрема, шляхом проведення спільних правопросвітницьких заходів тощо. Окрім того, учасники робочої зустрічі обговорили й питання

та напрямки співпраці під час війни, спрямованої на забезпечення та захист прав внутрішніх переселенців.

Також Т.Щерба надала інформаційні буклети "Памятка щодо забезпечення прав людини, зокрема дитини, в умовах воєнного стану" для використання в роботі юристів центрів та бюро правової допомоги.

1 квітня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області, під головуванням директора РЦ Василя Попадинця, відбулося засідання Керівної ради. У нараді взяли участь заступник директора Лариса Фучко, головний

бухгалтер Марина Азарко, начальник відділу комунікацій та правопросвітництва Оксана Дудаш та директори Мукачівського, Ужгородського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД – Костянтин Молнар, Михайло Давиденко та Аліса Богдан.

На порядку денному було розглянуто питання діяльності центрів та бюро в умовах воєнного стану, підбито підсумки роботи регіонального та місцевих центрів за I квартал 2022 року, обговорено нові напрями роботи, спрямовані на забезпечення доступу до БПД внутрішніх переселенців, активізації інформаційної кампанії щодо інформування населення про законодавчі зміни, пов'язані з війною, тощо.

Як зазначив В.Попадинець, за I квартал 2022 року адвокатам, які співпрацюють з Регіональним центром, видано 728 доручень, за аналогічний період минулого року було видано 737 доручень. За надані адвокатами послуги було оплачено 1 326 605 грн. До місцевих центрів за цей період надійшло 3342 звернення громадян.

Особливу увагу присутніх Василь Попадинець звернув на важливість вчасного реагування на виклики сьогодення. Нині – це зростаюча потреба в наданні безоплатної правової допомоги внутрішнім переселенцям, які прибувають на Закарпаття щодня. З цією метою в області створено 36 пунктів консультування ВПО, до яких вже звернулося 863 особи.

Учасники Керівної ради також обговорили питання залучення юристів БПД до процесу документування військових злочинів рф, підготовки та розміщення актуальної інформації для вимушених переселенців тощо.

Актуальні робочі питання, які виникають у процесі надання БВПД клієнтам, обговорили учасники робочої наради з адвокатами, яка відбулася **29 вересня** у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області.

Директор центру Василь Попадинець у вступному слові розповів присутнім про результати діяльності з початку 2022 року. Зокрема, зазначив, що Регіональним центром укладено 118 контрактів. Наразі видано близько 2 400 доручень для представництва інтересів у кримінальних та адміністративних справах. Прийнято 2970 звітів на загальну суму 7 млн 156 тисяч гривень., з яких всі акти зареєстровані у казначействі та на сьогоднішній оплачено 6 млн. 756 тисяч.

Про питання укладення контрактів, звітування адвокатів, дотримання ними умов договорів щодо вчасності звітування, прийняття, оформлення звітних документів присутнім розповіла заступник начальника відділу фінансів, бухгалтеру та звітності Віра Гут.

Про результати моніторингу

дотримання адвокатами стандартів якості надання БВПД розповів начальник відділу забезпечення якості правової допомоги та підвищення кваліфікації її надавачів Павло Марамигін.

Начальник відділу організації надання БВПД Олег Черленяк порушив питання забезпечення надання своєчасної, якісної та в необхідному обсязі безоплатної вторинної правової допомоги, а також питання видачі та прийняття доручень адвокатами від чергових центру.

У межах наради присутні обговорили інші питання, які виникають під час виконання доручень.

25 серпня, за ініціативи Всеукраїнського благодійного фонду «Гореніє», у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч представників фонду та Регіонального й Ужгородського місцевого центрів.

Мета зустрічі – консолідація зусиль та налагодження співпраці з метою підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема надання безоплатної правової допомоги у місцях компактного проживання переселенців. Представники ВБФ «Гореніє» – правові консультанти Василь Стойка та Ірина Лисничка – розповіли про діяльність фонду, зазначивши, що основною їхньою метою є надання первинної правової допомоги ВПО.

Представники фонду проводять консультування вимушених переселенців у місцях їх компактного поселення: школах, гуртожитках, дитсадках тощо. Зокрема, налагоджена співпраця з волонтерами та ведеться активна робота у Волонтерському хабі для переселенців

«Венеція» у Мукачеві. Чимало переселенців потребують і надання безоплатної вторинної правової допомоги. Тож співпраця з системою БПД на Закарпатті буде дуже корисною як для тих, хто потребує правову допомогу, так і для тій, хто її надає.

Заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко розповіла, що в області працюють 3 місцеві центри з надання БВПД та 13 бюро правової допомоги, які охоплюють всі регіони краю. Іахівці центрів та бюро надають правову допомогу внутрішньо переміщеним особам ще з 2014 року. Згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу» всі ВПО мають право на представництво інтересів у судах, перед органами влади, тощо за рахунок держави. З початку повномасштабного вторгнення рф в Україну, на Закарпатті створено 20 консультаційних пунктів для вимушених переселенців.

Юристи Ужгородського місцевого центру – Анжеліка Машкова та Петро Крон поділилися власним досвідом надання правової допомоги переселенцям у місцях їх компактного проживання, де вони працюють і в межах проєкту Данської ради у справах біженців. Юристка центру Вікторія Чепка також розповіла про практику надання безоплатної вторинної правової допомоги ВПО.

Сторони домовилися про проведення спільних виїздів у місця компактного перебування внутрішніх переселенців, а також домовилися про підписання Меморандуму про співпрацю між Благодійним фондом та Регіональним центром з надання БВПД у Закарпатській області.

12 серпня, у рамках виїзного моніторингу Ужгородського місцевого центру з надання БВПД, директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець провів низку робочих зустрічей з керівництвом територіальних громад на Великоберезнянщині Ужгородського району, а також взяв участь у проведенні правопросвітницьких заходів, організованих фахівцями

місцевого центру та бюро правової допомоги в Ставенській ТГ.

У Великому Березному проведено робочу зустріч з першим заступником голови Великоберезнянської ОТГ Іваном Мицьо та заступником

Владиславом Пильником, під час якої йшлося про взаємодію з Ужгородським місцевим центром щодо надання безоплатної правової допомоги мешканцям громади. Окрім того В. Попадинець розповів про пріоритетні напрямки системи БПД – надання правової допомоги ВПО, реалізацію пілотних проєктів. Йшлося і про налагодження співпраці з метою профілактики злочинності серед неповнолітніх, у частині реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Зокрема, щодо залучення ресурсів територіальної громади з метою ефективної реалізації Програми.

У межах виїзду В.Попадинець також провів робочу зустріч з головою Ставенської ТГ, Іваном Мандриком, під час якої йшлося про налагодження співпраці задля підвищення правової обізнаності мешканців громади та захисту їхніх прав.

29 грудня у Закарпатській ОДА відбулася презентація роботи Благодійного фонду «Благо», який Майже двадцять років спільно з партнерами займається наданням комплексної допомоги ромському населенню. Йдеться насамперед про гуманітарну та освітню підтримку. З початку війни фонд спрямував свою діяльність на допомогу

внутрішньо переміщеним особам, які знайшли прихисток на Закарпатті. «Благо» опікується переселенцями, надає гуманітарну допомогу медичним закладам, розповіла директорка організації Елеонора Кулчар. За її словами, в березні в Ужгороді відкрили шелтер і прихистили півтори тисячі людей з різних областей України. Станом на сьогодні тут проживає 79 вимушених переселенців, 19 з яких – діти.

В осередку ЗОБФ «Благо» люди отримують комплексну підтримку, зокрема гуманітарну, психологічну та юридичну допомогу. На базі центру також працюють фахівці міжнародної організації «Лікарі без кордонів». У шелтері дорослі і діти мають змогу проходити психологічну реабілітацію та адаптацію, займатися артпсихологією. Для молодших організовані заняття з учителями.

До участі в заході долучився директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець. Спілкуючись із керівницею Фонду, він зазначив, що нині одним із основних завдань системи БПД є правова підтримка внутрішньо переміщених осіб. З метою ефективного доступу до безоплатної правової допомоги на Закарпатті створено 20 пунктів, зокрема, і в місцях компактного проживання ВПО. Під час спілкування йшлося і про налагодження співпраці.

Консолідація зусиль органів державної влади, громадських організацій та структурних підрозділів БПД допоможе комплексно вирішити усі проблемні питання, з якими стикаються вимушені переселенці.

Мукачівський місцевий центр з надання БВПД

28 січня з метою розширення доступності до безоплатної правової допомоги для вразливих категорій осіб фахівці системи БПД організують роботу консультаційних пунктів у приміщеннях спеціалізованих закладів. Це дає змогу особам, які не мають можливості відвідати центр чи бюро правової допомоги, отримати консультації та роз'яснення юристів. Зокрема, такий пункт запрацював на базі пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатті.

Пункт тимчасового розміщення біженців (далі – пункт) – місце для тимчасового розміщення осіб, які подали заяву про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, стосовно яких прийнято рішення про оформлення документів для вирішення питання щодо визнання біженцем чи особою, яка потребує додаткового захисту, та яких визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Попадинець Василь Юрійович та працівники Мукачівського місцевого центру з надання вторинної безоплатної правової допомоги директор Костянтин Молнар та головний юрист Ірина Томишинець за домовленістю з керівництвом Пункту тимчасового розміщення біженців Закарпатській області, відкрили новий консультаційний пункт на базі Пункту тимчасового розміщення біженців у Закарпатській області.

02 лютого директора Мукачівського МЦ з НБВПД Костянтина Молнара надав інтерв'ю телеканалу «М-студіо» щодо роботи колекторів.

Колекторські компанії – це фінансові установи, створені та зареєстровані в порядку, встановленому законом, метою діяльності яких є стягнення так званих «проблемних заборгованостей».

Сьогодні в Україні нараховується понад 200 так званих колекторських компаній, проте ця сфера в Україні

залишається погано врегульованою на законодавчому рівні, тому колектори нерідко діють із порушеннями законодавства для спонукання боржників повернути борг. Закон, який Верховна Рада ухвалила іще в березні, передбачає заборону для колекторів вдаватися до шантажу, погроз та обману для стягнення боргу з боржників.

Окрім того, кредитори зобов'язані будуть інформувати своїх клієнтів про можливість залучення колекторської компанії, а також повинні будуть співпрацювати виключно з колекторами, внесеними до реєстру колекторських компаній Нацбанку.

16 лютого відповідно до затвердженого графіку, головний юрист відділу безоплатної правової допомоги Ірина Томишинець забезпечила роботу консультаційного пункту доступу громадян до безоплатної правової допомоги в приміщенні Пункт тимчасового розміщення біженців м. Мукачеві.

Проінформувала, з видами правових послуг первинної та вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», досягнення рівних прав людини між чоловіками та жінками в трудових, сімейних та інших правових відносинах, та наголосила, що кожен з нас має свої уподобання, здібності, прагнення, але і кожен із нас має

рівні права і можливості для лікування, навчання, здобуття професії та отримання цікавої високооплачуваної роботи.

В заході взяв участь радник з питань довгострокових рішень УВКБ ООН UNHCR Юрій Кратюк, де обговорені питання соціальної та трудової інтеграції біженців, проблеми і виклики, що постають перед біженцями зокрема, соціальний захист на ринку праці, інтеграцію до місцевих громад

09 червня з нагоди 10-тої річниці Координаційного центру з надання правової допомоги – першій установі системи БПД.

Директор Мукачівського МЦ з надання БВПД Молнар Костянтин Євгенійович та головний юрист Рега Віра розповіли про нашу роботу, пріоритети, наші цілі та можливість надавати правову допомогу тим, хто її потребує 🙌

Ми запросили студентів 2-го курсу відділення правознавства ВСП «Мукачівського фахового коледжу НУБіП України» та розказали про роботу нашого центру, на прикладах показали як працює кожен наш відділ, ознайомили з напрямками нашої роботи та відповіли на питання, які виникали у процесі.

29 червня у рамках реалізації спеціального медіапроекту "Безоплатна правова допомога на Закарпатті в умовах воєнного стану", відбувся другий його етап.

Директори Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та Мукачівського місцевого центру – Костянтин Молнар у програмі регіонального телебачення "М-Студіо" ознайомили краян з особливостями функціонування системи БПД під час війни.

В.Попадинець зазначив, що на центри та бюро правової допомоги на Закарпатті, окрім звичної роботи – забезпечення доступу до БПД усіх, хто цього потребує, правопросвітницької діяльності, реалізації пілотних проектів тощо, лягло значне навантаження через величезний потік до нашої області вимушених переселенців із регіонів, де

відбувалися чи відбуваються бойові дії, тимчасово окупованих територій.

У зв'язку з цим число внутрішніх переселенців на Закарпатті у перші місяці сягнуло близько 300 тисяч, з них понад 100 тисяч – в Ужгороді.

Більша частина з них, окрім гуманітарної допомоги, потребувала правової підтримки. Система БПД негайно відреагувала на нові виклики. Перш за все, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців.

21 липня директор Мукачівського МЦ з надання БВПД Молнар Костянтин та головний юрист Рега Віра провели зустріч з представниками благодійної організації "Рада жінок Донеччини" та розповіли про нашу роботу, пріоритети, наші цілі та можливість надавати правову допомогу тим, хто її потребує.

Під час зустрічі підписали меморандум щодо співпраці, а також було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

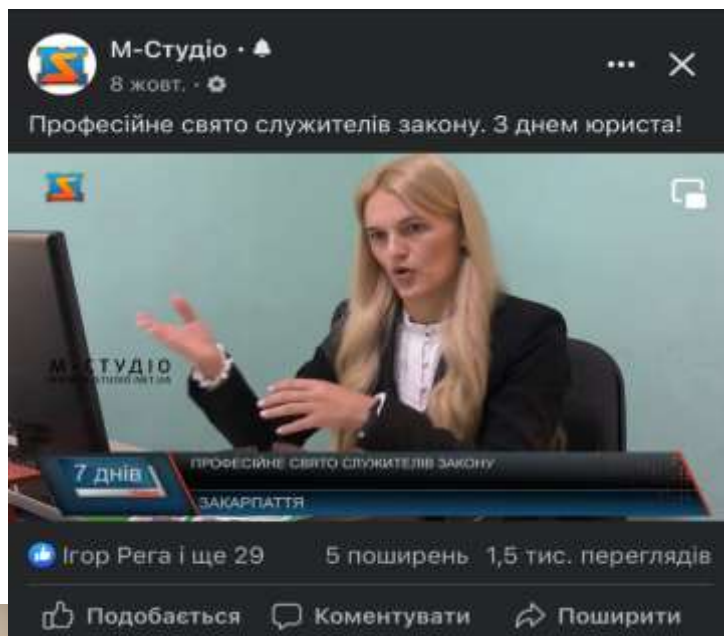
27 липня у рамках реалізації співпраці з партнерами директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з головою Довжанської сільської ради. Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної правової допомоги для всіх громадян, які звертаються.

По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

08 жовтня працівники Мукачівського місцевого центру з надання БВПД до святкування професійного свята "День юриста" розповіли про тонкощі професії та роботу центру. Також було донесено в інтерв'ю з якими найчастіше питаннями звертаються до безоплатної правової допомоги та як можна вирішити ті, чи інші правові проблеми.

31 жовтня студенти груп ПВ-29 та ПВ-48 зустрілися з працівниками Мукачівського місцевого центру з надання БВПД, які цікаво та змістовно розповіли про свою повсякденну діяльність.

Студенти побачили як ведуть прийом співробітники Центру, познайомилися зі спеціалістами та дізналися з якими проблемами люди звертаються сюди найчастіше. Майбутні фахівці виявили неабияку зацікавленість у практичній діяльності працівників центру, а спеціалісти охоче відповідали на запитання та розповідали про отриманий досвід. Під час зустрічі студенти змогли бути присутні на консультації з клієнтами, що дало змогу поставити працівникам ряд запитань та визначити можливі варіанти розв'язання даної ситуації

9 грудня директор Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтин Молнар разом з головним юристом відділу БПД Вірою Рега провели робочу зустріч з Юристами Міжнародного Фонду Охорони Здоров'я та Навколишнього Середовища "Регіон Карпат" НЕЕКА та обговорили налагодження співпраці з метою вирішення найактуальніших правових питань, з якими звертаються громадяни.

Також фахівці центру поширили серед присутніх буклети з правовою інформацією та надали буклети для розповсюдження представниками Міжнародного Фонду Охорони Здоров'я та Навколишнього Середовища "Регіон Карпат" НЕЕКА у місцях компактного проживання внутрішньо переміщених осіб.

[1.3] Забезпечення вирішення проблем людей у правовий спосіб за допомогою існуючих та розвитку нових механізмів

10.01, 12.01, 19.01, 25.01, 07.02, 22.02 були здійсненні правопросвітницькі заходи

фахівцями Мукачівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги були в рамках виконання Програми «Прискорених приватних інвестицій у сільське господарство» під час яких громадяни отримали консультації щодо порядку оформлення купівлі продажу земельних ділянок, в яких розмірах громадянин має право безоплатно отримати у власність земельні ділянки, порядок

спадкування земельного паю, особливостей земельної реформи. Під час виїздів учасники заходу мали можливість отримати консультування щодо земельних питань, а також інших юридичних питань.

08 червня Мукачівським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги разом з заступницею директора регіонального центру з надання БВПД в Закарпатській області Фучко Ларисою Михайлівною було проведено робочі зустрічі з працівниками Свалявського та Воловецького бюро правової допомоги надавши з метою обговорення результатів роботи, вирішення проблемних питань, які виникають та напрацювання нових підходів до надання БПД та надано методичну та практичну допомогу в організації роботи.

практичну допомогу в організації роботи.

27 липня у рамках реалізації співпраці з партнерами директором Мукачівського місцевого центру з надання БВПД Костянтином Молнар та головним юристом Вірою Рега було проведено робочу зустріч з головою Полянської сільської ради. Під час зустрічі розглянули питання щодо організації роботи по забезпеченню надання належної правової допомоги для всіх громадян, які звертаються. По завершенню зустрічі було розповсюджено інформаційні буклети на правову тематику.

13 липня Мукачівським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги було проведено робочу зустріч з працівниками Іршавського бюро правової допомоги з метою обговорення результатів роботи, вирішення проблемних питань, які виникають та напрацювання нових підходів до надання БПД та надано методичну та

23 серпня до Дня Державного прапора, та до Дня Незалежності України

директор Мукачівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Костянтином Молнар та головний юрист Віра Рега провели правопросвітницький захід для дітей. Юні учасники провели свій час з користю та відкрили для себе багато цікавої

інформації про нашу Батьківщину, а також взяли участь у вікторині на знання символіки нашої країни.

24 листопада Мукачівським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та директором Регіонального центру з надання БВПД Василем Попадинцем та заступницею директора Регіонального центру з надання БВПД Ларисою Фучко було проведено робочу зустріч з працівниками Берегівського бюро правової допомоги з метою обговорення результатів роботи, вирішення проблемних питань, які виникають та напрацювання нових підходів до надання БПД та надано методичну та практичну допомогу в організації роботи.

5 грудня головним юристом відділу БПД Вірою Рега було проведено ряд соціологічних опитувань землевласників та землекористувачів для збору даних щодо актуальності вирішення правових питань пов'язаних з користуванням та володінням землею, а також необхідністю проведення правопросвітницьких заходів.

Ужгородський місцевий центр з надання БВПД

В Ужгородському місцевому центрі з надання БВПД належним чином організовано роботу виїзних консультувань, у тому числі в рамках роботи консультаційних пунктів доступу до безоплатної правової допомоги, спрямованих на роз'яснення змісту ключових реформ (змін у законодавстві) у сфері земельного законодавства, надання методичної допомоги ОМС щодо БПД.

20 січня, у межах реалізації проєкту «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», юристка Перечинського бюро правової допомоги Іванна Моїсеєва провела виїзне консультування громадян с. Сімер Перечинської ТГ.

31 січня заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та завідувач сектору Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко провели консультування в Оноківській ТГ.

Цього ж дня, у рамках програми "Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство України" працівник Великоберезнянського бюро правової допомоги Михайло Корень провів прийом громадян у Малоберезнянській сільській раді.

16 лютого завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Бецко провела консультування в Соломонівському старостинському окрузі.

15 березня головний юрист Великобerezнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів правопросвітницький захід та консультування громадян на базі Великобerezнянської селищної ради.

Також працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД надавали методологічну підтримку ОМС щодо організації ними надання БППД: у с.Сімер Перечинської ТГ, Оноківській ТГ, Малобerezнянській сільській раді, Великобerezнянській селищній раді та ін.

7 квітня головний юрист Перечинського бюро правової допомоги Іванна Моїсеєва провела консультування в с.Зарічово, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

4 травня директор Михайло Давиденко та завідувач сектору Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провели виїзне консультування у с.Дубриничі, в рамках Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

10 травня директор Михайло Давиденко та завідувач сектору Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провели виїзне консультування у с. Сюрте Ужгородського району, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

24 травня завідувач Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провела консультування в Тур'я-Реметівській сільській раді, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

24 травня директор Михайло Давиденко та головний юрист сектору Великобerezнянське бюро правової допомоги Юрій Балаж провели виїзне консультування у Дубриницько-Малобerezнянській ТГ с.Малий Березний, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

14 червня головний юрист Перечинського бюро правової допомоги Іванна Моїсеєва, заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та головний юрист відділу Анжеліка Машкова провели консультування в старостаті Тур'я Пасіка, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

22 червня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела виїзне консультування у Ратівецькому старостинському окрузі Сюртівської ТГ, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

23 червня заступник начальника відділу надання безоплатної правової допомоги Юрій Щербей, завідувач Ужгородського бюро правової допомоги Марія Рішко

провели виїзне консультування у Невицькому старостинському окрузі, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

30 червня головний юрист Юрій Балаж провів консультування в смт. Великий Березний, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

На виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», згідно затвердженого рафіку, 26 липня завідувач Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провела виїзне консультування у с. Новоселиця Ужгородського району.

З метою підвищення рівня правової свідомості та освіченості людей у сфері земельного законодавства завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітництво на тему «Земельні відносини під час воєнного стану» та виїзне консультування у с. Тисаашвань, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

28 липня головний юрист Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів виїзне консультування у смт. В. Березний, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

З метою підвищення рівня правової свідомості та освіченості людей у сфері земельного законодавства, 12 серпня, головний юрист Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрій Балаж провів виїзне консультування у с. Ставне, Ставенської ТГ Ужгородського району в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

25 серпня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела виїзне консультування у Червонівському старостинському окрузі Чопської ТГ, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

26 серпня заступник начальника відділу безоплатної правової допомоги Юрій Щербей та головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провели виїзне консультування у смт. Середнє та с. Чертеж, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

8 вересня завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела консультування на базі консультаційного пункту доступу до БПД – у Сюртівській сільській раді, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

13 вересня, на виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій в сільське господарство», головний юрист Ужгородського місцевого центру з надання БВПД А. Машкова та завідувач сектору Перечинське бюро правової допомоги Т. Кость провели консультування в селах Порошково та Вільшинки Ужгородського району.

28 вересня директор Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної правової допомоги Михайло Давиденко та головний юрист Ужгородського бюро правової допомоги Петро Крон провели консультування в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» для мешканців

Великодобронської територіальної громади.

1 лютого директор Михайло Давиденко взяв участь у zoom-конференції Координаційного центру з надання правової допомоги щодо концепції навчання та розвитку працівників системи надання безоплатної правової допомоги на 2022 рік.

2 лютого директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів моніторинг Великоберезнянського бюро правової допомоги за участю головного юриста Великоберезнянського бюро правової допомоги Юрія Балаж.

5 жовтня, з метою реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій в сільське господарство» директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко та завідувач Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость провели правопросвітницький захід на тему «Земельні правовідносини в умовах воєнного стану» у сільській раді с. Ворочево.

5 жовтня, завідувач сектору сектору Чопське бюро правової допомоги Марія Чайка провела консультування громадян в рамках роботи консультаційного пункту доступу до системи БПД – ЦНАП Чопської міської ради.

2 листопада директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів прийом громадян у Перечинському бюро правової допомоги.

8 листопада завідувач Чопського бюро правової допомоги Марія Чайка провела правопросвітницький захід на тему «Земельна реформа в Україні Земельні відносини під час воєнного стану» та консультування в будинку Часлівецького старостинського округу Сюртівської ТГ, в рамках реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство».

22 листопада, завідувач сектору сектору Чопське бюро правової допомоги Марія Чайка провела консультування громадян в рамках роботи консультаційного пункту доступу до системи БПД – Сюртівській сільській раді.

На виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», згідно затвердженого рафіку, **30 листопада** директор

Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко, заступник начальника відділу БПД Юрій Щербей та головний юрист того ж відділу Петро Крон провели виїзне консультування для мешканців с. Худльово Середнянської територіальної громади.

23 грудня Михайло Давиденко, директор Ужгородського МЦ з надання БВПД провів правопросвітницький захід та прийом громадян у консультаційному пункті доступу до БПД – Ужгородському міському центрі зайнятості.

27 грудня, головний юрист Ужгородське бюро правової допомоги Петро Крон провів правопросвітницький захід та прийом громадян в пункті доступу до безоплатної правової допомоги – Ужгородському міському центрі зайнятості.

15 листопада, відбулася робоча зустріч у межах реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» за участі директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця, заступника директора Лариси Фучко, директора Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайла Давиденка з керівником Ужгородського районного відділу філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області Сергієм Галушкою.

30 листопада директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів прийом громадян та правопросвітництво на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх» на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації». Під час заходу Михайло Давиденко ознайомив присутніх із пілотним проектом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

14 грудня, з метою обміну досвідом, начальник відділу БПД Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Вікторія Чепка та головний юрист цього ж відділу Анжеліка Машкова відвідали сектор Міжгірське бюро правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД.

9-11 лютого директор Михайло Давиденко взяв участь у навчанні «Надання допомоги в забезпеченні доступу до медіації: базові знання» на базі правового клубу PRAVOKATOR у м. Львів.

30 червня працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД взяли участь у навчанні «Вступ до медіації», організованому Хустським місцевим центром з надання БВПД.

3 травня, з метою інформування про Програму «Відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів правопросвітництво на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

26 червня, з метою інформування про Програму «Відновне правосуддя для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло

Давиденко провів правопросвітництво на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

3 серпня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів прийом громадян та правопросвітництво на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх» на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

Під час заходу Михайло Давиденко ознайомив присутніх із пілотним проектом «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Протягом звітного періоду, з метою підвищення якості надання БПД, проведено робочі зустрічі з адвокатами для обговорення складних та актуальних питань; поширення позитивного досвіду, кращих практик адвокатів, які працюють у системі БПД.

Про

особливості надання БВПД в умовах воєнного часу йшлося під час наради з адвокатами, яка відбулася 26 травня в Регіональному центрі з надання БВПД. Упродовж заходу розглядалися питання дотримання вимог контрактів, графіку чергування адвокатами та надання адвокатами якісної та ефективної правової допомоги.

Про підсумки результатів конкурсу адвокатів, йшлося під час наради, яка відбулася 02 грудня в Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області. Робочі зустрічі та наради за участі директора Регіонального центру Василя Попадинця, керівників відділів та очільників місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Хустський місцевий центр з надання БВПД

13 січня 2022 року в рамках виконання програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», заступник начальника відділу Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка, провела виїзний прийом та правопросвітницький захід, щодо земельної реформи в Україні на базі Колочавської сільської ради.

20 січня 2022 року, в рамках виконання програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», начальник Дубівського бюро правової допомоги Ангеліна Банк провела виїзний прийом та правопросвітницький захід щодо земельної реформи в Україні на базі Нересницької сільської ради в с. Нересниця, Тячівського району. Метою заходу було покращення правової обізнаності громадян із земельних питань. Одночасно проведено виїзне консультування громадян даного населеного пункту. По завершенню основної частини заходу було проведено зустріч із працівниками Нересницької сільської ради, в ході якої надавались методичні рекомендації посадовцям органу місцевого самоврядування щодо можливості вирішення земельних спорів в позасудовому порядку.

21 січня 2022 року фахівці сектору «Хустське бюро правової допомоги» Хустського місцевого центру з надання БВПД Михайло Худинець та Олександр Алексій провели правопросвітницький захід щодо земельної реформи в Україні, виїзне консультування громадян та робочу зустріч на базі сільської ради с. Крайниково та працівниками відповідного старостинського округу. Метою проведення навчальних заходів та методологічної підтримки щодо організації надання ними у разі потреби безоплатної первинної правової допомоги.

11 лютого 2022 року в рамках реалізації проєкту «Програма «Прискорення

приватних інвестицій у сільське господарство» директором Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Алісою Богдан та завідувачем сектору «Хустське бюро правової допомоги» Михайлом Худинцем надано юридичні консультації для працівників та мешканців Кошелівського та Заломського старостинських округів зі

сплати земельного податку для фізичних осіб, наголошено на категоріях осіб, які звільняються від сплати земельного податку. По закінченню виступу фахівців кожен охочий мав можливість індивідуально отримати правову консультацію.

10 лютого 2022 року головний юрист сектору "Дубівське бюро правової

допомоги " Діана Когут в рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» провела виїзний прийом та правопросвітницький захід щодо земельної реформи в Україні на базі Тернівської сільської ради. Метою даних заходів є покращення правової обізнаності громадян із земельних питань, шляхи вирішення

спору у досудовому порядку та порядок і підстави звернення до суду за захистом та відновленням своїх порушених прав як власників/користувачів земельних ділянок, в тому числі через звернення до системи БПД та надання вичерпних правових консультацій із питань, що їх цікавили.

18 лютого, в рамках виконання програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», головний юрист Виноградівського бюро правової допомоги Маріанна Митровська провела виїзний прийом та правопросвітницький захід щодо земельної реформи в Україні на базі Теківської сільської ради. Метою заходу було ознайомлення мешканців про шляхи та порядок захисту прав громадян у сфері земельних відносин, в тому числі з допомогою доступу до вторинної правової допомоги. Посилення правової обізнаності громадян у сфері земельних відносин шляхом надання первинної правової допомоги, адже власники землі потребують додаткової

інформації про свої права щодо користування та розпорядження землею, в тому числі згідно з нововведеннями у Законі України "Про ринок землі".

8 липня, у рамках реалізації проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у с/г», директор Хустського місцевого центру Аліса Богдан та заступник начальника відділу БПД Діана Келемен, спільно з керівницею Бахмутського бюро правової допомоги Оксаною Судак, здійснили виїзд до Рокосівського стростинського округу Хустської ТГ. Під час проведення правопросвітницького заходу для місцевих мешканців та представників органів місцевого самоврядування, фахівці Хустського місцевого центру звернули увагу на особливості користування землями сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану. З урахуванням потреби воєнного часу у спрощенні передачі землі в користування для проведення посівної кампанії, 7 квітня 2022 року набув чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану" № 2145-IX від 24 березня 2022 року ("Закон 2145").

13 липня 2022 року в рамках виконання заходів з реалізації Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», завідувач сектору Дубівське бюро правової допомоги Ангеліна Банк провела виїзний прийом та правопросвітницький захід, щодо земельної реформи в Україні на базі Нересницької ОТГ в с. Терново Тячівського району. Метою заходу було покращення правової обізнаності громадян із земельних питань, зокрема усунення перешкод у користуванні земельною ділянкою, встановлення меж земельної ділянки та порядку зміни цільового призначення земельної ділянки.

14 липня 2022 року завідувач сектору Рахівське бюро правової допомоги Василь Савуляк у межах проекту «Програма Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», здійснив інформування та консультування громадян в с. Луг, Рахівського району, Великобичківської ОТГ. Спілкуючись із громадянами, фахівець бюро розповів про способи захисту права на

землю, зокрема про алгоритм отримання безоплатної правової допомоги, в тому числі вторинної, про зміни в законодавстві, пов'язані з продажем земель сільськогосподарського призначення, звернув увагу й на правові аспекти розірвання договору оренди землі. Під час проведення заходу громадяни цікавилися також питаннями, пов'язаними з отриманням субсидій, державних допомог, призначенням пенсії, спадкуванням тощо. Серед присутніх були поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги із земельних питань із зазначенням контактів бюро правової допомоги, кількістю 60 примірників.

15 липня 2022 року, у рамках реалізації проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у с/г», головний юрист Тячівського бюро правової допомоги Хустського місцевого центру з надання БВПД Валерій Щербина здійснив виїзд до Тересвянської селищної громади. Під час проведення правопросвітницького заходу для місцевих мешканців та представників органів місцевого самоврядування, фахівець Тячівського бюро правової допомоги звернув увагу на особливості користування землями сільськогосподарського призначення в умовах воєнного стану. З урахуванням потреби воєнного часу у

спрощенні передачі землі в користування для проведення посівної кампанії, 7 квітня 2022 року набув чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану" № 2145-IX від 24 березня 2022 року ("Закон 2145").

09 серпня 2022 року в рамках виконання Програми «Прискорення

приватних інвестицій у сільське господарство», завідувач сектору Дубівського бюро правової допомоги Банк А.В. провела виїзний прийом та правопросвітницький захід, щодо земельної реформи в Україні на базі Нереснянської ОТГ в с. Нересниця Тячівського району. Метою заходу було покращення правової обізнаності громадян із земельних питань, зокрема встановлення меж земельної ділянки та приватизації земельної ділянки. В заході взяли участь 15 осіб, з них за правовою допомогою звернулось п'ятеро осіб, четверо з яких звернулись за наданням їм письмових правових консультацій з порушених ними питань. Серед учасників заходу було розповсюджено близько 50-ти тематичних буклетів

на різну тематику. По завершенню основної частини заходу було проведено зустріч із працівниками Нересницької сільської ради, в ході якої надавались методичні рекомендації посадовцям органу місцевого самоврядування, щодо можливості вирішення земельних спорів в позасудовому порядку.

16 вересня директор Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Аліса Богдан та заступник начальника відділу БПД Діана Келемен провели виїзний прийом громадян та правопросвітницький захід на базі сільської ради с. Драгово Драгівської ОТГ. Виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство» є важливим напрямом роботи центрів правової допомоги. У період запровадження воєнного стану вирішення багатьох завдань функціонування України як держави прямо залежить від швидкості прийняття управлінських рішень, в тому числі щодо

регулювання земельних відносин в період воєнного стану. Усі присутні громадяни мали можливість отримати вичерпні правові консультації, роз'яснення з питань, що їх цікавили.

20 вересня 2022 року в рамках виконання Програми «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», завідувач сектору Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка, провела виїзний прийом громадян та правопросвітницький захід, щодо земельної реформи в Україні на базі Лісковецького старостинського округу Міжгірської селищної ради. Метою заходу було ознайомлення мешканців про порядок захисту прав громадян у сфері земельних відносин шляхом надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги та посилення правової спроможності громадян у сфері земельних відносин шляхом покращення правової обізнаності, адже власники землі потребують додаткової поінформованості про свої права на землю та можливості їх реалізації, а також про інструменти їх захисту в правовий спосіб

навіть у період воєнного стану.

11 жовтня завідувач сектору «Рахівське бюро правової допомоги» Василь Савуляк у межах проєкту «Програма Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», здійснив інформування та консультування громадян в селах Костилівка та Ділове, Рахівського району. Спілкуючись із громадянами, фахівець бюро розповів про способи захисту права на землю, зокрема про алгоритм отримання безоплатної правової допомоги, в тому числі вторинної, про зміни в законодавстві, пов'язані з продажем земель сільськогосподарського призначення, звернув увагу й на правові аспекти розірвання договору оренди землі.

Під час проведення заходу громадяни цікавилися також питаннями, пов'язаними з отриманням субсидій, державних допомог, призначенням пенсії, спадкуванням тощо. Серед присутніх були поширені інформаційні матеріали системи безоплатної правової допомоги із земельних питань із зазначенням контактів бюро правової допомоги.

Правопросвітницький захід на тему «Сплата земельного податку для фізичних осіб» для працівників та мешканців Ізяснянського та Липчанського старостинських округів Хустської міської територіальної громади 13 жовтня провели фахівці Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги. У межах заходу, проведеного в рамках реалізації проєкту «Програма «Прискорення приватних інвестицій у сільське господарство», заступник начальника відділу БПД Михайло Худинець та головний юрист сектору Хустського бюро правової допомоги Олександр Алексій розповіли місцевим мешканцям про те, які категорії осіб звільняються від сплати земельного податку. Зокрема зазначили, що земельний податок у 2022 році мають сплачувати власники земельних ділянок (паїв) та постійні землекористувачі.

13 жовтня головний юрист сектору «Тячівське бюро правової допомоги»

Хустського місцевого центру з надання БВПД Валерій Щербина провів виїзний прийом та право просвітницький захід на базі старостинського округу с. Біловарці Тячівського району. Війна в Україні зачепила всі можливі сфери суспільства, не оминувши і земельні відносини. Земля в нашій державі є найбільшою цінністю, оскільки саме вона є вихідним фактором виробництва та запорукою

економічного розвитку. З огляду на це в умовах воєнного стану врегулювання земельних відносин відіграє неабияку роль, тому що від цього залежить безпека не лише земельної та аграрної сфер, а й усієї країни в цілому. Основні тези заходу: ринок землі в умовах воєнного стану; проведення земельних торгів;

поновлення договорів оренди, суборенди, емфітевзису, земельного сервітуту; зміна цільового призначення; плати за земельні ресурси тощо.

17 листопада фахівець сектору Міжгірського бюро Надія Янчук провела захід в рамках реалізації проекту «Програма «Прискорення приватних інвестицій в с/г» на базі Річківської та Тюшківської громади Міжгірської селищної ради. Фахівець розповіла присутнім про поновлення договору до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно договори оренди, земельного сервітуту, строк користування земельними ділянками щодо яких закінчився після введення воєнного стану щодо земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної, комунальної власності, земельних ділянок, що залишилися у колективній власності, і були передані в оренду органами місцевого самоврядування та приватної власності.

18 січня 2022 відбулося засідання Керівної ради у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області. Засідання проходило під головуванням директора РЦ Василя Попадинця та за участі заступника директора Лариси Фучко, головного бухгалтера Марини Азарко та директорів Мукачівського, Ужгородського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД – Костянтина Молнара, Михайла Давиденка та Аліси Богдан.

2 лютого 2022 року директор Регіонального центру з надання БВПД Василь Попадинець провів робочу зустріч із колективом Хустського МЦ з надання БВПД. Під час зустрічі було обговорено хід організації роботи нової структури місцевого центру, зокрема, створення сектору бюро правової допомоги безпосередньо у приміщенні місцевого центру. Також обговорили проблемні питання, які виникають у процесі надання безоплатної правової допомоги. В.Попадинець звернув увагу учасників робочої зустрічі на необхідність дотримання порядку підготовки письмових консультацій та підвищення їхньої якості. Йшлося також про подальше проведення внутрішніх навчань з актуальних тем, які є найбільше турбують клієнтів.

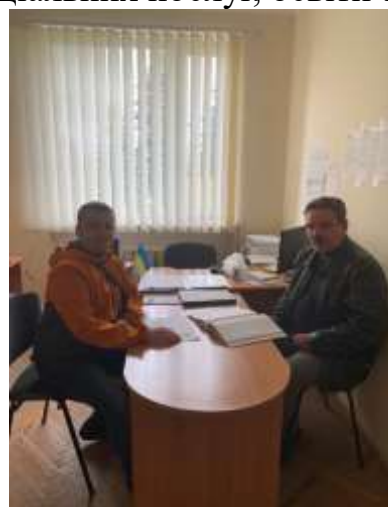
День захисту дітей – міжнародне свято, яке відзначається 1 червня. Всі діти потребують підтримки та захисту від дорослих. Особливого змісту цей день набув під час війни, коли багато дітей стали сиротами, позбулися житла або поїхали з рідного міста. Директор Хустського місцевого центру Аліса Богдан та працівники органів Пробації провели засідання круглого столу, під час якого

Йшлося про права дітей та кримінальну відповідальність неповнолітніх. Багато хто вважає, що неповнолітньому ніщо не загрожує та він зможе уникнути відповідальності. Так, кримінальній відповідальності підлягають усі, кому до вчинення злочину виповнилося 16 років. За найтяжчі злочини (вбивство, крадіжка, пограбування, злісне хуліганство тощо) відповідальність настає з 14 років.

26 жовтня, з метою обміну досвідом, фахівці Тячівського бюро правової допомоги Валерій Щербина та Ганна Магей мали можливість зустрітись із фахівцями Ужгородського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги – заступником начальника відділу БПД Юрієм Щербеем та головним юрист Анжелікою Машковою. У межах заходу працівники поділилися своїм досвідом успішних практик надання правової допомоги, питаннями щодо внесенням справ до КІАС тощо. В той же день фахівці провели правопросвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб та прийом громадян в Солотвинській сільській раді та с. Терєбля Буштинської територіальної громади. Під час заходу переселенці дізналися про правові послуги системи безоплатної правової допомоги. Крім того, присутні мали можливість проконсультуватись з фахівцями з різних правових питань. До прикладу, ВПО цікавилися питаннями пенсійного забезпечення, загальнообов'язкового державного соціального страхування, соціальних послуг, освіти та ін.

8 грудня для правозахисників, які успішно пройшли конкурс, в Хустському місцевому центрі з надання безоплатної вторинної правової допомоги була проведена робоча зустріч та нарада за участі директора Регіонального центру з

надання безоплатної вторинної правової допомоги Василя Попадинця, директора Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліси Богдан, начальника відділу БПД Діани Келемен. Нові адвокати ознайомилися з специфікою співпраці з системою БПД. Зокрема, дізналися про порядок видання доручень для захисту та представництва інтересів осіб, вимоги до оформлення документів для відшкодування витрат адвокатів, стандарти якості надання БВПД у цивільних, адміністративних та кримінальних справах.

[1.4] Розвиток на базі системи БПД механізмів, спрямованих на недопущення порушень прав людини, яка знаходиться у контакті чи конфлікті із законом (в адміністративному та кримінальному процесі)

Регіональний центр з надання БВПД у Закарпатській області

15 лютого, у режимі онлайн відбувся захід з обміну практиками щодо взаємодії з органами прокуратури та адвокатами-посередниками з питань реалізації

«Програми відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення» в Закарпатській та Івано-Франківській областях.

Захід, ініційований керівництвом Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області, має на меті підвищення ефективності реалізації програми відновного правосуддя шляхом обміну кращими практиками та врахування проблемних питань.

До обговорення реалізації програми в регіонах долучилися керівники Регіональних центрів з надання БВПД у Закарпатській та Івано-Франківській областях

Василь Попадинець та Михайло Євчук, заступники – Лариса Фучко та Володимир Ковальчук, представники органів прокуратури, пробації та адвокати-посередники.

«Починаючи з 2020 року система БПД Закарпаття долучилася до реалізації Програми відновного правосуддя для неповнолітніх. За цей час вже є 17 справ, 8 з яких позитивно вирішені, ще 8 перебувають на розгляді у суді. Медіацію забезпечують три сертифіковані адвокати-посередники», – зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець.

Заступник директора Лариса Фучко поділилася: «Аби оптимізувати роботу з такими справами, ми домовилися з віддаленими прокуратурами про те, що вони надсилатимуть заяви сторін також електронною поштою, що дає можливість своєчасно опрацювати матеріали справ та прийняти рішення про участь у програмі».

Про особливості реалізації відновлення для неповнолітніх поінформував адвокат-посередник Любомир Цебрик, наголосивши, що «специфіка Закарпаття в тому, що сторони, які потрапляють у медіацію, не завжди володіють українською мовою, і тому потребують залучення перекладача. Але це не зовсім ефективно, адже процес медіації вимагає психологічної комунікації».

«За 2020-2022 роки на Іванофранківщині надійшло 7 заяв про участь у Програмі відновного правосуддя», – розповів представник Регіонального центру з надання БВПД в Івано-Франківській області. За результатами розгляду справ та проведеної медіації 6 із них успішно завершено.

Як зазначили учасники заходу, обмін досвідом та практиками є чудовою можливістю вдосконалити реалізацію проєкту у регіонах, застосувавши позитивний досвід колег та врахувавши проблемні питання.

15 лютого директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець провів робочу зустріч із керівником ДУ "Закарпатська установа виконання покарань № 9" Сергієм Тереховим. Сторони обговорили

питання співпраці, проведення спільних заходів та прийомів громадян з метою забезпечення доступу до правосуддя осіб, які перебувають в закладах несвободи. У рамках роботи консультаційного пункту також було проведено прийом осіб, які перебувають в установі, та надано їм юридичні роз'яснення з питань, які їх турбувати.

Покращення доступу мешканців Сваляви до безоплатної правової допомоги та підвищення їхньої правової обізнаності, проведення спільних прийомів громадян, а також налагодження співпраці у частині реалізації програми відновного правосуддя для неповнолітніх – такою була мета робочої зустрічі директора Регіонального

центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця та заступника голови міської ради м.Свалява Михайлом Поповичем.

Упродовж зустрічі йшлося про сприяння представників місцевої влади фахівцям Свалявського бюро правової допомоги у провадженні їхньої діяльності – забезпечення правовою допомогою від держави усіх, хто її потребує. Сторони домовилися про співпрацю, проведення спільних прийомів громадян та правопросвітницьких заходів. Адже така співпраця допоможе краще захищати порушені права та вирішувати свої життєві проблеми у правовий спосіб.

Окрім того, йшлося і про налагодження співпраці у реалізації програми "Відновне правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення". З метою проведення ефективних ресоціалізаційних заходів для неовнолітніх, сторони обговорили діючі проекти, наявні у Свалявській громаді, у сфері профілактики злочинності неповнолітніх, до яких можуть бути залучені учасники програми відновлення.

Про сприяння у вирішенні правових питань для представників ромської національності з числа внутрішньо переміщених осіб йшлося у рамках робочої зустрічі, ініційованої Міжнародним благодійним фондом "Чіріклі", яка відбулася **14 червня** у форматі онлайн. До участі у заході долучилися правозахисники, представники місцевої влади, зокрема, м.Ужгорода, управління юстиції (ДРАЦСу), громадськості, а також керівників Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця та Ужгородського місцевого центру з надання БВПД – Михайла Давиденка.

У межах заходу була обговорена ситуація щодо забезпечення тимчасовим прихистком ромів-переселенців на Закарпатті. Як зазначила представник Ужгородської міської ради, в комунальних установах Ужгорода наразі проживає 70 осіб ромської національності з числа ВПО.

Учасники зустрічі обговорили шляхи співпраці з метою вирішення проблемних питань вказаної категорії осіб у правовому полі.

відновлення для неповнолітніх в режимі онлайн відбувся між фахівцями Регіональних центрів Закарпатської, Житомирської та

Обмін досвідом з реалізації програми

Волинської областей. **13 червня** керівники Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Волинській області – Наталія Смолярчук, у Закарпатській – Василь Попадинець та заступниця директора у Житомирській області Наталія Радущинська під час онлайн зустрічі говорили про особливості реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення». Упродовж заходу йшлося і про особливості реалізації проекту в умовах воєнного стану, обговорювалися шляхи вирішення проблемних питань, фахівці ділилися кращими практиками та домовлялися про подальшу співпрацю. Реалізація пілотного проекту особливо важлива саме зараз, під час війни, коли неповнолітні особи, які вчинили кримінальне правопорушення чи не найбільше потребують уваги та підтримки з боку фахівців. Тому до обговорення спільних проблеми було запрошено фахівців інших регіональних центрів, які охоче поділилися своїм досвідом і напрацюваннями. На Житомирщині з початку запровадження проекту налічується 15 справ з відновного правосуддя, з них у 13 випадках укладено годи про застосування програми. З початку 2022 року не надійшло жодної справи.

На Закарпатті наразі налічується 17 справ, – зазначив директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області В.Попадинець. – Активна робота проводилася щодо пошуку психологів. Зокрема, з департаментом освіти Закарпатської ОДА домовилися про залучення шкільних психологів до процесу ресоціалізації неповнолітніх.

17 травня, з метою підвищення ефективності реалізації програми відновного правосуддя шляхом обміну кращими практиками та врахування проблемних питань, у режимі онлайн відбувся захід з обміну досвідом між адвокатами-посередниками, які залучені до реалізації проекту «Програма відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення» у Закарпатській області.

Як зазначив В.Попадинець, нині в області налічується 17 кейсів, з яких по 12 справах прийнято рішення судів першої інстанції. На Закарпатті сертифіковано трьох адвокатів-посередників, які докладають максимум зусиль, аби знайти

підхід до неповнолітнього правопорушника та потерпілої сторони та примирити сторони. Нещодавно до цієї когорти захисників долучилася адвокатка-медіаторка з Житомирської області – Наталія Нагорна. Юристка поділилася власним досвідом участі у програмі «Відновного правосуддя» із закарпатськими колегами. Нині у її «доробку» дев'ять

успішних кейсів. Також юристка наголосила на важливості залучення психологів під час застосування заходів ресоціалізації до неповнолітнього.

Закарпатські медіатори – Леся Сідун, Ярослава Габор та Любомир Цебрик поділилися своїм досвідом роботи у проєкті, особливостями його реалізації в краї. Специфіка Закарпаття в тому, що сторони, які потрапляють у медіацію, не завжди володіють українською мовою, і потребують залучення перекладача. Але це не зовсім ефективно, адже процес медіації вимагає психологічної комунікації сторін.

Цього ж дня відбулася робоча зустріч директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця та начальника відділу захисту інтересів дітей та протидії насильству Закарпатської обласної прокуратури Наталії Кузан. Метою якої було обговорення проблемних питань щодо реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» у період воєнного стану.

8 квітня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч директора Василя Попадинця, фахівців центру та керівника Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з заступником начальника відділу офісу Генпрокурора Іваном Шведом.

Учасники зустрічі обговорили налагодження співпраці системи БПД на Закарпатті з прокурорами та об'єднання спільних зусиль з метою фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави.

В.Попадинець зазначив, що метою зустрічі є обговорення алгоритму співпраці та налагодження комунікації з керівниками груп прокурорів для залучення працівників системи надання БПД до співпраці з прокурорами для збору відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими від воєнних злочинів на території України.

«Наразі в кожній територіальній громаді області, де знайшли прихисток внутрішні переселенці, призначені відповідальні працівники прокуратури, які проводять роз'яснювальну роботу серед ВПО з тим, щоб переконати очевидців чи потерпілих від воєнних злочинів надати свідчення. Співпраця з системою БПД дуже потрібна. Особливо саме у частині проведення роз'яснювальної роботи серед переселенців щодо того, що їхні свідчення не будуть розголошуватися, це конфіденційна інформація тощо», – зазначив І.Швед

Основне завдання: зібрати якомога більше доказів від потерпілих та свідків трагічних подій, які Україна використає для притягнення винних до кримінальної відповідальності та відшкодування нашим громадянам заподіяних збитків.

Учасники зустрічі обговорили алгоритм співпраці, зокрема, йшлося і про сприяння у наданні приміщення для проведення прокурорами допитів.

Розширена робоча нарада за участі керівників і фахівців центрів БПД на Закарпатті та прокурорів, зокрема, представників офісу Генпрокуратури, відбулася **11 квітня** у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області. Як зазначив директор Регіонального центру Василь Попадинець, «метою зустрічі є узгодження спільного алгоритму дій та співпраці щодо збору

відомостей від осіб, які були очевидцями або потерпілими від воєнних злочинів на території України. Одним із важливих напрямків цієї роботи є посилення інформування вимушених переселенців про важливість свідчень очевидців чи потерпілих про воєнні злочини, завдані рашистськими окупантами». Представники прокуратури та керівники Ужгородського, Мукачівського та Хустського місцевих центрів з надання БВПД детально обговорили шляхи співпраці центрів та бюро з прокуратурою щодо фіксації воєнних злочинів, а також злочинів проти людяності, заподіяних унаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію нашої держави. Сторони визначили відповідальних за комунікацію фахівців та з метою ефективної співпраці, домовилися про обмін необхідною інформацією, контактними даними відповідальних працівників у регіонах області. Також прокурори виокремили деякі проблемні питання, серед яких – небажання внутрішніх переселенців давати свідчення. Саме тому правопросвітництво, роз'яснювальна робота серед ВПО є дуже важливо. Вимушені переселенці повинні знати, що їхні свідчення – це конфіденційна інформація, яка не буде розголошена. Окрім того, завдяки документуванню злочинів РФ можна буде отримати компенсацію за завдані збитки, визначити розмір репарації від РФ та притягнути винних до кримінальної відповідальності.

28 вересня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася зустріч працівників Регіонального та Ужгородського центрів з представниками Всеукраїнського благодійного фонду «Гореніє». У межах зустрічі йшлося про консолідацію зусиль та налагодження співпраці з метою підтримки мешканців області та внутрішньо переміщених осіб, зокрема надання безоплатної правової допомоги у місцях компактного проживання переселенців. Директор Регіонального центру Василь Попадинець ознайомив присутніх із основними напрямками діяльності центру та результативними показниками роботи за 9 місяців 2022 року. Йшлося і про надання правової допомоги за рахунок держави внутрішнім переселенцям, велике число яких з початку війни перемістилося на Закарпаття. Зокрема зазначив, що система БПД негайно відреагувала на нові виклики, перш за все, створенням нових консультаційних пунктів у місцях компактного проживання переселенців. Наразі на Закарпатті функціонує 57 консультаційних пунктів, з яких 20 – у місцях поселення ВПО. З початку війни до центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті надійшло понад чотири звернення від внутрішніх переселенців, 162 звернень на отримання БВПД.

Представники фонду розповіли про напрямки діяльності БФ, зазначивши, що їхні фахівці також проводять консультування вимушених переселенців у місцях їх компактного поселення: школах, гуртожитках, дитсадках тощо. Співпраця з системою БПД на Закарпатті буде корисною як для тих, хто потребує правову допомогу, так і для тій, хто її надає.

У межах заходу сторони обговорили можливість проведення спільних виїздів у місця компактного перебування внутрішніх переселенців, підготовку інформаційних матеріалів правового характеру, проведення правопросвітницьких заходів тощо.

Усе це знайшло відображення в «Меморандумі про взаємодію та співпрацю», який підписали керівники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській

області – Василь Попадинець та Всеукраїнського благодійного фонду «Гореніє» – Денис Гречко.

Тож сподіваємось на ефективну взаємодію та співпрацю!

23 вересня у Регіональному центрі з надання БВПД у Закарпатській області відбулася робоча зустріч заступника директора центру Лариси Фучко, начальника відділу Павла Марамигіна, директора Ужгородського місцевого центру Михайла Давиденка з представником Української Гельсінської спілки з прав людини у Закарпатській області Юрієм Опалеником.

Ю.Опаленик розповів про діяльність спілки, основну мету та пріоритети в роботі. Зокрема, найактуальнішими напрямками діяльності нині є підтримка внутрішньо переміщених осіб та документування воєнних злочинів, вчинених російським агресором в Україні.

Л.Фучко зазначила, що нині максимум зусиль фахівці центрів та бюро правової допомоги на Закарпатті також спрямовують на забезпечення доступу до правової допомоги за рахунок держави, а також сприяють органам прокуратури у документуванні воєнних злочинів. На вимогу часу, в області створено нові консультаційні пункти доступу до БПД, зокрема, і в місцях компактного проживання внутрішніх переселенців.

Сторони обговорили напрямки співпраці між системою БПД на Закарпатті та УГСПЛ, а також домовилися про підготовку та укладення Меморандуму про співпрацю між Спілкою та Регіональним центром.

Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та голова КДК адвокатури Закарпаття Петро Немеш **6 липня** провели робочу зустріч. У межах заходу йшлося про консолідацію зусиль з метою проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів, які співпрацюють з системою БПД в Закарпатській області. Також сторони обговорили питання дотримання адвокатами вимог законодавства про адвокатську діяльність та надання ними кваліфікованої правничої

допомоги клієнтам. Окрім того, йшлося про важливість інформування адвокатів про реалізацію пілотного проєкту "" Програма відновного правосуддя для неповнолітніх, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення".

Починаючи з 2020 року система БПД Закарпаття долучилася до реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення. За цей час налічується 17 справ, 8 з яких позитивно вирішені.

З метою ефективної реалізації Програми, керівництво Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області проводить робочі зустрічі та наради з партнерами – представниками ювенальної прокуратури, центру пробації та ін., під час яких обговорюють хід реалізації Програми та шляхи покращення її застосування. Зокрема, **16 серпня** директор Регіонального центру Василь Попадинець провів робочу зустріч із керівником Закарпатської філії ДУ «Пробація України» Віталієм

Муралем, під час якої сторони підсумували результати реалізації програми на Закарпатті, а також озвучили проблемні питання, які виникають у ході реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» на Закарпатті.

В.Попадинець зазначив, що «під час війни складно встановити кримінальне провадження, у якому підозрюється неповнолітній та яке за формальними ознаками підпадає під дію Програми відновлення, адже вчинення злочину в умовах воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання або впливає на кваліфікацію злочину. А однією з умов участі у Програмі є вчинення неповнолітнім проступку або нетяжкого злочину».

Окрім того, з метою попередження дитячої злочинності, В.Попадинець регулярно проводить зустрічі з представниками громад та місцевої влади. У межах яких йдеться про сприяння в інформуванні про Програму відновлення для неповнолітніх та залучення додаткових ресурсів для її успішної реалізації на теренах краю. Такі зустрічі минулого тижня були проведені на Великоберезнянщині.

26 серпня представники Норвезької Ради у Справах біженців України (NRC) безоплатно передали для бюро правової допомоги на Закарпатті 11 ноутбуків з гарнітурами для надання правової допомоги людям, які вимушено покинули свої домівки через війну. Допомога була надана за підтримки Гуманітарного фонду для України (UNHCR). Як зазначив директор

Регіонального центру з надання БВПД Василь Попадинець, «тепер юристи бюро матимуть більше можливостей для надання доступу до БПД внутрішніх переселенців навіть у віддалених куточках краю. Адже використання ноутбуків значно спростить доступ до сервісів Мін'юсту, законодавчо-нормативної бази, допоможе в складанні заяв, які надходять від людей в точках доступу до БПД, дозволять юристам надавати переселенцям правову допомогу в режимі онлайн, дозволять консультувати громадян за єдиним контакт-номером системи БПД 0 800 213 103».

Юристи Ужгородського місцевого центру розповіли про власний досвід надання правової допомоги внутрішнім переселенцям у місцях їхнього компактного проживання, про співпрацю з Данською радою у справах біженців, та подякували за технічну підтримку.

Керівник Регіонального центру та представниця NRC Надія Роменська підписали Угоду, укладену в рамках проекту «Правова допомога», метою якої є поліпшення доступу внутрішньо переміщених осіб та людей, що постраждали внаслідок бойових дій в Україні, до якісної безоплатної первинної та вторинної правової допомоги за місцем їх постійного проживання або тимчасового перебування в межах Закарпатської області.

Надія Роменська розповіла про пріоритети та принципи діяльності NRC в сфері правової допомоги, зокрема, щодо захисту прав біженців, внутрішньо переміщених осіб та осіб, які постраждали внаслідок військової агресії РФ, розповіла про майбутні проекти та висловила впевненість, що подаровані Норвезькою Радою у Справах біженців Україна ноутбуки та гарнітури до них допоможуть працівникам системи БПД на Закарпатті надавати вимушеним переселенцям необхідну правову допомогу.

Представники Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області взяли участь у онлайн-дискусії на тему «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення» під час воєнного стану: досвід та перспективи.

Пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення»** ґрунтується на концепції відновного підходу у кримінальних провадженнях щодо кримінальних проступків та нетяжких злочинів, вчинених неповнолітніми, і передбачає організацію комунікації між такими неповнолітніми й потерпілими від вчинених ними правопорушень.

У межах пілотного проєкту відбувся онлайн захід із обміну досвідом, під час якого до дискусії долучилися координатори Програми із різних областей. Заступниця директора Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області Валентина Волобуєва розповіла, що «реалізується Програма на Сумщині з 2020 року. На сьогодні налічується 20 успішних кейсів реалізації». Також координаторка

поділилася досвідом співпраці із органами прокуратури та суду від моменту початку реалізації програми на Сумщині, а також наголосила на проблемах при реалізації пілотного проєкту в умовах воєнного стану. Наряду із цікавими актуальними кейсами за результатами роботи Закарпаття по пілотному проєкту поділилася заступниця директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Лариса Фучко: «із початку реалізації Програми на Закарпатті налічується 18 справ. Здебільшого, учасники програми завершили її успішно, однак траплялися випадки безрезультатного завершення Програми. Окрім того, наразі складно встановити кримінальне провадження, у якому підозрюється неповнолітній та яке за формальними ознаками підпадає під дію пілотного проєкту, адже вчинення злочину в умовах воєнного стану є обставиною, яка обтяжує покарання або впливає на кваліфікацію злочину».

Залучення додаткових ресурсів – запорука ефективної реалізації програми відновлення неповнолітніх. Саме з такою метою 13 грудня була проведена робоча зустріч директора Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василя Попадинця, заступниці директора Лариси Фучко з начальником сектору ювенальної превенції Управління превентивної діяльності ГУНП в Закарпатській області Андрієм Кухтою.

Сторони обговорили налагодження співпраці та взаємодії між центром

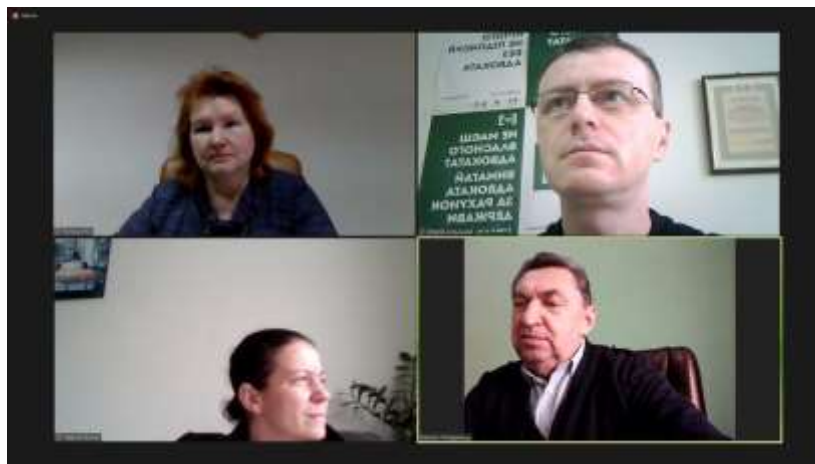
та сектором ювенальної превенції у межах реалізації пілотного проекту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Як зазначив В.Попадинець, на Закарпатті реалізація проекту розпочалася з 2020 року. За цей час в області налічується 21 справа з відновлення неповнолітніх. Участь у Програмі дає можливість неповнолітній особі, яка вчинила кримінальне правопорушення, пройти ресоціалізацію, сформувати свідому законслухняну поведінку та не допускати повторних правопорушень. Важливим є застосування відповідних ресоціалізаційних заходів щодо неповнолітнього.

Про досвід роботи з дітьми внутрішньо переміщених осіб, а також неповнолітніми, які перебувають на обліку в ювенальній превенції тощо розповів А.Кухта. Це й профілактичні бесіди, правопросвітницькі заходи в начальних закладах краю, екскурсії Закарпаттям, відвідини кінологічного центру та ін.

Учасники зустрічі домовилися про проведення спільних заходів для учасників «Програми відновлення», спрямованих на свідоме відновлення неповнолітнього в соціальному статусі повноправного члена суспільства та повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві, формування позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки.

Чергова онлайн-зустріч між колегами з Тернопільської та Закарпатської областей відбулася в рамках обміну досвідом щодо реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального

правопорушення». Учасники поділилися позитивними напрацюваннями, практичними порадами щодо налагодження ефективної співпраці між ключовими суб'єктами, що задіяні в реалізації Програми, а також обговорили проблемні питання, які виникають в ході роботи над пілотним проєктом. Директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець розповів, зокрема, про роботу психологів, які залучаються до реалізації Програми та відмітив добре налагоджену співпрацю з адвокатами-посередниками.

Мукачівський місцевий центр з надання БВПД

07 лютого відповідно до затвердженого графіку, головний юрист сектору "Берегівське бюро правової допомоги" відділу безоплатної правової допомоги забезпечив роботу консультаційного пункту доступу громадян до безоплатної правової допомоги в приміщенні Берегівський РВ філії ДУ "Центр пробації".

Павло Першель також провів інформаційно-просвітницьку роботу, спрямованої на протидію упередженому ставленню до осіб ромської національності і підвищення рівня обізнаності осіб ромської національності про права людини. На Закарпатті роми – п'ята за чисельністю національна меншина. За неофіційними даними в краї проживає понад 80 тисяч ромів, що складає третину всього ромського населення України. Відсутність у цієї категорії населення документів, що посвідчують особу (у деяких випадках поколіннями), ставить ромів під загрозу без громадянства. Також роми без документів стають особливо вразливими через неможливість доступу до основних послуг, таких як житло, працевлаштування, освіта, державний соціальний захист, який призначений малозабезпеченим категоріям.

Також фахівець інформував громадян про перелік можливостей отримання безоплатної правової допомоги.

06 червня головний юрист сектору "Берегівське бюро правової допомоги" відділу безоплатної правової допомоги забезпечив роботу консультативного пункту доступу громадян до безоплатної правової допомоги в приміщенні Берегівський РВ філії ДУ "Центр пробації".

Павло Першель також провів інформаційно-просвітницьку роботу, щодо прав та обов'язків ув'язнених та засуджених осіб, право на проходження військової служби під час введеного військового стану в Україні та мобілізації.

15 серпня
головний
юрист
сектору

«Воловецьке бюро правової допомоги» Наталія Мадяр спільно з старшим інспектором-майором внутрішньої служби Мукачівського районного сектору філії державної установи «Центр пробації» в Закарпатській області Сергієм Бурдюхом, та фахівчиною Мукачівського районного сектору філії державної установи «Центр пробації» в Закарпатській області Едітою Чубірка відбулася робоча зустріч та проведено правопросвітницький захід на тему: «Права та обов'язки ув'язнених та засуджених осіб». Йшлося і про налагодження співпраці з метою профілактики злочинності серед неповнолітніх, у частині реалізації проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні кримінального правопорушення».

Присутніх було ознайомлено з порядком отримання безоплатної правової допомоги та надано інформаційні буклети системи безоплатної правової допомоги.

Під час зустрічі було надано дві консультації громадянам в тому числі одному неповнолітньому.

03 листопада головний юрист сектору "Берегівське бюро правової допомоги" відділу безоплатної правової допомоги забезпечив роботу консультаційного пункту доступу громадян до безоплатної правової допомоги в приміщенні Берегівський РВ філії ДУ "Центр пробації".

Павло Першель також провів інформаційно-просвітницьку роботу, щодо прав та обов'язків ув'язнених та засуджених осіб, право на проходження військової служби під час введеного військового стану в Україні та мобілізації.

Присутніх було ознайомлено з порядком отримання безоплатної правової допомоги та надано інформаційні буклети системи безоплатної правової допомоги.

Ужгородський місцевий центр з надання БВПД

24 січня, згідно затвердженого графіку відбулося чергове консультування в Ужгородському районному секторі № 2 ДУ "Центр пробації" в Закарпатській області. Фахівець Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость інформувала громадян, які перебувають на обліку в пробації про послуги бюро правової допомоги, питання, з якими найчастіше звертаються клієнти та надала інформаційні матеріали з актуальних правових питань. За первинною правовою допомогою звернулося п'ятеро осіб. Серед питань: порядок зарахування строку військової служби в страховий стаж для призначення пенсії за віком, встановлення належності правовстановлюючих документів, порядок отримання БПД та ін.

8 лютого директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів правопросвітництво та консультування громадян з правових питань (сімейних, житлових, соціального та пенсійного забезпечення) на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

Після консультування відбулась робоча зустріч із керівником Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації» Сергієм Галушкою.

Основною темою зустрічі було обговорення спільного плану заходів на 2022 рік, у тому числі інформаційної кампанії про реалізацію Програми відновлення для неповнолітніх. Також сторони обговорили результати діяльності у 2021р., домовилися про продовження роботи у рамках співпраці структур щодо діяльності консультативного пункту у приміщенні пробації, спільних правопросвітницьких заходів, прав та соціальних гарантій суб'єктів пробації, порядок отримання ними безоплатної правової допомоги.

15 лютого, завідувач сектору Перечинське бюро правової допомоги Тетяна Кость забезпечила роботу мобільного пункту консультування в Ужгородському районному секторі №2 ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області. За правовими консультаціями і роз'ясненнями звернулося двоє клієнтів, з питаннями щодо порядку виходу на пільгову пенсію у 50 років для жінок, виправлення помилки у свідоцтві про народження дитини. Всім було надано правові консультації та інформаційні матеріали з актуальних правових питань.

Протягом звітного періоду, з метою підвищення якості надання БПД, проведено робочі зустрічі з адвокатами для обговорення складних та актуальних питань; поширення позитивного досвіду, кращих практик адвокатів, які працюють у системі БПД.

Працівники місцевого центру систематично інформують населення про позитивний досвід, кращі практики адвокатів, які працюють у системі БПД.

3 травня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів консультування на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

26 червня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів консультування на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

28 червня, у 26 річницю з дня прийняття Конституції України, фахівець Перечинського бюро правової допомоги Тетяна Кость спільно з працівниками Ужгородського РС № 2 філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області провели для осіб, які перебувають на обліку в пробації, правопросвітницьку бесіду щодо гарантій реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина у повсякденному житті. Також Т. Кость поінформувала учасників заходу про можливість та порядок отримання безоплатної первинної і безоплатної вторинної правової допомоги та надала актуальні інформаційні матеріали з контактами системи БПД.

З метою інформування про безоплатну правову допомогу, консультування з різних правових питань, 13 липня працівники Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Юрій Щербей та Марія Рішко за участі керівника Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації» Сергія Галушки

провели прийом громадян та правопросвітництво на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх» на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

3 серпня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів прийом громадян на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

З метою інформування про безоплатну правову допомогу, консультування з різних правових питань, 30 листопада директор Михайло Давиденко за участі керівника Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації» Сергія Галушки провів прийом громадян та правопросвітництво на тему «Відновне правосуддя для неповнолітніх» на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

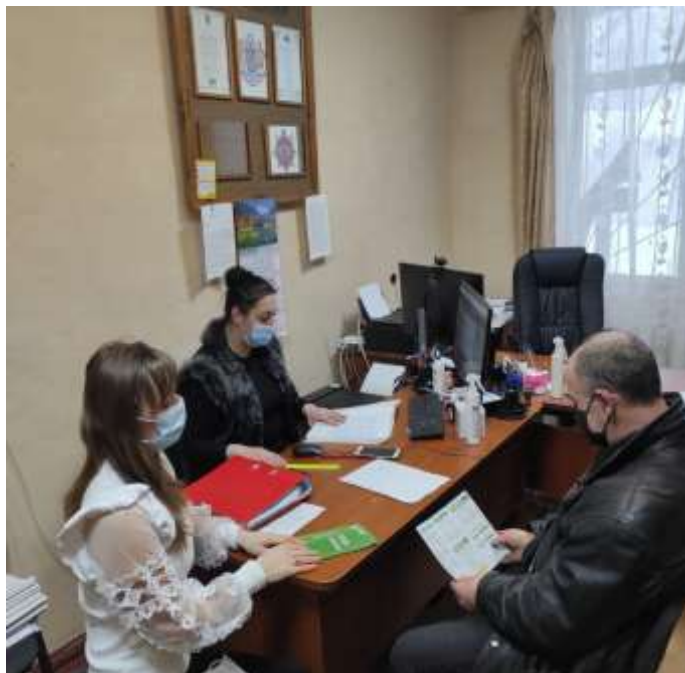
9 грудня директор Ужгородського місцевого центру з надання БВПД Михайло Давиденко провів прийом громадян на базі Ужгородського районного відділу філії Державної установи «Центр пробації».

Хустський місцевий центр з надання БВПД

26 січня 2022 року начальник сектору «Хустське бюро правової допомоги» Михайло Худинець та фахівці Хустського РВ №2 філії ДУ «Центр пробації» ознайомили умовно засуджених осіб з їхніми правами, зокрема, на безоплатну правову допомогу. Учасники заходу дізналися про систему безоплатної правової допомоги, послуги, які надає Хустський місцевий центр, а також про категорії громадян, які згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу», мають право на отримання БВПД. Також в заході взяли участь працівники Хустської міськрайонної філії обласного центру зайнятості. Усі бажаччі отримали фахову правову інформацію з порушених питань.

28 січня 2022 року заступник начальника Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка та фахівець з питань соціальної роботи із суб'єктами пробації Л.Бортняк провели правопросвітницький захід для умовно засуджених осіб на базі Хустського районного сектору філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області та прийом громадян. Співпраця установ пробації з системою БВПД надзвичайно важлива, адже вона спрямована на реалізацію та захист прав і свобод громадян, а також безпеку суспільства шляхом виправлення засуджених та запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень.

7 лютого 2022 року головний юрист сектору "Виноградівське бюро правової допомоги" Маріанна Митровська провела правопросвітницький захід на тему: "Запобігання та протидія дискримінації за расовою ознакою" та прийом громадян з суб'єктами пробації (захід для умовно засуджених осіб) на базі Берегівського районного відділу номер 2 філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області. У межах заходу суб'єкти пробації мали можливість поспілкуватися із фахівцем бюро правової допомоги та отримати роз'яснення щодо можливості отримання безоплатної правової допомоги, яка включає в себе такі види допомоги: надання правової інформації, юридичні консультації, складання заяв, скарг та інших документів правового характеру, представництво інтересів та допомогу в отриманні доступу до безоплатної вторинної правової допомоги.

14 лютого 2022 року завідувач сектору Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка та провідний інспектор Хустського районного сектору філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області Михайло Шкудор провели правопросвітницький захід для умовно засуджених осіб та прийом громадян.

23 лютого 2022 року працівники Хустського місцевого центру з надання БВПД на базі Хустського РВ №2 філії ДУ «Центр пробації» провели захід на тему «Запобігання та протидія дискримінації за расовою ознакою». Разом із фахівцями Хустської міськрайонної філії Закарпатського обласного центру зайнятості ознайомили умовно засуджених осіб з їхніми правами, зокрема, на безоплатну правову допомогу. Учасники заходу дізналися про систему безоплатної правової допомоги, послуги, які надає Хустський місцевий центр, а також про категорії громадян, які згідно Закону України «Про безоплатну правову допомогу», мають право на отримання БВПД. Усі бажаючі отримали фахову правову інформацію з порушених питань.

24 червня 2022 року директор Хустського місцевого центру з надання БВПД Аліса Богдан спільно з заступником начальника слідчого відділу Хустського РУП ГУМП в Закарпатській області Василем Деяком провели робочу зустріч з метою обговорення забезпечення доступу громадян до безоплатної правової допомоги, зокрема шляхом перенаправлення громадян до місцевого центру. У межах заходу сторони узгодили алгоритм дій між партнерами щодо

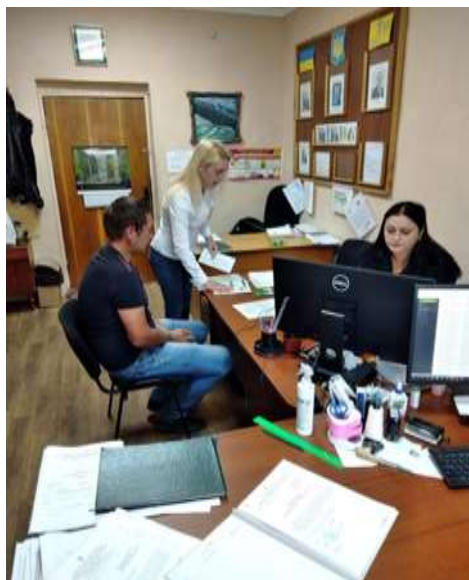
забезпечення надання правової допомоги особам, які визнані потерпілими чи свідками внаслідок збройної агресії РФ.

15 червня 2022 року директор Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області Василь Попадинець та заступник директора Лариса Фучко навідалися з робочим візитом до Хустського місцевого центру та Тячівського бюро правової допомоги. У межах візиту відбулися робочі зустрічі з працівниками центру та бюро, упродовж яких обговорювали актуальні питання діяльності, зокрема йшлося про швидке реагування на потреби та виклики часу – надання вчасної та якісної правової допомоги внутрішнім переселенцям, сприяння документуванню військових злочинів та інші актуальні питання, які виникають в умовах воєнного стану. Окрім того, заступник директора Регіонального центру Лариса Фучко провела моніторинг роботи Тячівського бюро правової допомоги, за результатами якого надала методичні рекомендації його працівникові.

13 червня 2022 року директором Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Алісою Богдан та головним юристом відділу БПД Лесею Марційчук проведено моніторинг роботи сектору «Тячівське бюро правової допомоги». Під час аналізу роботи бюро особлива увага приділялась належній реєстрації звернень осіб, які звернулись за правовою допомогою до системи КІАС та покращення якості надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

08 серпня 2022 року помічник юриста сектору Міжгірського бюро правової допомоги Надія Янчук та провідний інспектор Хустського районного сектору філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області Михайло Шкудор провели правопросвітницький захід для умовно засуджених осіб та прийом громадян. У межах заходу суб'єкти пробації мали можливість поспілкуватися із фахівцем бюро правової допомоги та отримати роз'яснення щодо можливості отримання безоплатної правової допомоги, яка включає в себе такі види допомоги: надання правової інформації, юридичні консультації, складання заяв, скарг та інших

документів правового характеру, представництво інтересів та допомогу в отриманні доступу до безоплатної вторинної правової допомоги.

31 серпня 2022 року директором Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Алісою Богдан та заступником начальника відділу безоплатної правової допомоги Діаною Келемен проведено прийом громадян та правопросвітницький захід у консультаційному пункті доступу до безоплатної правової допомоги на базі Хустського РВ філії Державної установи «Центр пробації». Пробація є системою наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених з метою забезпечення безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних

правопорушень. Суб'єкти пробації мають право на роз'яснення своїх прав та обов'язків, отримувати інформацію про можливу допомогу та консультації, в тому числі право на безоплатну правову допомогу. Загалом підвищення рівня правової обізнаності осіб, які перебувають на обліку в установах пробації є важливим чинником запобігання випадків повторного скоєння злочинів та правопорушень. Присутні ознайомились із правовими наслідками, які можуть виникнути у разі повторного скоєння кримінальних та адміністративних

правопорушень та отримали вичерпні відповіді на питання, які їх цікавили.

12 вересня 2022 року завідувач сектору "Виноградівське бюро правової

допомоги" Світлана Белень, з метою обговорення питання налагодження співпраці, провела робочу зустріч з працівниками Берегівського районного відділу № 2 Центру пробації в Закарпатській області. Зокрема, було наголошено на важливості обміну інформацією між сторонами щодо права осіб, обвинувачених у вчиненні злочину на безоплатну

правову допомогу, поширення друкованої інформації щодо права на безоплатну правову допомогу у приміщеннях уповноважених органів з питань пробації проведення спільних інформаційно-просвітницьких заходів тощо. Опісля було проведено також роботу дистанційного пункту в ході якого за отриманням правових консультацій звернулося 2 громадян.

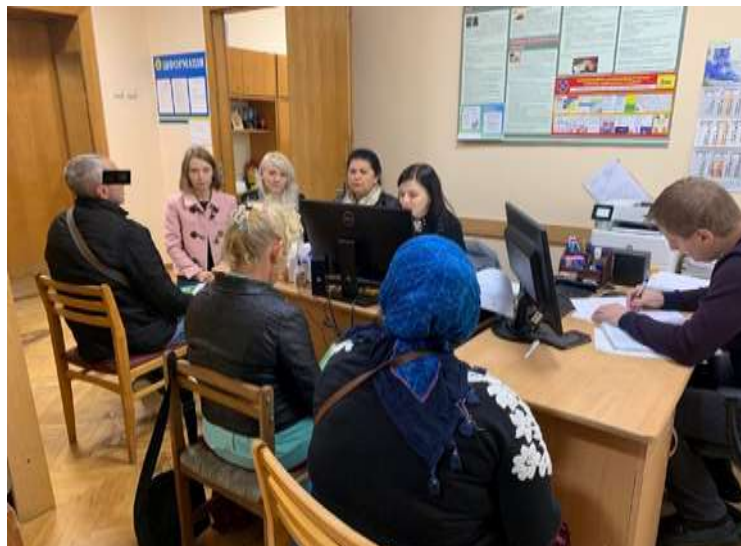
12 вересня 2022 року завідувач сектору Міжгірського бюро правової допомоги Тетяна Головка та провідний інспектор Хустського районного сектору філії ДУ «Центр пробації» в Закарпатській області Михайло Шкудор провели правопросвітницький захід для умовно засуджених осіб та прийом громадян. У межах заходу суб'єкти пробації мали можливість поспілкуватися із фахівцем бюро правової допомоги та отримати роз'яснення щодо можливості отримання безоплатної правової допомоги, яка включає в себе такі види допомоги: надання правової інформації, юридичні консультації, складання заяв, скарг та інших документів правового характеру, представництво інтересів та допомогу в отриманні доступу до безоплатної вторинної правової допомоги.

28 вересня 2022 року директор Хустського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги Богдан А.А. та заступник начальника відділу БПД Келемен Д.В. долучились до проведення спільного правопросвітницького заходу на базі Хустської районної філії ДУ «Центр пробації». До проведення заходу була залучена фахівець Хустської міськрайонної філії Закарпатського обласного центру зайнятості Боїшко М.П..

Всі присутні мали можливість ознайомитись із правом кожного на безоплатну правову допомог, яка включає в себе надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.

07 листопада в.о. начальника сектору Виноградівське бюро ПД Хустського МЦ з надання БВПД Мар'яна Кіш провела інформаційно-правосвітницький захід для засуджених, які перебувають на обліку в Виноградівському РВ філії ДУ «Центр пробації». В ході проведення даного дистанційного пункту громадянам, які безпосередньо звертались до приміщення уповноваженого органу з питань пробації роз'яснено їхні права щодо безоплатної правової допомоги, що у свою чергу призводить до правової обізнаності таких громадян. Окрім того, для розширення можливості доступу до безоплатної правової допомоги для мешканців краю виконавцем даного заходу поширено інформаційні матеріали на різну правову тематику.

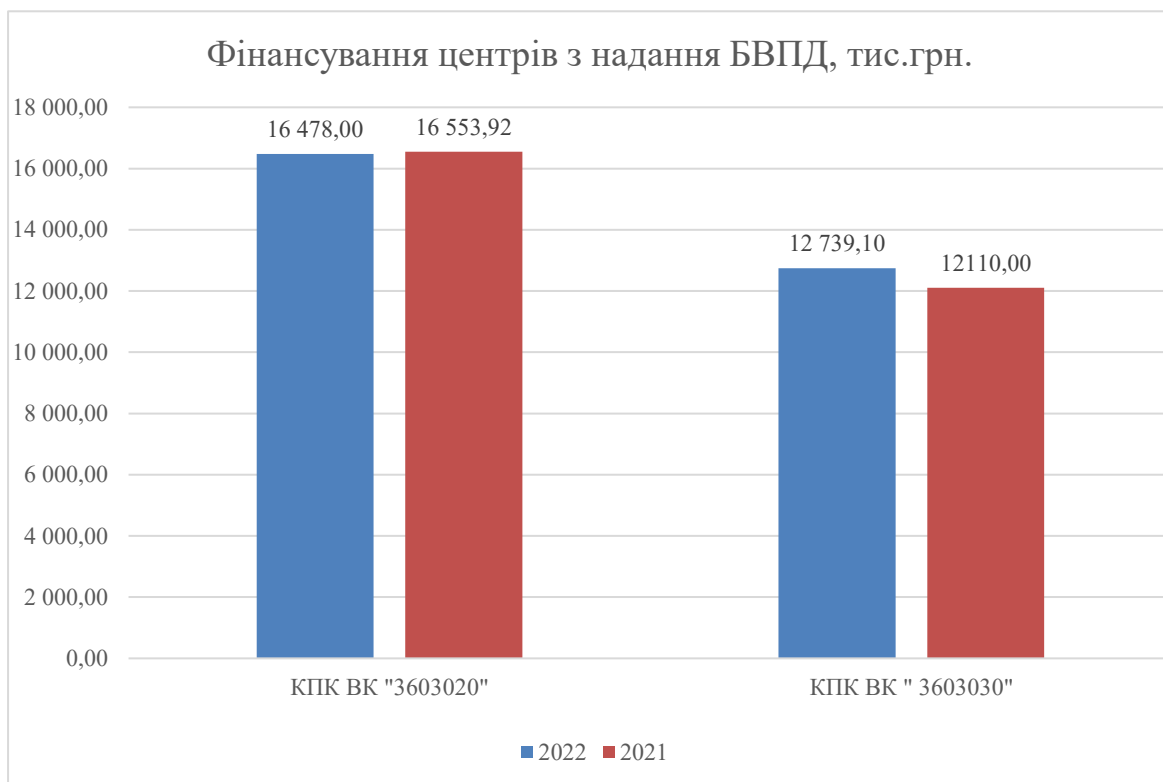
28 грудня директор Хустського МЦ Аліса Богдан та заступник начальника відділу надання безоплатної правової допомоги Михайло Худинець разом фахівцями Хустського РВ №2 філії ДУ «Центр пробації» та працівниками Хустської міськрайонної філії Закарпатського обласного центру зайнятості провели робочу зустріч з метою підведення підсумків співпраці у 2022 році. За результатами зустрічі було обговорено реалізацію програми "Відновне правосуддя для неповнолітніх", яка відіграє важливу роль в процесі ресоціалізації неповнолітнього, який опинився на хибному шляху.

Розділ III. Оплата послуг адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

01 січня по 31 грудня 2022 року центри з надання БВПД у Закарпатській області були фактично профінансовано на 16 478,0 тис. грн. за бюджетною програмою КПК ВК 3603020 «Забезпечення формування та функціонування системи безоплатної правової допомоги», що становить 100% від передбачених кошторисом видатків на даний період, та на 12 739,1 тис. грн. за бюджетною програмою КПК ВК 3603030 «Оплата послуг та відшкодування витрат адвокатів з надання БВПД», що становить 100 % від передбачених кошторисом видатків на даний період.

Діаграма 9. Стовпчаста діаграма щодо фінансування центрів з надання БВПД за двома бюджетними програмами за звітний період в порівнянні до аналогічного періоду минулого року.

З 01 січня по 31 грудня 2022 року касові видатки на оплату послуг адвокатів за надання БВПД становить 12 739,10 тис. грн. Обсяг зареєстрованих фінансових зобов'язань за надані послуги адвокатів станом на 31 грудня 2022 року становить 12 739,10 тис. грн. Кредиторська заборгованість перед адвокатами на кінець звітного періоду відсутня.

Діаграма 10. Стовпчаста діаграма співвідношення касових видатків на оплату послуг адвокатів за звітний період поточного року з наростаючим підсумком до касових видатків за аналогічний період минулого року в порівнянні з касовими видатками за весь минулий рік.

Діаграма 11. Стовпчаста діаграма співвідношення касових видатків на сплату послуг адвокатів та зареєстрованих фінансових зобов'язань за звітний період поточного року з наростаючим підсумком до річного кошторису за звітний рік.

Так, з 01 січня по 31 грудня 2022 року касові видатки на оплату послуг адвокатів по дорученням по кримінальним провадженням становили 9 755,74 тис. грн., що становить 77 % від загальних касових видатків по даній бюджетній програмі), а по дорученням цивільно-адміністративних справ – 2 983,36 тис. грн., що становить 23 % відповідно.

Таблиця 10. Поквартальна інформація щодо розподілу видатків на оплату послуг адвокатів у розрізі категорій осіб по кримінальним провадженням та цивільно-адміністративним справам.

№ з/п	Категорії осіб	Сума видатків на оплату послуг адвокатів, тис. грн				Разом за 2022 р.
		I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал	
1	Захист за призначенням	886,45	2131,87	1515,02	2252,20	6785,54
2	Залучення до окремої процесуальної дії	14,08	53,79	30,91	25,79	124,57
3	Адміністративне затримання/адміністративний арешт	82,50	147,55	35,15	115,14	380,34
4	Кримінальне затримання/тримання під вартою	329,74	1043,63	447,46	582,20	2402,98
5	Цивільні/адміністративні справи (особам, зазначеним у пунктах 1,2,8-12 статті 14 ЗУ "Про БПД", місцеві центри)	312,50	1272,70	293,58	1104,58	2983,36
6	Засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальоні військовослужбовців або обмеження волі	10,10	2,18	0	0	12,28
7	За ухвалою суду у кримінальних провадженнях щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією), або у разі вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до ст.537 КПКУ	2,73	11,6	1,60	27,34	43,27
8	Медіатори	1,01	0	0	5,76	6,77
	Разом	1639,11	4663,32	2323,72	4112,94	12739,10